

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการ
รับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2551

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการ
รับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการ
รับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2551

พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์. (2551). การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้านคือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารหรือสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติจำนวน 125 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เก็บข้อมูลได้คิดเป็นร้อยละ 90.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที่ ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's method)

ผลการวิจัยสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. บุคลากรในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง
2. บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
4. บุคลากรที่อยู่ในประเภทของบุคลากรต่างกัน มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้

หลักสูตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

5. บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่างกัน มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF THAI LANGUAGE AND CULTURE CURRICULUM
IMPLEMENTATION IN INTERNATIONAL SCHOOLS ACCREDITED BY
OVERSEAS ORGANISATION IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
PACHARINTR VACHARAKITTANOND

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2008

Pacharintr Vacharakittanond. (2008). *A Study of Thai Language and Culture Curriculum Implementation in International Schools Accredited by Overseas Organisation in Bangkok*. M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc. Prof. Dr. Thasana Swaengsakdi

The purposes of this research were to study the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools accredited by overseas organisation in Bangkok with respect to three areas: curriculum administration and service, teaching practice according to the curriculum, and curriculum implementation support and promotion, and to compare the views of staff members regarding the implementation of Thai language and culture curriculum with respect to the three areas. Samples were categorised by their education in teaching, work experience, type of staff members, and training in the implementation of Thai language and culture curriculum.

The samples used for this research include 125 staff members who either manage or teach Thai language and culture in international schools, selected by Stratified Random Sampling method. Data collected is 90.4% and the tool used is five-rating scales. Overall reliability value is 0.97. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t- test, One-Way ANOVA, and Scheffé's method.

Major research results can be concluded as follow:

1. Staff members of international schools accredited by overseas organisation in Bangkok have average level of overall practice on the implementation of Thai language and culture curriculum. Considered by area, the levels are high for the teaching practice according to the curriculum, but average for curriculum administration and service and curriculum implementation support and promotion.

2. Staff members with different educational in teaching show no difference in the overall and individual area practice on the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools.

3. Staff members with different work experiences show a difference in the overall and individual area practice on the implementation of Thai language and culture curriculum at the .05 level.

4. Staff members with different type of staff members show a difference in the overall practice on the implementation of Thai language and culture curriculum at the .05 level. Considered by individual area, show a difference in the teaching practice according to

the curriculum and the curriculum implementation support and promotion at the .05 level, but in the curriculum administration and service show no difference.

5. Staff members with different training in the implementation of Thai language and culture curriculum show a difference in the overall practice on the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools at the .05 level. Considered by individual area, show a difference in the teaching practice according to the curriculum and the curriculum implementation support and promotion at the .05 level, but in the curriculum administration and service show no difference.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ
ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ของ พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์องอาจ นัยพัฒน์)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ดี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย จนทำให้สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง อาจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร.ปานจักษ์ เหล่ารัตนวงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ดี ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงสารนิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง และรองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ดี ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงงานสารนิพนธ์ขั้นสุดท้าย จนทำให้ผลงานครั้งนี้สำเร็จเป็นเอกสารฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษา มหาวิทยาลัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายวรรณसार วรกิจ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดร.อัศนีย์ รัตนมัลย์ ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ และกรรมการตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพโรงเรียน สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดร.สมลักษณ์ สุขเมธ รองผู้อำนวยการโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ และนางอังศุมาลิน บานเย็นสกุล หัวหน้างานวัดผลโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ ที่ได้สละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำชี้แนะ ตรวจสอบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนนานาชาติประถมกรุงเทพ โรงเรียนนานาชาติ บรอมส์โกรฟ โรงเรียนนานาชาติโซธส์เบอรีกรุงเทพ ที่ให้ความเอื้อเฟื้อในการทดลองทำแบบสอบถาม รวมทั้งขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนรัศมีนานาชาติ โรงเรียนนานาชาติกรุงเทพ โรงเรียนประชาคมนานาชาติ โรงเรียนนานาชาติคิซ โรงเรียนนานาชาติแอตเวนต์รามคำแหง โรงเรียนดิอเมริกันสกูลออฟแบงค็อก โรงเรียนพระมหาไถ่วิเทศศึกษา โรงเรียนประชาคมนานาชาติบางนา โรงเรียนนานาชาติเดอะรีเจนท์-กรุงเทพฯ โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ โรงเรียนบางกอกพัฒนา โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูว์ โรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และ โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท (การบริหารการศึกษา) รุ่นที่18 พี่น้องและลูกทั้งสอง ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจมาโดยตลอด จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา บุรพาจารย์ที่มีพระคุณและได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตในการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	 11
แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	
จากองค์กรต่างประเทศ.....	12
ความเป็นมา ความหมาย และลักษณะของโรงเรียนนานาชาติ.....	12
ระบบการศึกษาและหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ.....	14
ระบบการรับรองมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนนานาชาติ.....	18
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	
ในโรงเรียนนานาชาติ.....	22
ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	22
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	25
รูปแบบของหลักสูตร.....	27
หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ.....	29
การนำหลักสูตรไปใช้.....	39
ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้.....	39
แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้.....	40
ผู้เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา.....	43
ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้.....	46
ขอข่ายงานในการนำหลักสูตรไปใช้.....	48
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร.....	52
ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ)	
การนำหลักสูตรไปใช้.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
งานวิจัยในประเทศ.....	62
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	68
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	101
สมมติฐานของการวิจัย.....	101
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	102
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
วิธีดำเนินการวิจัย.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	115
บรรณานุกรม.....	116

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	128
ภาคผนวก ข รายชื่อสถานศึกษานานาชาติ.....	148
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	151
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	153

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามโรงเรียนและประเภทของครู.....	76
2 จำนวนและร้อยละของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติ	82
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร โดยรวมและรายด้าน.....	83
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร.....	84
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร.....	87
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร.....	89
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู.....	92
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่.....	93
9 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่.....	94
10 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยด้านงานบริหารและบริการหลักสูตรเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่.....	95
11 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่.....	95

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่.....	96
13 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นรายคู่จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่.....	96
14 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามประเภทของบุคลากร.....	97
15 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามการฝึกอบรม การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย.....	98

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนนานาชาติของ WASC.....	19
3 ความรู้ที่เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานในการเรียนภาษา.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคมและประเทศชาติ เพราะนอกจากจะทำหน้าที่ถ่ายทอดมรดกทางสังคมจากบรรพบุรุษถึงคนรุ่นหลังแล้ว การศึกษายังทำหน้าที่พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม ศักยภาพและความสามารถที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพต่างๆ ได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมุ่งพัฒนาคนและสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และมีความสุขอย่างยั่งยืน (Green Society) นำไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทย ทำให้เกิดการพัฒนาและเป็นเครื่องนำทางในการบริหารประเทศต่อไป (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9: 1) ในการดำเนินการทางการศึกษานั้น องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางในการให้การศึกษาก็คือหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางการให้ความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม ศักยภาพ ความสามารถ การเสริมสร้างความเจริญเติบโตและสมบูรณ์ทางกายหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การพัฒนาผู้เรียนทุกๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ฉะนั้นความสำเร็จของการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ

(บุญธรรม แก้วสาร. 2539: 1)

การที่ประเทศไทยได้มีความสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศมาช้านาน ทั้งในด้านการค้าขาย การอุตสาหกรรม การทูตตลอดจนกิจการของหน่วยงานและองค์การต่างประเทศทั้งหลาย ทำให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาพำนักอาศัยอยู่ในประเทศไทยมากขึ้น รัฐบาลจึงมีนโยบายให้มีการจัดตั้งโรงเรียนประเภทนานาชาติขึ้นเป็นโรงเรียนนโยบายพิเศษ(เฉพาะกาล) ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2497 และไม่อนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนประเภทนี้มากขึ้น ต่อมาในสมัยนายกรัฐมนตรีนายอานันท์ ปันยารชุน (พ.ศ. 2534) ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายโดยอนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นและอนุญาตให้เด็กไทยสามารถเข้าเรียนได้ (วิจิตร ศรีสอาน. 2538: 6; อ้างอิงจาก ผุสดี ตรงต่อการ. 2540: 2) โดยในระยะต่อมาที่กำหนดให้รับนักเรียนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เด็กไทยต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่มีอยู่ในโรงเรียน

การที่เด็กนักเรียนไทยได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น ทำให้มีโอกาสดูแลเรียนรู้จากสถานศึกษาที่มีการลงทุนสูง มีมาตรฐานคุณภาพดี มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่เหมาะสมตามศักยภาพ มีความสามารถไม่ด้อยไปกว่าเด็กนักเรียนชาติอื่นๆ ในโลก โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วรวมทั้งมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ การค้าและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆ กับคนทั่วโลก ทำให้แนวโน้มการก่อตัวของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย นับวันจะมีมากขึ้น

จากอัตราการเติบโตของโรงเรียนนานาชาติในรอบ 10 ปี มีโรงเรียนที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นจำนวน 110 โรงเรียน แบ่งเป็นส่วนกลาง 80 โรงเรียนและส่วนภูมิภาค 30 โรงเรียน โดยมีอัตราการเติบโตดังนี้ ในปี พ.ศ. 2539 – 2542 มีโรงเรียนที่จัดตั้ง 10 โรงเรียน ปี พ.ศ. 2543 – 2544 มีโรงเรียนที่จัดตั้งเพิ่มขึ้นเป็น 36 โรงเรียน ปี พ.ศ. 2545 – 2546 เพิ่มขึ้นเป็น 63 โรงเรียน ปี พ.ศ. 2547 – 2548 เพิ่มขึ้นเป็น 79 โรงเรียน และปี พ.ศ. 2549 – 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 110 โรงเรียน และมีจำนวนนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนานาชาติทั้งสิ้น 32,397 คน (ข้อมูล ก.ย. 2550) ซึ่งหมายถึง 50 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดเป็นเด็กไทย แต่เด็กเหล่านี้กลับขาดโอกาสและประสบการณ์ในการได้รับการอบรมปณิธาน การปลูกฝังความเป็นไทย การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินชีวิตในฐานะคนไทย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่นักเรียนไทยจะช่วยปลูกจิตสำนึกความซาบซึ้งและความรักมั่นผูกพันในประชาชาติและรากเหง้าความเป็นไทย พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมว่าถึงแม้จะมีนักเรียนไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น แต่วัฒนธรรม ประเพณีและมารยาทอันดีงามของไทยจะไม่ถูกกลืนหาย แต่จะดำรงอยู่ต่อไปและกระทรวงศึกษาธิการได้มองเห็นความจำเป็นและเป็นโอกาสที่ดีของประเทศ ในการปลูกฝังให้นักเรียนต่างชาติ มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในภาษา วัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของไทย สามารถปรับตัวในสังคมต่างวัฒนธรรมได้ ซึ่งนักเรียนต่างชาติเหล่านี้เปรียบเสมือนยวทูตที่จะขยายความเข้าใจอันดีไปยังประเทศต่างๆ ในโอกาสที่เหมาะสมต่อไป (สำรวจ พฤกษ์เสถียร.บรรยาย: 25 กรกฎาคม 2550: 3)

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2548 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งและดำเนินกิจการโรงเรียนนานาชาติ ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ข้อ 5 ความเป็นมาของการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน โรงเรียนต้องเสนอหลักสูตรให้กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ โดยอาจใช้หลักสูตรจากต่างประเทศ หรือหลักสูตรจากต่างประเทศที่นำมาปรับปรุง หรือหลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเองก็ได้และต้องจัดให้มีการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้กับนักเรียนของโรงเรียนในทุกระดับชั้นกล่าวคือ นักเรียนต่างชาติกำหนดให้เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นวิชาบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ สำหรับนักเรียนไทยทุกคนให้เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 คาบ กำหนดเวลา 1 คาบเท่ากับ 50 นาที ยกเว้นนักเรียนระดับอนุบาล 1 คาบเท่ากับ 20-30 นาทีและเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ความเป็นมาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติ ข้อที่ 9 ความเป็นมาในการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้โรงเรียนนานาชาติสมัครเป็นสมาชิกขององค์กรรับรองมาตรฐานที่ได้รับการรับรองในระดับสากลภายใน 12 เดือน และจะต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและต้องยื่นขอรับรองมาตรฐานการศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ ภายใน 12 เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตให้เปิดดำเนินการ โดยโรงเรียนทุกระดับจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนภายใน 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.

2546: 4-5) ซึ่งโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยส่วนใหญ่จะใช้ระบบการรับรองสถานศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ที่ได้ชื่อว่าเป็นต้นแบบตรวจสอบระบบของการประเมินมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาของโลก ปัจจุบันมีโรงเรียนนานาชาติที่ผ่านการรับรองการประเมินมาตรฐานการศึกษาจากองค์กรรับรองมาตรฐานสากล จากต่างประเทศจำนวน 35 โรงเรียน แยกเป็นส่วนกลาง 21 โรงเรียน และส่วนภูมิภาค 14 โรงเรียน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2550 : 4-5)

เพื่อสนองนโยบายดังกล่าว โรงเรียนนานาชาติจึงจัดให้มีการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยขึ้นตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเสนอให้โรงเรียนนานาชาติกำหนดขอบข่ายเนื้อหาวิชาตามที่กรมวิชาการได้เสนอขอบข่ายเนื้อหาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างกว้างๆตามจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เพื่อให้โรงเรียนพิจารณานำไปใช้ปรับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามจุดประสงค์และบริบทของโรงเรียน (กองโรงเรียนนโยบายพิเศษ, สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2543: 2) ทำให้โรงเรียนนานาชาติแต่ละแห่งจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยหัวหน้าฝ่ายภาษาและวัฒนธรรมไทยของแต่ละโรงเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบ โดยการจัดหาครูซึ่งต้องรับผิดชอบในการหาหลักสูตร วิธีการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง โดยที่ทางโรงเรียนไม่มีระบบติดตามผลเช่นเดียวกับวิชาอื่นๆ ดังนั้นหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยจึงขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะเลือกมาจากที่ใด แต่เมื่อเริ่มมีการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่เด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ การเรียนการสอนในหลายโรงเรียนก็ยังมีได้เป็น ไปในแนวคิดเดียวกันกับการเรียนการสอนโดยรวมของโรงเรียน ตัวอย่างเช่นครูไทยบางส่วนใช้แนวการสอนตามความพร้อมของผู้เรียน บางส่วนใช้แบบเรียนวิชาภาษาไทยระดับประถมของกรมวิชาการ โดยมีได้มีการปรับให้เข้ากับบริบทที่แตกต่างกันของโรงเรียน (ปัทมา นาคะสนธิ์. 2540: 2)

จากการตรวจเยี่ยมประกันคุณภาพภายในและจากข้อมูลย้อนกลับของผู้ปกครองและบุคคลในสังคมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนพบว่า บางครอบครัวไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย นักเรียนไทยไม่ทราบซึ่งในวรรณคดีไทย มีการสอนประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีเพียงผิวเผิน นักเรียนขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือ ขาดมารยาทความเป็นไทย นักเรียนไทยจำนวนมากขาดความสามารถในการพูด/อ่าน/เขียนภาษาไทย กลายเป็นคนต่างด้าวในประเทศของตนเอง หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติจะดุดกลืนเด็กไทย ให้ซึมซับรูปแบบชีวิตของคนตะวันตกในทุกด้าน ทำให้ขาดสำนึกและความผูกพันกับวัฒนธรรมค่านิยมความเป็นไทย (สำรวจ พฤษเกียรติยศ. บรรยาย: 25 กรกฎาคม 2550) ความบกพร่องทางภาษาและเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยย่อมมีผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่ เมื่อเติบโตขึ้นเด็กเหล่านี้ก็จะไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยได้อย่างเต็มที่ อันเนื่องจากข้อจำกัดในการสื่อสารด้วยภาษาไทยและ

ความเข้าใจในวิถีชีวิตและพื้นฐานทางความคิดของคนไทย (ศรีนทร วิริยะสินธุ์. สัมภาษณ์. 2545 อ้างถึงในสุทธิดา ปกป้อง. 2545: 4)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยจะให้ความสำคัญต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติเป็นอย่างมาก ก็ยังปรากฏว่าคุณภาพของเด็กนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่างๆ ที่ควรจะปรากฏตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษายังยอมรับว่า การเรียนการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติไม่มีความเข้มแข็ง สู้หลักสูตรต่างประเทศไม่ได้ (สำรวจ พฤษเสถียร. บรรยาย: 25 กรกฎาคม 2550)

ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารและเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในเชิงบริหารให้กับผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติได้นำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรและของชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้านคือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ใช้ประกอบการบริหารงานด้านการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยใน 3 ด้านคือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ทั้งยังจะเป็นข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนนานาชาตินำไปใช้เพิ่มศักยภาพของผู้บริหารในการนำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยมาใช้ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพในการบริหารการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยและงานด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้สูงขึ้น

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของเนื้อหา ประชากรกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานครใน 3 ด้านคือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 ประชากร เป็นบุคลากรชาวไทยและชาวต่างชาติที่บริหารหรือสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2550 จาก 18 โรงเรียน จำนวน 149 คน เป็นชาวไทยจำนวน 116 คน และเป็นชาวต่างชาติ 33 คน

2.1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรชาวไทยและชาวต่างชาติที่บริหารหรือสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2550 จาก 18 โรงเรียนจำนวน 125 คน เป็นชาวไทยจำนวน 93 คน และเป็นชาวต่างชาติ 32 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 – 10 ปี

3) 10 ปีขึ้นไป

3.1.3 ประเภทของบุคลากร

1) ชาวไทย

2) ชาวต่างชาติ

3.1.4 การฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

1) เคย

2) ไม่เคย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

3.2.2 ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3.2.3 ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

1. หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ หมายถึง หลักสูตรการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยที่โรงเรียนนานาชาติจัดทำขึ้นตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปรับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ตามจุดประสงค์และบริบทของโรงเรียน

2. การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารดำเนินการในโรงเรียนนานาชาติ ที่มุ่งแสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงกระบวนการ วิธีการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่เอื้อต่อการดำเนินงานใน 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการ ควบคุม ดูแลให้การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยของบุคลากรภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การจัดประชุม อบรม สัมมนา การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอนและใช้บุคลากรอย่างเหมาะสม การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การบันทึกผลการนำหลักสูตรไปใช้ การรายงานผลต่อชุมชนและการปรับปรุงหลักสูตร การจัดสรรงบประมาณ การจัดเตรียมหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

2.2 ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การให้คำปรึกษาปัญหาของครู นักเรียน ผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและการประเมินผลการเรียน การติดตามผลการเรียน

2.3 ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรจากความร่วมมือของทุกฝ่าย การดำเนินการสร้างและจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนได้แก่ การนิเทศการสอนภายใน การส่งเสริมและบำรุงขวัญ

3. โรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ หมายถึง โรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2550 ที่ได้รับการประกาศรายชื่อตามข้อมูลของกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ว่าผ่านการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากองค์กรต่างประเทศแล้ว

4. ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลเฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

4.1 วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู หมายถึง ระดับการศึกษาสาขาวิชาการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยจำแนกเป็น ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

4.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง ระยะเวลาเป็นปีที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน โดยจำแนกเป็น ต่ำกว่า 5 ปี, 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

4.3 ประเภทของบุคลากร หมายถึง การจัดหมวดหมู่ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ชาวไทย และชาวต่างชาติ

4.4 การฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย หมายถึง การได้รับความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยและการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบในด้าน การจัดการดำเนินงานบริหารและบริการหลักสูตร งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยแบ่งออกเป็น เคยและไม่เคย

5. บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารและครูทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารหรือทำการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2550

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในเขตกรุงเทพมหานคร มีตัวแปรต้น 4 ด้านคือ วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

การเลือกตัวแปรต้นได้อาศัยผลงานวิจัยของหลายคนได้แก่ วีระ เสาวโกมุท(2533: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ทางวิชาชีพครูต่างกันมีความ

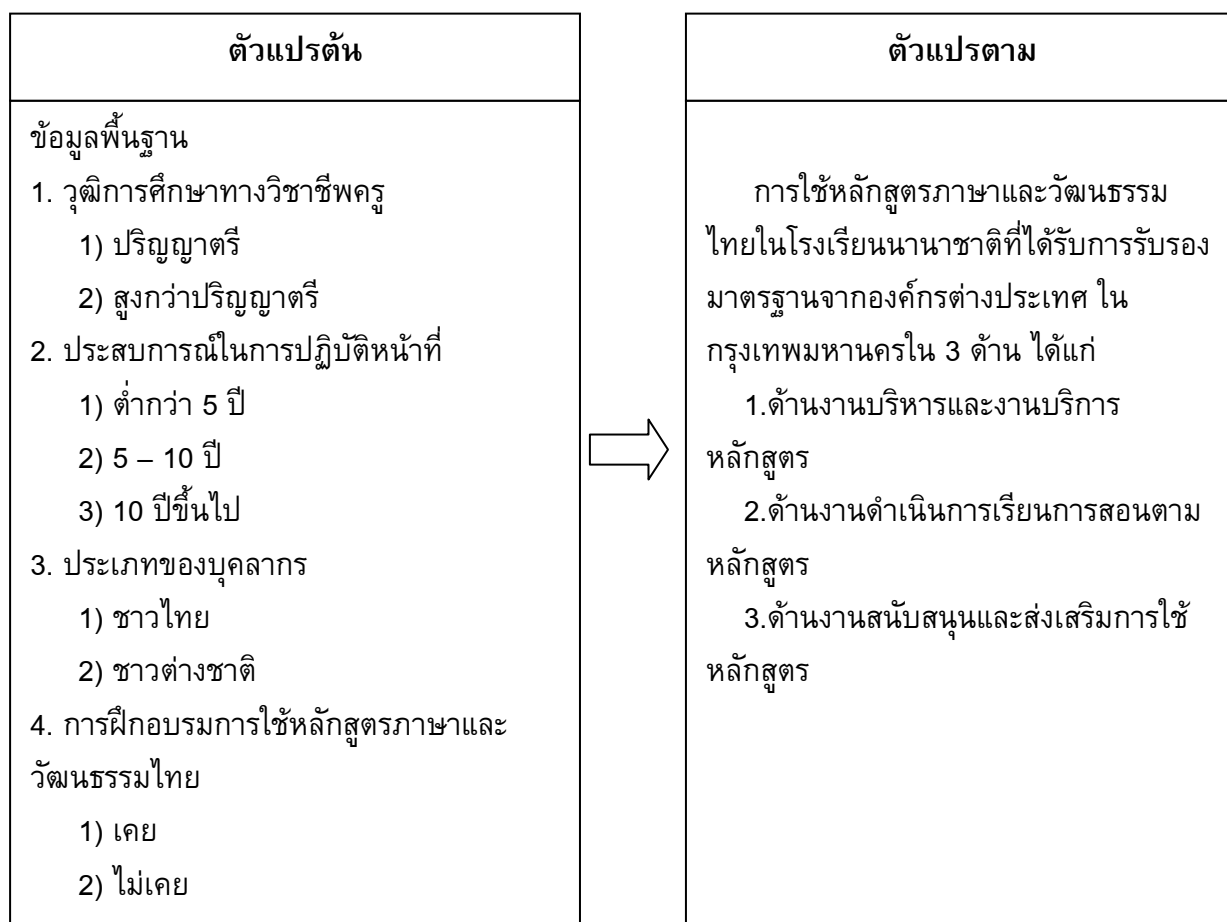
คิดเห็นต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างกันแทบทุกด้านยกเว้นด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ทางวิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน บุญธรรม แก้วสาร(2539: 101-102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างก็มี ทัศนะต่อการบริหารหลักสูตรประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหารโรงเรียนต่างก็มีปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้ หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์ (2547: 104) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน: โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อใน การสอน พบว่าครูโรงเรียนเอกชนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน ที่เป็นครูชาวไทยและครู ชาวต่างชาติ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านศักดิ์ศรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อรพันธ์ นิมนุช (2550: 92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครู ปฐมวัยในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า ครูปฐมวัยที่ได้รับ การฝึกอบรมหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก ในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรการใช้เครื่องเล่นประกอบการจัดกิจกรรมและการ ประเมินพัฒนาการเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริการเอกสาร คู่มือ การเตรียมการจัดกิจกรรมและการบริการสื่อเครื่องเล่นประกอบการจัดกิจกรรมและการประเมิน พัฒนาเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ตัวแปรต้นในการ วิจัยดังนี้คือ วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

ตัวแปรตามได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ 3 ด้านคือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้าน งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดย พิจารณาเลือกปัจจัยที่ส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยใช้ แนวคิดของ สุนีย์ ภูพันธ์ุ. (2546: 227-238) ที่กล่าวถึง การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนมี 3 ลักษณะคือ การบริหารและการ บริการหลักสูตรได้แก่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตร เช่น เอกสาร หลักสูตรและสื่อการสอน บริการหลักสูตรภายในโรงเรียนเช่น การจัดอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ ผู้ใช้หลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับ สภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ สจัต อุทรานันท์ (2532: 264-271) ที่กล่าวถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไป ใช้ว่ามีงานหลักอยู่ 3 งานคือ งานบริหารและบริการหลักสูตร ประกอบด้วยงานเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน และการบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน

งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วยการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร และการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

นอกจากนี้ยังอาศัยกรอบแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 184-191) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผล ผู้บริหารควรวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรดังนี้คือ การเตรียมการวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ การเตรียมจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน การประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง การจัดสภาพแวดล้อมและการจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตร

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาตัวแปรตาม 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยนำตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังกล่าวมาประกอบกันเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
3. บุคลากรที่อยู่ในประเภทของบุคลากรต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
4. บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร มีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ
 - 1.1 ความเป็นมา ความหมาย และลักษณะของโรงเรียนนานาชาติ
 - 1.2 ระบบการศึกษาและหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ
 - 1.3 ระบบการรับรองมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนนานาชาติ
2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร
 - 2.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 2.3 รูปแบบของหลักสูตร
 - 2.4 หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ
 - 2.4.1 ความหมายและลักษณะสำคัญของภาษาไทย
 - 2.4.2 ความหมายของวัฒนธรรมไทย
 - 2.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมไทย
 - 2.4.4 ขอบเขตการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ
3. การนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.1 ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.3 ผู้เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา
 - 3.4 ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.5 ขอบข่ายงานในการนำหลักสูตรไปใช้
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร
 - 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร
 - 4.2 การนำหลักสูตรไปใช้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ

โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยปัจจุบันมีฐานะเป็นโรงเรียนเอกชน ภายใต้การกำกับดูแลของ กองนโยบายพิเศษ สังกัดกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีประวัติดังนี้

1.1 ความเป็นมา ความหมาย และลักษณะของโรงเรียนนานาชาติ

โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยเริ่มต้นประมาณ 50 ปีมาแล้ว จากการที่ประเทศต่างๆในโลก ได้มีการติดต่อสัมพันธ์กัน มีการถ่ายทอดทางด้านความคิด ภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษา ไปยังประเทศใกล้เคียง เมื่อประเทศต่างๆมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น และได้ตระหนักถึงความอยู่รอดของ คนซึ่งต้องอยู่อย่างสร้างสรรค์และร่วมมือซึ่งกันและกัน ทำให้คนหันมาสนใจกิจกรรมทางด้านการศึกษา ระหว่างประเทศ ที่ต้องการให้คนมีอิสระ มีเสรีภาพ ได้รับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโลกและปรับเปลี่ยน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงเกิดความร่วมมือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทำให้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษา นานาชาติ (International Education) โดยเริ่มจากโรงเรียนจีน (International School of Bangkok) ได้รับอนุญาตจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2500 โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ใช้หลักสูตรของอเมริกา โดยมีสมาคมการศึกษาเพื่อเด็กนานาชาติหรือ International School Association (ISA) เป็นเจ้าของทำ การสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผู้จัดการและครูใหญ่เป็นคนไทย เนื่องจาก ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 กำหนดให้เจ้าของ ครูใหญ่และผู้จัดการต้องมีสัญชาติ ไทยโดยกำเนิด (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2546: 4) เปิดเป็นโรงเรียนสอนภาษาและโรงเรียนมิชชันนารี ซึ่งสอนนักเรียนที่เป็นบุตรหลานของชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติงานในประเทศไทย ในระยะแรกมีโรงเรียน นานาชาติไม่กี่แห่งเท่านั้น เนื่องจากในการขออนุมัติจัดตั้งจะต้องพิจารณาเป็นรายๆไป โดยได้รับความ เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายเรื่องของความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ โรงเรียน นานาชาติที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการแห่งแรก ได้แก่ โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ (International School Bangkok) ได้รับอนุญาตจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2500 แต่ดำเนินการ สอนและก่อตั้งมาก่อนได้รับอนุญาตตั้งแต่ พ.ศ. 2497 โดยใช้หลักสูตรอเมริกัน มีสมาคมการศึกษาเพื่อ เด็กนานาชาติหรือ International School Association: ISA) เป็นเจ้าของ (มุสดี ตรงต่อการ. 2540: 16; อ้างอิงจาก ชอนกลีน พลอยมี. 2539: 64)

ต่อจากนั้น เนื่องจากประเทศไทยมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง มีการลงทุนจาก ต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น คณะรัฐมนตรีในขณะนั้น เห็นความจำเป็นที่จะให้มีการเปิดโรงเรียนนานาชาติ เพิ่มขึ้นอีก ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ เนื่องจากขณะนั้นมีโรงเรียนนานาชาติเพียงโรงเรียน เดียวและไม่สามารถรับนักเรียนเพิ่มเติมได้ จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนร่วมฤทธิวิเทศศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2506 หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2507 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กรมวิเทศสหการรับเป็นเจ้าของโรงเรียน บางกอกพัฒนา ซึ่งได้จัดการเรียนการสอนให้กับบุตรหลานชาวต่างประเทศ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญประจำ

กรมต่างๆ ของหน่วยงานราชการไทยในขณะนั้น ทำให้เกิดการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเป็นกรณีพิเศษ ตามคณะรัฐมนตรีเป็นจำนวน 3 โรงเรียน ต่อมาสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นได้เสนอขอรัฐบาลไทยในปี พ.ศ. 2517 ให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับสอนบุตรหลานญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการเฉพาะจากเดิมที่เคยจัดตั้งอยู่ภายในบริเวณสถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย คณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติให้มีการจัดตั้งได้เป็นกรณีพิเศษ คือโรงเรียนสมาคมไทย – ญี่ปุ่น ให้รับเฉพาะเด็กสัญชาติญี่ปุ่นเท่านั้น หลังจากนั้นเป็นเวลา 10 ปี คณะรัฐมนตรีเห็นว่า พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีชาวต่างประเทศทำงานอยู่ตามโครงการต่างๆ เป็นจำนวนมาก มีความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษา ให้แก่บุตรหลานของชาวต่างประเทศเหล่านั้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติในปี พ.ศ. 2526 อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่ ที่จังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นอีก 1 โรงเรียน โดยให้กระทรวงต่างประเทศเป็นผู้รับใบอนุญาต ทำให้มีโรงเรียนนานาชาติทั้งสิ้นจำนวน 5 โรงเรียน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2540: 1)

ต่อมาในสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวและเติบโตอย่างมาก จากผลของนโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาล ทำให้มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยจำนวนมาก นักลงทุนเหล่านี้ได้พาครอบครัวของตนติดตามมาพำนักในประเทศไทยด้วย ยังผลให้ความต้องการโรงเรียนสำหรับลูกหลานนักลงทุนเหล่านั้นเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว แต่ในขณะนั้นมีโรงเรียนนานาชาติไม่เพียงพอที่จะรับนักเรียนที่เพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากรัฐบาลไม่อนุญาตให้ก่อตั้งโรงเรียนขึ้นใหม่หรือขยายกิจการโรงเรียนเดิม อย่างไรก็ดีตามเพื่อยังประโยชน์และอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2534 อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นได้ โดยมีโรงเรียนนานาชาติได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการอีก 7 แห่งได้แก่ โรงเรียนนานาชาติดิษยะศริน โรงเรียนไทย – ชิกซ์นานาชาติ โรงเรียนเซนต์จอห์น โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย โรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย โรงเรียนประชาคมนานาชาติ และโรงเรียนนานาชาติบางละมุง

ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลสมัยนายอานันท์ ปันยารชุน ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายให้มีการขยายการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติได้อย่างเสรีเป็นครั้งแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา (วิจิตร ศรีสอาน. 2538: 6; อ้างอิงจากมุสตี ตรงต่อการ. 2540: 2)

ในปีพ.ศ. 2538 ประเทศไทยมีโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 40 แห่ง โดยเป็นโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ จำนวน 14 แห่ง ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษานานาชาติ จำนวน 26 แห่ง ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ชลบุรี นครราชสีมา นนทบุรี ระยอง ภูเก็ต และสมุทรปราการ (ชัชวดี ทองทาบ. 2539: 349)

ปัจจุบันมีภาคเอกชนทั้งบุคคลและนิติบุคคลให้ความสนใจที่จะจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติทั้งในพื้นที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากสถิติล่าสุด เมื่อ พ.ศ. 2550 พบว่า จำนวนโรงเรียนที่จัดเป็นกลุ่มโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วในส่วนกลางจำนวน 81 แห่ง ส่วนภูมิภาค จำนวน 30 แห่ง มีการจัดการเรียนการสอนแบ่งตามระดับ

การศึกษาตั้งแต่ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา (กองนโยบายพิเศษ สังกัดกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติ. สิงหาคม, 2550)

1.2 ระบบการศึกษาและหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ

ระบบการศึกษานานาชาติ มีปรัชญาที่จะสนองความต้องการด้านการศึกษาให้กับเด็กจากทุกสัญชาติตามกฎหมายสหประชาชาติ โดยหลักสูตรนานาชาติจะเน้น 2 ด้าน คือ สร้างหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกลมกลืน โดยใช้แนวความคิดทางการศึกษาจากทั่วโลก และสนับสนุนวัฒนธรรมประเทศเจ้าบ้าน ในเวลาเดียวกันก็ส่งเสริมค่านิยมของนานาชาติประเทศในด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยนั้น จากการศึกษาวิจัยนี้ได้พบว่าโดยทั่วไปจะมีระบบการศึกษาใหญ่อยู่ 2 ระบบ คือ ระบบการศึกษาหลักสูตรอเมริกันและระบบการศึกษาหลักสูตรอังกฤษซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ระบบการศึกษาหลักสูตรอเมริกัน

ระบบการศึกษา หลักสูตรตลอดจนการบริหารจัดการการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา มีรูปแบบเฉพาะเป็นของตนเองแตกต่างจากประเทศอื่นๆและยากแก่การเลียนแบบอย่างยิ่ง การทำความเข้าใจการจ้องครและการบริหารการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น เป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาคือประเทศใหญ่ มีการปกครองแบบสาธารณรัฐประกอบด้วยรัฐต่างๆ 50 รัฐ แต่ละรัฐมีอิสระในการวางแผนระบบการบริหารจัดการการศึกษา กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ตัวเอง ด้วยเหตุนี้ระบบบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาก็มีความแตกต่างและหลากหลาย ทำให้ไม่สามารถระบุแบบระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศนี้ว่าเป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งได้ (สมาน อัครภูมิ. 2543 : 7) แต่อาจนำเสนอรายละเอียดโดยสรุปได้ดังนี้ (คู่มือโรงเรียนนานาชาติไทย : A guide to International schools in Thailand. 2002 : 25-26) ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีหลักสูตรกลาง รัฐธรรมนูญของประเทศเปิดโอกาสให้แต่ละรัฐกำหนดรูปแบบการศึกษาและจัดทำข้อบังคับตัวเอง คณะกรรมการของสถานศึกษาแต่ละรัฐรับผิดชอบจัดทำหลักสูตรการเรียน เพื่อนักเรียนในแต่ละพื้นที่ของตนเอง พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามที่ได้รับการสนับสนุนและแนะนำจากผู้บริหารของรัฐตามข้อมูลที่ได้รับจากการทำวิจัยในพื้นที่และปรับปรุงตามความต้องการของเขตพื้นที่นั้นๆ จากการที่แต่ละรัฐมีระเบียบปฏิบัติแตกต่างกัน เมื่อมีการย้ายโอนหน่วยกิต จึงใช้วิธีลดเกรดลงมา ตัวอย่างเช่น นักเรียนจากรัฐอาคันซอร์ทำคะแนนได้ 3.0 เมื่อโอนหน่วยกิตไปเรียนในรัฐอิลลินอยส์จะถูกลดเกรดลงมา 1.0 เป็นต้น

1.2.2 ระบบการศึกษาหลักสูตรอังกฤษ

การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของอังกฤษ ดำเนินงานโดยรัฐบาลและเอกชน การศึกษาของทั้ง 2 แบบไม่เหมือนกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะระบบการศึกษาเอกชน (Independent School) เนื่องจากการเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของรัฐบาล เป็นการศึกษาที่รัฐบาลจัดไว้แก่คนอังกฤษแบบให้เปล่า นักเรียนชาวต่างประเทศจึงไม่มีสิทธิสมัครเข้าศึกษาในระบบ การศึกษาดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ระดับได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้ (ชัชวดี ทองทา. 2539: 168-170)

1.2.2.1 การศึกษาระดับประถมศึกษา (Preparatory School หรือ Prep Sc.) รับนักเรียนอายุตั้งแต่ 5 ปี ถึง 13 ปี การสอนมุ่งเน้นทักษะในการเขียนและทักษะทางตัวเลข แบ่งการศึกษาช่วงนี้เป็น 2 ระดับ

1. ระดับเตรียมประถมศึกษา (Pre-Preparatory school) รับเด็กอายุ 5-7 ปี

2. ระดับประถมศึกษา (Preparatory school) รับนักเรียนอายุ 8-13 ปี มุ่งเน้นให้นักเรียนเตรียมตัวสอบเข้าโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อ (Common Entrance Examination: CEE) ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประจำ มีทั้งหญิง ชาย และสหศึกษา

1.2.2.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา (Public school) หมายถึงโรงเรียนมัธยมเอกชนส่วนใหญ่จะคัดเลือกนักเรียนโดยการสอบเข้าศึกษาต่อ (Common Entrance) ชาวอังกฤษนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้เพราะมีการสอนที่เน้นด้านวิชาการ มุ่งหมายให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย และมีระเบียบข้อบังคับและเน้นกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยเฉพาะด้านกีฬา

1.2.2.3 ระดับอาชีวศึกษา (Further Education) จัดขึ้นเพื่อนักเรียนตั้งแต่อายุ 16 ปีขึ้นไปที่ไม่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา แต่ประสงค์จะมีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่างๆ เพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพ และยังเปิดสอนวิชาสามัญ คือ ระดับประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (GCSE) และระดับการสอบวัดระดับความสามารถ (GCE Advance Level) มีทั้งของรัฐบาลและเอกชน

1.2.2.4 ระดับอุดมศึกษา (Higher Education) ได้แก่การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยการอุดมศึกษา (College of Higher Education)

1.2.3 ระบบการศึกษาและหลักสูตรแบบโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

ระบบการศึกษาและหลักสูตรแบบโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยมีหลักการและข้อกำหนดที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มี 3 ประเภท (ผุสดี ตรงต่อการ. 2540: 23)

1. หลักสูตรที่นำมาจากต่างประเทศ ต้องมีหลักฐานการรับรองจากรัฐหรือสมาคมหรือประเทศนั้นๆให้นำมาใช้ได้ หลักสูตรประเภทนี้ สำนักบริหารงานสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ ทั้งนี้ต้องให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตร

2. หลักสูตรที่นำมาจากต่างประเทศ มาปรับและพัฒนาเนื้อหาวิชาขึ้นมาใหม่ มีความสอดคล้องในจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร และเหมาะสมกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนแต่ละระดับ มีการกำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาและไม่ขัดต่อศีลธรรม ความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และระบบการปกครองของไทย กำหนดให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตร

3. หลักสูตรที่โรงเรียนเขียนขึ้นเองทั้งหมด การพิจารณาหลักสูตร กรมวิชาการจะเชิญโรงเรียนนานาชาติที่ผ่านการรับรองวิทยฐานะและมีนักเรียนที่จบการศึกษาและได้รับการเทียบความรู้จากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว และเชิญผู้แทนจากสำนักบริหารงานสำนักบริหารงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมการศึกษาเอกชนมาร่วมร่างกรอบหลักสูตร เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติประเภทนี้ต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการมีความห่วงใยในผลกระทบที่มีต่อเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติซึ่งกำลังทวีจำนวนมากขึ้น จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้กับนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติในทุกระดับชั้น คือ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. 2548: 4)

1. หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2. เนื้อหาของหลักสูตรไม่ขัดต่อศีลธรรม ความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบอบการปกครอง

3. นักเรียนต่างชาติเกรด 1-8 กำหนดให้เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นวิชาบังคับ 1 คาบ ต่อสัปดาห์ เกรด 9-12 เรียนเป็นวิชาเลือก

4. สำหรับนักเรียนสัญชาติไทยทุกคนให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 คาบ กำหนดเวลา 1 คาบ เท่ากับ 50 นาที ยกเว้นนักเรียนระดับอนุบาล 1 คาบ เท่ากับ 20-30 นาที

การเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้
กรณีนักเรียนต่างชาติ ให้เรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนไทย ตลอดจนวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ลัทธิศาสนาประจำชาติไทยและสามารถใช้ภาษาไทยง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันได้ อย่างมีความสุข สามารถติดต่อสื่อสารในสังคมไทยได้ โรงเรียนสามารถกำหนดขอบข่ายเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียนได้ตามที่สมควร

กรณีนักเรียนไทย กำหนดให้เรียนสัปดาห์ละ 5 คาบ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความภูมิใจในชาติไทย ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและภาษาของตนจนสามารถใช้ภาษาไทยได้ดี ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในสถานศึกษาของประเทศไทยต่อไป

ส่วนในเรื่องการกำหนดขอบข่ายเนื้อหาวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยนั้นกรมวิชาการได้เสนอขอบข่ายเนื้อหาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างกว้าง ๆ ตามจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ให้โรงเรียนพิจารณานำไปใช้โดยยึดจุดประสงค์ของวิชาและปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน สำหรับสื่อการเรียนประเภทหนังสือเรียน อาจใช้หนังสือเรียนของกระทรวงศึกษาธิการหรือพิจารณาตามจุดประสงค์ขึ้นใช้เองได้

รายละเอียดจากการประชุมเรื่องแนวทางการพิจารณาหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติดังกล่าวสรุปได้ว่า แต่เดิมหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติเป็นหลักสูตรที่ใช้อยู่ในต่างประเทศ เมื่อนำมาใช้ในประเทศไทยจะมีสมาคมหรือองค์กรของโรงเรียนนานาชาติรับรองวิทยฐานะ ในการพิจารณาหลักสูตร กรมวิชาการพิจารณาในด้านความมั่นคงของสถาบันหลัก และการกำหนดให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยตามมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตร(กพส)เท่านั้น แต่เมื่อจำนวนโรงเรียนมีมากขึ้นและมีบางโรงเรียนยกหลักสูตรขึ้นเองหรือนำจุดหมาย/หลักการของหลักสูตรต่างประเทศมาเพิ่มเติมรายละเอียดและคำอธิบายรายวิชาเอง โดยไม่มีคำรับรองจากสมาคมหรือรัฐบาลต่างประเทศ ผู้เรียนจบหลักสูตรจะ

ไม่สามารถเทียบความรู้หรือเรียนต่อในสถาบันของไทยได้ และมีเด็กไทยเรียนอยู่ในโรงเรียน นานาชาติ ประมาณร้อยละ 50 ของนักเรียนทั้งหมด

กรมวิชาการมีความประสงค์จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขอจัดตั้งโรงเรียน และดูแลเด็กไทย ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถศึกษาในประเทศได้ จึงเสนอแนวทางการพิจารณาหลักสูตร โรงเรียนนานาชาติ ตามหลักสูตรซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภทดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน 2540: 2)

ประเภทที่ 1 เป็นหลักสูตรของโรงเรียนต่างประเทศ และมีหลักฐานการรับรองจากรัฐหรือ สมาคมหรือโรงเรียนของประเทศนั้นๆให้นำมาใช้ได้ การพิจารณาหลักสูตรประเภทนี้ สำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้ได้ ทั้งนี้ต้องให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ อำนวยการพัฒนาหลักสูตร (กพส) ครั้งที่ 5/2537 โดยให้นำเสนอที่ประชุม กพส.ทราบและทักท้วงได้

ประเภทที่ 2 เป็นหลักสูตรที่นำหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรต่างประเทศมีการ ปรับและพัฒนาเนื้อหาวิชาใหม่ ในกรณีนี้กรมวิชาการจะพิจารณาในเรื่องดังนี้

1. ความสอดคล้องในจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร
2. ความเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียนแต่ละระดับ
3. กำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาตามโครงสร้างไว้ตลอดหลักสูตร
4. เนื้อหาไม่ขัดต่อศีลธรรม ความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบอบ

การปกครองของไทย

5. กำหนดให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยตามมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการพัฒนา หลักสูตร (กพส) ครั้งที่ 5/2537

ประเภทที่ 3 เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเองทั้งหมด กรมวิชาการจะเชิญโรงเรียนนานาชาติ ที่ผ่านการรับรองวิทยฐานะและมีนักเรียนได้รับการเทียบความรู้จากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว และเชิญ ผู้แทนสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มาร่วมยกร่างกรอบหลักสูตรเป็นเกณฑ์ ในการพิจารณาหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติประเภทนี้ต่อไป

เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียนนานาชาติ ประเภทโรงเรียนยกร่างหลักสูตรเอง ในการดำเนินการเพื่อขออนุมัติหลักสูตรจากกรมวิชาการ คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตร (กพส) ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีมติเห็นชอบให้กรมวิชาการจัดทำกรอบหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาหลักสูตรของโรงเรียน อันจะนำไปสู่การรับรองหลักสูตรใน ระยะเวลาที่เร็วขึ้นในโอกาสต่อไป

ขณะนี้ทางสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสมาคมโรงเรียนนานาชาติ แห่งประเทศไทย ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินมาตรฐานคุณภาพทางด้านการจัดการเรียน การสอนตลอดจนด้านการดำเนินงานของโรงเรียนเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อที่จะนำเกณฑ์ดังกล่าวไป ใช้ในการพิจารณาอนุมัติการรับรองมาตรฐานของโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งจะยังผลให้นักเรียนไทยที่จบ

การศึกษาจากโรงเรียนนานาชาติที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน หรือที่กำลังอยู่ระหว่างรอการพิจารณาอนุมัติการรับรองมาตรฐานจากสถาบันในต่างประเทศ สามารถได้รับการเทียบความรู้จากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปเทียบความรู้และไปสมัครสอบเรียนต่อในสถาบันการศึกษาอื่นๆในประเทศไทยได้ (วรรณสาร วรกิจ สัมภาษณ์ 15 ตุลาคม 2539)

1.3 ระบบการรับรองมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนนานาชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ความว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติ ข้อที่ 9 ความว่าในการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้โรงเรียนนานาชาติสมัครเป็นสมาชิกขององค์กรรับรองมาตรฐานที่ได้รับการรับรองในระดับสากลภายใน 12 เดือน และจะต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและต้องยื่นขอรับรองมาตรฐานการศึกษา (Local Quality Assurance) จากกระทรวงศึกษาธิการ ภายใน 12 เดือนโดยโรงเรียนทุกระดับต้องได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ได้อนุญาตให้เปิดดำเนินการ ซึ่งโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยส่วนใหญ่จะใช้ระบบการรับรองสถานศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร โดยทั่วไปพบว่าจะมีระบบการรับรองมาตรฐานการศึกษาใหญ่อยู่ 2 ระบบ คือ ระบบการรับรองอเมริกัน และระบบการรับรองอังกฤษ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์. 2545: 105)

1.3.1 ระบบการรับรองแบบอเมริกัน

การรับรอง(Accreditation) เป็นกระบวนการที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาและนานาชาติเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ไม่มีกฎหมายบังคับเป็นไปตามความสมัครใจของสถานศึกษาโดยมีการรับรองจากสมาคมวิทยาลัยและโรงเรียนภาคตะวันตก (Western Association of School and Colleges: WASC) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ ทำหน้าที่ในการรับรอง (Council on Higher Education Accreditation. 2002) ทั้งนี้จุดมุ่งหมายหลักของการรับรองสถานศึกษาเพื่อ (1) ประกันคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมและหลักสูตร (2) ส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาและหลักสูตร (ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์. 2545: 106) องค์กรชื่อ WASC (Western Association of Schools and Colleges)

การดำเนินงานในการขอประเมินการรับรองมาตรฐาน (Accreditation) ของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยจาก WASC มีดังนี้คือ

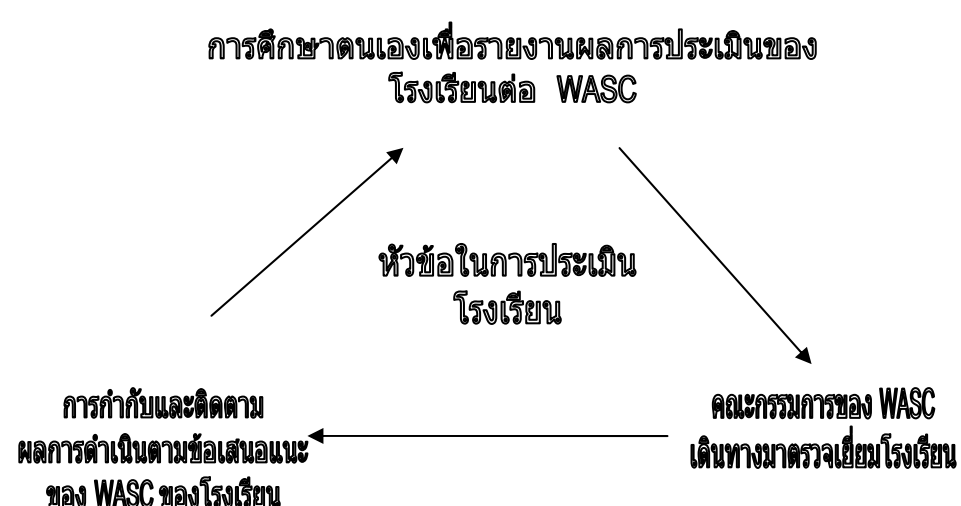
1. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการเรื่องต่างๆที่ต้องการให้มีการประเมินผล โดยมีคณะกรรมการอำนวยการ (Steering Committee) เป็นผู้กำหนดแนวทางให้คณะกรรมการกลุ่มต่างๆที่ทางโรงเรียนได้แต่งตั้งขึ้น

2. คณะกรรมการกลุ่มย่อยจะช่วยกันพิจารณาข้อดีและข้อเสียแต่ละวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน รวมถึงการบริหาร การบริการ งานธุรการ สื่ออุปกรณ์การสอน อาคารสถานที่ หลังจากที่คณะกรรมการกลุ่มย่อยได้ร่วมกันพิจารณาแล้วจะเขียนรายงาน Self-Study ขึ้นมา

3. ต่อมาโรงเรียนเสนอรายงาน Self-Study ดังกล่าวไปยังคณะกรรมการของ WASC ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาพิจารณา

4. WASC จะส่งคณะกรรมการตรวจเยี่ยมมาเยี่ยมโรงเรียนเป็นเวลา 3 สัปดาห์ เพื่อตรวจสอบสิ่งที่โรงเรียนได้รายงานใน Self-Study ว่าเป็นความจริงหรือไม่

หลังจากที่ WASC เดินทางกลับไปประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว จึงจะประชุมพิจารณาว่าสมควรรับรองมาตรฐานให้แก่โรงเรียนนานาชาติแห่งนั้นหรือไม่ ถ้าสมควรรับรองมาตรฐาน จะรับรองให้นานกี่ปีปกติ WASC จะรับรองมาตรฐานให้แก่โรงเรียนนานาชาติแต่ละแห่งเป็นเวลา 6 ปีเท่านั้น ซึ่งวงจรแสดงกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆของโรงเรียนนานาชาติของ WASC ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนนานาชาติของ WASC
(Criteria for Accreditation: WASC,n.d.: 19; อ้างอิงจาก สุทธิดา ปกป้อง. 2545: 54)

ในการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาให้กับโรงเรียน สถาบัน WASC จะพิจารณาถึงความเหมาะสมในหัวข้อเรื่องต่างๆดังต่อไปนี้คือ (Criteria for Accreditation: WASC, n.d.: 1)

1. ด้านปรัชญาและการจัดแบ่งส่วนงานของโรงเรียน โดยจะพิจารณาว่าโรงเรียนมีวัฒนธรรมองค์การและกระบวนการในการปรับปรุงและพัฒนางานในด้านต่างๆอย่างไรและมีความเหมาะสมหรือไม่

2. ด้านการให้บริการนักเรียน โดย WASC จะพิจารณาในเรื่องการบริการต่างๆที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน การเตรียมนักเรียนให้มีความรู้ในด้านวิชาชีพ และการบริการพิเศษในด้านอื่นๆที่จำเป็นเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการเรียนของนักเรียน

3. ด้านหลักสูตรการเรียน โดยพิจารณาในเรื่อง

- 3.1 การให้ผู้เรียนมีทักษะแบบผสมผสานและกลมกลืน (Integration)
- 3.2 วิธีการสอน
- 3.3 ความต้องการพิเศษในด้านต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม
- 3.4 หลักสูตรภาษาอังกฤษและทักษะการใช้ภาษาทั้งในด้านการพูด ฟัง อ่านและเขียน
- 3.5 หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือ ESL (English as a second language)
- 3.6 หลักสูตรวิชาภาษาต่างประเทศ ควรมีหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกเรียน
- 3.7 หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ และสังคมศึกษา
- 3.8 หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์
- 3.9 หลักสูตรวิชาพลศึกษา
- 3.10 หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์
- 3.11 หลักสูตรวิชาศิลปะการแสดงและทัศนศิลป์

4. รายวิชาเสริมหลักสูตร โดยพิจารณาถึงการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ

- 5.บุคลากรผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียน
- 6.ทำเลสถานที่ตั้งของโรงเรียน
- 7.สถานภาพทางการเงินของโรงเรียน
- 8.ห้องสมุดของโรงเรียน

1.3.2 ระบบการรับรองแบบอังกฤษ

สถาบันการศึกษาของสหราชอาณาจักรมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพดีและประกันได้ว่าบรรลุซึ่งมาตรฐานที่เหมาะสมในอันที่จะทำคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนได้รับการปกป้อง และเสริมสร้างระบบประกันคุณภาพจึงมีบทบาทที่สำคัญ และมีกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของอังกฤษ มีรูปแบบและพัฒนาการที่น่าสนใจเป็นแบบอย่างของหลายประเทศ การประกันคุณภาพของสถานศึกษาในสหราชอาณาจักรแบ่งออกได้ 2 ระบบคือ

1.3.2.1 ระบบการประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance: QA)

ประกอบด้วยกระบวนการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานจัดการศึกษาในสหราชอาณาจักรที่อาศัยรายงานจากผู้ตรวจสอบภายนอก ผลย้อนกลับจากบุคลากรและนักเรียน รายงานจากหน่วยงานวิชาชีพ และผลย้อนกลับจากศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิต (เจ้าของหรือผู้ประกอบการ) โดยสถานศึกษาในสหราชอาณาจักรจะมีการทบทวนคุณภาพภายในทุก 6 ปี เพื่อเป็นการตรวจรับรองว่า มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และคุณลักษณะการเรียนรู้ที่พึงมี

1.3.2.2 ระบบการประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance: QA) เมื่อ

โรงเรียนดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์และมาตรฐานของสถาบันการรับรองแล้ว จะมีหน่วยงานที่เข้ามาตรวจสอบ คือ สำนักมาตรฐานการศึกษา (Office for Standard in Education:

OFSTED) การตรวจสอบเป็นไปตามโปรแกรมการตรวจสอบโรงเรียนและสถานศึกษาที่กำหนดไว้ตามกฎหมายด้านการศึกษาของประเทศฉบับปีค.ศ. 1992 หน่วยงานดังกล่าวทำหน้าที่ตรวจสอบโรงเรียนทุกสปีและจากนั้นในรอบหกปี หลังจากนั้นจะเผยแพร่ให้ข้อมูลผลการตรวจสอบแก่สาธารณชน

ปัจจุบันมีโรงเรียนนานาชาติที่ผ่านการรับรองการประเมินมาตรฐานการศึกษาจากองค์กรรับรองมาตรฐานสากลจากองค์กรต่างประเทศมีจำนวน 35 โรงเรียนแยกเป็นส่วนกลาง 21 โรงเรียน และส่วนภูมิภาค 14 โรงเรียน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2550: 4-5)

จากข้อมูลของกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล สิงหาคม 2550) ประกาศรายชื่อโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 18 โรงเรียน ได้แก่

- (1) Ruamrudee International School (โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา)
- (2) Bangkok Patana School (โรงเรียนบางกอกพัฒนา)
- (3) New International School of Thailand (โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย)
- (4) St.John's International School (โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอห์น)
- (5) Ekamai International School (โรงเรียนนานาชาติเอกมัย)
- (6) International Community School (โรงเรียนประชาคมนานาชาติ)
- (7) St.Stephen's International School (โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์)
- (8) KIS International School (โรงเรียนนานาชาติคิช)
- (9) Bangkok International Academic School (โรงเรียนนานาชาติกรุงเทพ)
- (10) Ramkhamhaeng Advent International School
(โรงเรียนนานาชาติแอดเวนตีสรามคำแหง)
- (11) The American School of Bangkok, Sukhumvit
(โรงเรียนดิอเมริกันสกูลออฟแบงค็อก สุขุมวิท)
- (12) Redeemer International School Thailand (โรงเรียนพระมหาไถ่วิเทศศึกษา)
- (13) Rasami International School (โรงเรียนรัศมีนานาชาติ)
- (14) International Community School Bangna (โรงเรียนประชาคมนานาชาติ บางนา)
- (15) The Regent's International School-Bangkok
(โรงเรียนนานาชาติเดอะรีเจนท์-กรุงเทพฯ)
- (16) Harrow International School (โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์)
- (17) New Sathorn International School (โรงเรียนนานาชาติใหม่สาทร)
- (18) St. Andrews International School Bangkok (โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูว์)

2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

2.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้ ประเทศไทยได้มีการกล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ว่า หลักสูตร หมายถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน ทั้งประสบการณ์ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยที่ดีในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

วิชัย ดิสสระ (2535: 19) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. กลุ่มวิชาหรือประสบการณ์ ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียน ภายใต้อำนาจของโรงเรียน
2. หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ในการเรียนทั้งหมด ที่นักเรียนพึงได้รับจากโรงเรียน
3. การจัดรายวิชาทั้งหมด กิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนได้รับภายใต้การดูแล และแนะนำของโรงเรียน ไม่ว่ากิจกรรมหรือประสบการณ์นั้นจะเป็นในหรือนอกโรงเรียน
4. เซตของความตั้งใจเกี่ยวกับโอกาสในการจัดการศึกษาร่วมกับคนอื่นและสิ่งอื่น ๆ ในระยะเวลา และเนื้อหาที่จัดไว้อย่างแน่นอน
5. ประสบการณ์ทุก ๆ อย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน
6. มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้เด็กได้เรียน เนื้อหาวิชา ทักษะ คติ แบบพฤติกรรมกิจวัตร สิ่งแวดล้อมเมื่อประมวลกันเข้าแล้วก็จะประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของเด็ก
7. ประกอบด้วยแม่บท เอกสารและวัสดุอุปกรณ์การเรียน กิจกรรมการเรียนและการประเมินผล
8. โปรแกรมการศึกษาประกอบด้วยโปรแกรมการเรียน โปรแกรมกิจกรรม โปรแกรมแนะแนว
9. คือประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลาย ที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ ปัจจุบันและตาม แผนการศึกษาแห่งชาติ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538:1) ได้เขียนไว้ในเอกสารสัมมนาเรื่อง การบริหารหลักสูตร ว่าหลักสูตรมีความหมายได้หลายประการ ขึ้นอยู่กับจุดหมายหรือความเข้าใจของผู้ใช้หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต พ.ศ.2525 คือ รายวิชาที่กำหนดไว้ให้ศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. หลักสูตรในความหมายของนักศึกษาหมายถึง รายวิชาต่างๆที่สถาบันการศึกษากำหนดให้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร
3. หลักสูตรของผู้สอนส่วนใหญ่หมายถึง ที่รวมของวิชาความรู้ที่จะสอนให้ผู้เรียน ตามแบบแผน และเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชา
4. หลักสูตรในความหมายของผู้บริหารคือ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ของสถานศึกษา แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ของความสะดวกของการบริหารงาน
5. หลักสูตรในความหมายของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะหมายถึงแบบเรียน

6.หลักสูตรในความหมายของนักเรียน หมายถึง ข้อกำหนดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 107) ให้ความหมายว่าหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานและบุคคลในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ

วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. (2542: 64). กล่าวว่าหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนได้เกิด การเรียนรู้และพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ กำหนดไว้

สุทวิช ชาญพิทยา (2545: 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่าหลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทาง ที่พึงประสงค์

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 6) หลักสูตร (Curriculum) มาจากภาษาละติน “Currere” หมายถึง “Running Course” แปลว่า เส้นทางที่วิ่งแข่ง ต่อมาได้นำศัพท์นี้มาใช้ในทางการศึกษาว่า “Running Sequence of Course or Learning Experience” เป็นการเปรียบเทียบหลักสูตรกับเส้นทางที่วิ่งแข่ง อาจเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาในระดับใดหรือหลักสูตรใดก็ตามผู้เรียนจะต้องฝ่าฝืน ความยากของวิชาการหรือประสบการณ์การเรียนรู้ตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเช่นเดียวกับ นักวิ่งแข่งและฝ่าฝืนอุปสรรคไปสู่ชัยชนะและความสำเร็จให้ได้

กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2546: 35). หลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียว (Blue print) ของการจัดการ ศึกษาเพราะหลักสูตรบอกให้ทราบถึงจุดประสงค์ของการเรียนการสอน สารที่เด็กเรียน วิธีการเรียน การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

น้ำทิพย์ งามสุทธา. (2547: 22). สรุปแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร หมายถึง เนื้อหาที่เป็นรายวิชาที่ จัดหรือกำหนดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นโครงการเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและสอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการศึกษาหรือแผนการศึกษาอีกด้วย

สโปเดกต์ (Spodek. 1985; อ้างอิงจาก อร์นันท์ นิมนุช. 2550: 10) นักการศึกษาที่มีชื่อเสียง ท่านหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เขียนไว้ว่า หลักสูตรคือ ประสบการณ์ที่จัดเตรียมไว้สำหรับเด็กได้ เรียนรู้ ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะที่มีรูปแบบหรือไม่มีรูปแบบเป็นทางการก็ได้

สรุปได้ว่าหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานและบุคคล ในชุมชนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามที่สังคมประเทศชาติต้องการ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม ประสบการณ์ การวัดและการประเมินผล และมีความสำคัญคือ เป็นแนวทางที่ครูจะต้องยึดถือในการจัด การเรียนการสอน

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษา และเป็นกรอบที่สามารถกำหนดภาพการเปลี่ยนแปลงและอนาคตของประเทศได้ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2536: 29) กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาทุกระดับชั้น เนื่องจากหลักสูตรเป็นตัวกำหนด จุดหมายปลายทาง และแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น คุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตร

จิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 47) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น เพราะเป็นตัวกำหนดกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่การเรียนการสอน การประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบายในการจัดการศึกษาของรัฐ

อัญชลี สารรัตน์ะ.(2544; อ้างอิงจาก นิติพร อินทรสิทธิ์.2546: 9). ได้สรุปถึงความสำคัญของหลักสูตรในประเด็นต่างๆดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนจนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ อีกทั้งครูผู้สอนยังได้แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา และการประเมินผล เพื่อวางแผนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ จนถึงการจัดวางแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมง
2. หลักสูตรช่วยเสริมความเป็นเอกภาพของชาติ เพราะลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกคนในชาติได้ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทและในขณะเดียวกันหลักสูตรสถานศึกษาก็ได้พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นของชุมชนโดยรอบสถานศึกษา จึงสามารถกล่าวเจาะจงลงไปได้ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการสร้างเอกภาพของชาติตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับชาติ
3. หลักสูตรถือเป็นแผนแม่บทของสถานศึกษาในการวางแผนดำเนินการ หรือกำหนดโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า พัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถตามความมุ่งหวัง ถ้าสถานศึกษาไม่มีหลักสูตรก็เสมือนกับขาดเข็มทิศในการเดินทางไปถึงเป้าหมายนั่นเอง
4. หลักสูตรที่มีคุณภาพและวิสัยทัศน์จะส่งผลให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าและสงบสุขเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดอนาคตของชาติว่าจะเป็นไปในรูปแบบใด
5. หลักสูตรที่มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องย่อมเป็นดัชนีชี้ถึงศักยภาพทางการศึกษาของชาติด้วย

กรมวิชาการ. (2545 ก:5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประการดังนี้

1. สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญๆ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร หลักสูตรช่วยส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น สร้างความมั่นใจและให้กำลังใจในการเรียนรู้และสามารถเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
2. ช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีอิทธิพล

ต่อวัตถุ สามารถพัฒนาหลักคุณธรรมและอิสระของผู้เรียน มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจอย่างมีข้อมูล และอิสระ เข้าใจความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความสามารถ มีความตระหนัก เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับโลก

แจ๊คแมน.(Jackman. 2001: 11). กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตร คือ การยึดเด็กเป็นศูนย์กลางหรือการเริ่มรับรู้ของเด็ก โดยการส่งเสริมพัฒนาการไปตามลำดับขั้นอายุและประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มในห้องเรียน
2. หลักสูตรเป็นการเตรียมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยวางแผนจัดประสบการณ์ที่เกิดจากความรู้ความสามารถของเด็กเอง
3. หลักสูตรส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติผ่านประสบการณ์ การสำรวจ การควบคุมตนเอง และเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง
4. หลักสูตรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีวัฒนธรรมและความหลากหลายของภาษาอย่างเหมาะสม
5. หลักสูตรก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยการแสดงออกอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการทำกิจกรรมที่ตอบสนองความคิดสร้างสรรค์ของเด็กแต่ละคน

ดังนั้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญในการเป็นตัวกำหนดอนาคตของชาติ เป็นตัวเสริมความเป็นเอกภาพของชาติ เป็นแผนแม่บทของสถานศึกษาในการดำเนินการ ในการจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นตัวกำหนดกรอบทิศทางและเป็นเครื่องมือให้กับครูในการจัดการเรียนการสอน และประสบการณ์ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สามารถสนองความต้องการ ความถนัดและความสามารถของผู้เรียนอย่างแท้จริง อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการทำงาน เลือกใช้ทรัพยากร และวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดทักษะการเรียนรู้และจิตวิญญาณที่มีคุณธรรมตามลักษณะอันพึงประสงค์

2.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรจะช่วยให้เห็นโครงสร้างของหลักสูตรทั้งระบบได้ชัดเจนขึ้นว่าประกอบด้วยส่วนสำคัญอะไรบ้าง ซึ่งจะสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและนำไปใช้ได้ จากการศึกษาเอกสารพบว่า องค์ประกอบที่จำเป็นของหลักสูตรได้มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2531: 7-8) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญขาดไม่ได้ 6 อย่างคือ 1. จุดหมายของหลักสูตร 2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน 3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน 5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 6. การประเมินผลหลักสูตรและประเมินผลการเรียนการสอน

สังัด อุทรานันท์ (2532:182) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร 2. จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ 3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการสอน 5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในชุมชน 6. การประเมินผล

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 60) ให้ความเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวคิดระบบ และความสอดคล้องของเอกสารหลักสูตรการสอน และเป็นส่วนหนึ่งของตัวแบบการพัฒนาหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 9-14) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรคือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวที่จะผ่านหลักสูตร

2. เนื้อหา (Content) ประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) ได้แก่

3.1 การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆเช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู เอกสารหลักสูตร แผนการสอน แนวการสอนและแบบเรียน เป็นต้น

3.2 การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จำนวนครูและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

3.3 การดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในขั้นการนำหลักสูตรไปใช้เพราะหลักสูตรจะใช้ได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครู

อรนันท นิมนช. (2550: 13). สรุปแนวคิดของนักการศึกษาว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรควรประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ วิธีการสอนและการประเมินผล การใช้หลักสูตร นอกจากนี้อาจมีการกำหนดวัน เวลาเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบของหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler. 1950: 1) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ จุดประสงค์ การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ การประเมินผล

ทาบ (Taba. 1962: 422) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา 2. เนื้อหาของหลักสูตร 3. กระบวนการเรียนการสอน

โบแชมพ์ (Beauchamp.1975: 107 – 109) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ

1. เนื้อหาสาระและวิธีการจัด 2. จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ 3. แนวการนำหลักสูตรไปใช้สอน 4. การประเมินผล

สรุปได้ว่าหลักสูตรประกอบด้วย จุดหมายทั่วไปของหลักสูตรและจุดประสงค์เฉพาะวิชา ขอบเขตเนื้อหาสาระและประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม วิธีสอน การจัดเวลาเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการประเมินผลการสอนรวมทั้งการประเมินผลหลักสูตรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

2.3 รูปแบบของหลักสูตร

รูปแบบของหลักสูตรเป็นลักษณะเฉพาะและแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของหลักสูตรประเภทนั้นๆ รูปแบบของหลักสูตรได้มาจากแนวคิดและปรัชญาการศึกษาที่ยึดถือในการจัดทำ แต่ละรูปแบบ

ต่างมีชื่อแนวคิดจุดมุ่งหมายโครงสร้างแตกต่างกันออกไป ที่แสดงลักษณะเฉพาะของหลักสูตรนั้นๆ อย่างชัดเจน

ธารง บัวศรี (2532: 157-173) ได้กล่าวว่า อันที่จริงในปัจจุบันนี้เราไม่ค่อยพูดถึงกันนักว่า หลักสูตรที่ใช้กันอยู่เป็นหลักสูตรแบบใด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรหนึ่งๆ มักประกอบด้วยหลักสูตรหลายแบบรวมกันอยู่ ยกตัวอย่างเช่น หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แม้ว่าภาพรวมจะมีลักษณะเป็นหลักสูตรบูรณาการ แต่ภายในมีทั้งหลักสูตรรายวิชา หลักสูตรกว้าง และหลักสูตรบูรณาการ เพื่อความเข้าใจชัดเจนขึ้นจึงเสนอหลักสูตรแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชา โครงสร้างของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรจะถูกแยกออกจากกันโดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนเกี่ยวกันไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาหรือการสอน เช่นหลักสูตรมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาของไทย
2. หลักสูตรสัมพันธ์วิชา เป็นหลักสูตรรายวิชาที่ได้รับการปรับปรุงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยการจัดให้มีการเชื่อมโยงวิชาต่างๆ ทำให้เกิดหลักสูตรสัมพันธ์วิชาขึ้น
3. หลักสูตรกว้าง เป็นหลักสูตรที่พยายามแก้ไขจุดอ่อนของหลักสูตรรายวิชา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าสนใจและเร้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี
4. หลักสูตรแกน เป็นหลักสูตรที่ดึงเอาความต้องการและปัญหาของสังคมมาเป็นศูนย์กลางของหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่นำเอาวิชาต่างๆ มาผสมผสานกันโดยใช้หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมในปัจจุบัน ปัญหาผู้เรียน หรือปัญหาทางประวัติศาสตร์มาผสมผสานกัน
5. หลักสูตรประสบการณ์ เป็นหลักสูตรที่นำความสนใจของผู้เรียนเป็นตัวกำหนดเนื้อหาและเค้าโครงหลักสูตร วิชาที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนคือวิชาที่ผู้เรียนมีความสนใจร่วมกันโปรแกรมการสอนไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า ใช้วิธีแก้ปัญหาเป็นหลักในการสอน
6. หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชา ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติ และค่านิยม อันจะมีประโยชน์ต่อชีวิตปัจจุบันและอนาคตของผู้เรียน

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 133) สรุปรูปแบบของหลักสูตรที่สำคัญดังนี้

1. หลักสูตรเนื้อหาวิชาหลักหรือหลักสูตรรายวิชา (The Subject Matter Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เก่าแก่ที่สุด ได้รับอิทธิพลจากปรัชญาสารัตถนิยมและปรัชญาสัจวิทยานิยม ความคิดรวบยอดของหลักสูตรเน้นเนื้อหาสาระเป็นหลัก การจัดหลักสูตรและการสอนตามรูปแบบนี้ จึงยึดเอาการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ของวิชาต่างๆ และความรู้ในแต่ละวิชาถูกจัดไว้เพื่อการถ่ายทอดอย่างมีระบบระเบียบ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น

หลักสูตรสหสัมพันธ์ เป็นหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่สอดคล้องหรือส่งเสริมซึ่งกันและกันมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเป็นเนื้อหาสาระเดียวกัน

หลักสูตรผสมผสาน เป็นการนำเอาวิชาย่อยๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาผสมผสานกันในด้านเนื้อหาเข้าเป็นหมวดหมู่

หลักสูตรหมวดวิชาแบบกว้าง เป็นการยึดหลักการสัมพันธ์หรือใกล้เคียงของเนื้อหาและจุดหมายรวมเป็นหมวดวิชาใหญ่

2. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (Social Process and Life Function Curriculum) เป็นหลักสูตรที่รวบรวมความรู้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยยึดกิจกรรมต่างๆของคนในสังคมเป็นหลัก เป็นหลักสูตรที่ถูกคาดหวังว่ามีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้เรียน ซึ่งเป็นการยึดเอาสังคมและชีวิตจริงของนักเรียนเป็นหลัก เพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. กิจกรรมหรือประสบการณ์ (Activity or Experience Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นจากความพยายามที่จะแก้ไขการเรียนรู้แบบครูเป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว ไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน หลักสูตรนี้ยึดประสบการณ์และกิจกรรมเป็นหลักมุ่งเสริมการเรียนรู้การสอนโดยวิธีการแก้ปัญหา ผู้เรียนแสดงออกโดยการลงมือกระทำ วางแผน เพื่อหาประสบการณ์อันเกิดจากการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนแบบการเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning by Doing)

4. หลักสูตรแบบแกน (Core Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆเข้าด้วยกันมุ่งที่จะสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning สิ่งที่เรียนจะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์และชีวิตของผู้เรียนเพื่อให้เชื่อมโยงชีวิตความเป็นอยู่มาสัมพันธ์กับการเรียนรู้ได้

5. หลักสูตรบูรณาการ (Intergrated Curriculum) เป็นการรวมประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆเข้าด้วยกัน ประสบการณ์ดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่คัดเลือกมาจากหลายวิชา แล้วจัดเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ของประสบการณ์ เป็นการบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกันเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สัมพันธ์และต่อเนื่องอันมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต

ทาบ (สันต์ ธรรมบำรุง.2527: 20; อ้างอิงมาจาก Taba.1962: 398) กล่าวว่าหลักสูตรมี 5 แบบ คือ

1. หลักสูตรแบบรายวิชา (The Subject Matter Curriculum)
2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (Broadfield Curriculum)
3. หลักสูตรยึดกระบวนการทางสังคมและการดำเนินชีวิต (Curriculum Base in Social

Processes and life Function)

4. หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The Activities and Experience Curriculum)
5. หลักสูตรแบบแกนกลาง (Core Curriculum)

จากรูปแบบของหลักสูตรข้างต้นอาจสรุปได้ว่า รูปแบบของหลักสูตรมีการวิวัฒนาการตามลำดับ และขึ้นอยู่กับมุมมองแต่ละคนว่ายึดอะไรเป็นเกณฑ์ในการแยกประเภท ในที่นี้จะพบว่ามีเกณฑ์การยึดเกณฑ์ 2 ประการ คือ

1. ยึดเนื้อหาวิชาที่จะสอนเป็นหลัก จะแบ่งออกเป็น หลักสูตรหมวดวิชา หลักสูตรรายวิชา หลักสูตรแบบแกน หลักสูตรแบบสัมพันธ์ เป็นต้น
2. ยึดผู้เรียนเป็นหลัก จะแบ่งออกเป็น หลักสูตรประสบการณ์ หลักสูตรแบบกว้าง หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ เป็นต้น

2.4 หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

2.4.1 ความหมายของภาษาและลักษณะสำคัญของภาษาไทย

1.) ความหมายของภาษา

ภาษามาจาก ภาษา ในภาษาสันสกฤต ในภาษาบาลีใช้คำว่า ภาส แปลว่า พูด บอก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้คำนิยามว่า ภาษาคือเสียงหรือกิริยาอาการที่ทำความเข้าใจกันได้ คำพูดถ้อยคำที่ใช้กันโดยปริยาย หมายถึง คนหรือชาติที่พูดนั้นๆ เช่น นุ่งห่มหรือแต่งตัวตามภาษา หรือหมายความว่า มีความรู้ ความเข้าใจ

ภาษา คือ การเปล่งเสียงหรือการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ ที่คนในสังคมหนึ่งๆกำหนดขึ้น เรียนรู้และใช้เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ความปรารถนา และใช้ในการประกอบกิจการต่างๆร่วมกัน คนที่ใช้ภาษาเดียวกันจึงสามารถและเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ภาษาช่วยให้คนสามารถรวมกันเป็นกลุ่มและสังคมที่มีแบบแผน มีการร่วมมือกัน ในกิจกรรมต่างๆ และภาษาทำให้สังคมสามารถควบคุมการกระทำและความคิดของคนได้ นอกจากนี้ การสื่อความหมายโดยใช้ภาษายังเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดทางสังคมและวัฒนธรรมแก่ชนรุ่นหลังอีกด้วย (สุจิต เพียรชอบ, 2531)

2.) ลักษณะสำคัญของภาษาไทย

ภาษาเป็นศูนย์กลางในการโยนโยนคนทั้งชาติ ดังที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชนิพนธ์ในเรื่อง ความเป็นชาติโดยแท้จริงว่า ภาษาเป็นเครื่องผูกพันมนุษย์ต่อมนุษย์แน่นแฟ้น เสียยิ่งกว่าสิ่งอื่นและไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ดีไปกว่าการพูดภาษาเดียวกัน (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2423: 1-27)

ดังนั้นความเป็นคนไทยจึงอยู่ที่มีภาษาไทยใช้ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภาษาของตนเองและภาษาไทยนั้นมีวิวัฒนาการมาไม่น้อยกว่า 700 ปี ดังหลักฐานการใช้ภาษาไทย ที่บันทึกข้อความในหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง ที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นไปในสังคมไทย ภาษาไทยจึงเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ประจำชาติ ความเป็นเอกราช และความเป็นชาติที่เก่าแก่ที่มีการสืบทอดความเจริญทางด้านศิลปกรรม ขนบธรรมเนียม ภาษาและวรรณคดี มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน คนไทยทุกคนจึงควรภูมิใจและช่วยกันดูแลรักษา มรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสในที่ประชุมของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ดังนี้ (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, 2505: 179-180) ภาษาไทยเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือ เป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงต้องรักษาเอาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่แข็งแรง เขาพยายามหาหนทางที่จะสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคง เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเอง

แต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้

ลักษณะสำคัญของภาษาไทย มีลักษณะที่พึงสังเกตดังต่อไปนี้ (ศรินทร วิทยะสิรินันท์, 2546)

1. ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดมีรูปคำเป็นคำพยางค์เดียว วิธีที่จะขยายคำหรือขึ้นคำใหม่จึงใช้วิธีผันเสียงวรรณยุกต์และนำคำสองคำมาผสมกัน
2. ภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งทำให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมายแตกต่างกันไป
3. ภาษาไทยมีตัวการันต์ การดัดแปลงคำหลายพยางค์ให้เข้ารูปภาษาคำพยางค์เดียวมีเครื่องหมายทักทขฑทฒทณไม่ให้ออกเสียงตัวการันต์นั้น
4. ภาษาไทยจะเขียนคำแต่ละคำติดกัน
5. ภาษาไทยไม่นิยมใช้เครื่องหมายวรรคตอน
6. ภาษาไทยไม่มีรูปกาล

สุจริต เพียรชอบ (2531) ได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทยไว้ ดังนี้

1. ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนไทยทั้งชาติ ทั้งที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันเป็นธรรมดาและเป็นภาษาราชการ
2. ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นไทย
3. ภาษาไทยแสดงวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นความภูมิใจที่คนไทยมีภาษาของตนเอง ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป
4. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารของคนทั้งชาติทำให้มีความเข้าใจตรงกัน
5. ภาษาไทยแสดงความเป็นไทย ความเป็นอิสระเสรี และความเป็นเอกราชของไทย
6. ภาษาไทยเป็นศูนย์รวมน้ำใจ แสดงความเป็นคนไทย เป็นชาติไทย ทำให้เกิดพลังและความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
7. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการศึกษาและแสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการต่างๆ ภาษาไทยจะช่วยให้บุคคลพัฒนาความรู้ความคิดได้เป็นอย่างดี
8. ภาษาไทยใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพทุกสาขา ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาไทยโดยเฉพาะ ก็อาจประกอบอาชีพที่ใช้ภาษาโดยตรง
9. ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง เมื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือความรู้ความคิดได้ดี ก็จะสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม

สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง และเป็นศูนย์กลางในการโยนโยนคนทั้งชาติ ภาษาไทยเป็นเครื่องผูกพันคนไทยที่แน่นแฟ้นและทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ประจำชาติ ความเป็นเอกราช และความเป็นชาติที่เก่าแก่ที่มีการสืบทอดความเจริญทางด้านศิลปกรรม ขนบธรรมเนียม ภาษาและวรรณคดี มาเป็นระยะ เวลายาวนาน คนไทยทุกคนจึงควรภูมิใจและช่วยกันดูแลรักษา มรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป

2.4.2 ความหมายของวัฒนธรรมไทย

โครเบอและคลักฮอน (Kroeber and Kluckhohn, 1952 cited in Keats, 1997) เสนอนิยามว่า วัฒนธรรมประกอบด้วยรูปแบบของพฤติกรรมทั้งที่เห็นได้ชัดและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ซึ่งมนุษย์ได้รับมา และถ่ายทอดต่อไปโดยสัญลักษณ์ ก่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ในด้านต่างๆของกลุ่มต่างๆซึ่งรวมทั้งความสัมฤทธิ์ในเชิงวัตถุด้วย แก่นสำคัญของวัฒนธรรมประกอบด้วยความคิดและค่านิยมอันเนื่องมาจากประเพณี

พระยาอนุมานราชธน (2514) ให้คำอธิบายวัฒนธรรมว่าหมายถึงสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุง หรือผลิตขึ้นเพื่อความเจริญงอกงามในชีวิตของมนุษย์ ในส่วนร่วมที่ถ่ายทอดกันได้เลียนกันได้ เอาอย่างกันได้ วัฒนธรรมคือสิ่งอันเป็นผลผลิตของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้จากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณีกันมา วัฒนธรรมคือ มรดกแห่งสังคมซึ่งยอมรับและดำรงรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ (2530) ได้ให้ความหมายว่า วัฒนธรรม หมายถึง การปลูกฝังสิ่งต่างๆ แล้วมีการถ่ายทอดสิ่งที่ปลูกฝังไว้นั้น ระหว่างสังคมชุดหนึ่งกับสังคมชุดต่อไป

ผอบ โปษกฤษณะ(2524) ได้ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตที่ได้ปฏิบัติเหมาะสมกับสภาพสังคมนั้นๆ และมีการสืบทอดกันมาวัฒนธรรมที่มีประจำสังคมต้องแยกออกไปตามลักษณะของสังคม เป็นวัฒนธรรมกลุ่มใหญ่ และวัฒนธรรมกลุ่มย่อย เป็นต้น

สุพัตรา สุภาพ(2531) ได้ให้ความเห็นว่า วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่าง อันเป็นแบบแผนในความคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่งวัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยแต่ละสังคมมีวัฒนธรรมเฉพาะของตนเอง เพราะเป็นวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มสังคม

ดังนั้นวัฒนธรรมไทย จึงหมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามทั้งในด้านวัตถุและจิตใจ ทั้งคนไทย และสังคมไทย ให้มีความเป็นระเบียบ กลมเกลียวและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ปัจจุบัน วัฒนธรรมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ความล้ำทางวัฒนธรรม ช่องว่างทางวัฒนธรรม และการสังสรรค์ทางวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดความมั่นคงของวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุคข้อมูลข่าวสารเช่นนี้ ยิ่งส่งผลให้เกิดการหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติเพิ่มขึ้น ดังที่เอกวิทย์ ณ ถลาง กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยว่า (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533)

- 1) คนไทยปัจจุบันไม่สนใจซึ่งถึงรกรากวัฒนธรรมของเราเอง
- 2) คนไทยรับวัฒนธรรมใหม่โดยง่ายค่อนข้างอัตโนมติ ไม่ค่อยวิตกวิจารณ์ว่าวัฒนธรรมของเรานั้นมีข้อดีมากน้อยเพียงใด
- 3) คนไทยหลงทางโดยสิ้นเชิงกับวัฒนธรรม แต่ก็พอใจที่จะดำรงรักษาวัฒนธรรมเอาไว้ ทั้งที่รู้แน่ชัดว่าเอกลักษณ์คืออะไร การรักษาวัฒนธรรมจึงทำในลักษณะสุกเอาเผากิน คือทำแบบไทยๆไม่มีหลักการและไม่ลึกซึ้ง

ประเภทของวัฒนธรรมไทย

ในประกาศตั้งกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2485 (อ้างถึงใน ณรงค์ เสียงประชา, 2531) ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภท

- 1) คติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำรงชีวิต
- 2) เนติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย
- 3) วัตถุธรรม คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ
- 4) สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม

พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2485 ระบุในสภากวัฒนธรรมแห่งชาติจัดแบ่ง
สายงานออกเป็น 4 ส่วน (อ้างอิงใน สมบูรณ์ แก่นตะเคียน. 2519) คือ

- 1) สำนักวัฒนธรรมทางระเบียบประเพณี
- 2) สำนักวัฒนธรรมทางศิลปกรรม
- 3) สำนักวัฒนธรรมทางวรรณกรรม
- 4) สำนักวัฒนธรรมทางจิตใจ

2.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมไทย

ภาษาและวัฒนธรรมเป็นของคู่กัน ความสามารถในการใช้ภาษานอกจากจะคำนึงถึงความถูกต้อง
ของหลักการใช้ภาษาแล้ว ยังรวมถึงความสามารถในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ความนิยม
และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์.(2532: อ้างอิงจาก) กล่าวว่า สิ่งที่คนในสังคมทำ หรือคิดโดยใช้ภาษา
เป็นสื่อ หรืออาจกล่าวได้ว่าภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม โดยภาษาเป็นส่วนเล็กสัมพันธ์กับวัฒนธรรม
ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ หรือกล่าวได้ว่า ภาษา และวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้เหมือนใยแมงมุมที่ไม่มี
รอยต่อ (Seamless web) ด้วยเหตุนี้การใช้ภาษาในการสื่อความหมายกับผู้อื่นนั้นต้องรู้จักกฎทางสังคม
(Sociocultural competence) ตลอดจนมีความรู้ว่าเจ้าของภาษาจะพูดอย่างไรในบริบทต่างๆ
(Probability rules occurrence) อันเป็นพื้นฐานความรู้ในการเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม (Appropriate)
ในบริบททางสังคม (Social-context) ยิ่งไปกว่านั้นผู้ที่สื่อความหมายจะต้องรู้จักใช้ศักยภาพในการเลือก
ความหมาย (Meaning potential) มาใช้ให้ตรงกับจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมาย

ปัทมา นาคะสนธิ์. (2540: 41) ได้สรุปความสัมพันธ์ของภาษาและวัฒนธรรม ความว่า ความรู้
ทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาเป็นอย่างดี ถ้าหากไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่ไป
ด้วย ก็เหมือนกับการสอนสัญลักษณ์ซึ่งไม่มีความหมาย การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ดังนี้

- 1) เพิ่มพูนความสำนึกในเรื่องของวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- 2) กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ
- 3) มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมของชาติอื่น
- 4) เป็นการพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมายในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอย่างถูกต้อง

และเหมาะสม

- 5) สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้ในสถานการณ์จริง
- 6) ปลุกฝังความเข้าใจในการตีความอ้างอิงทางวัฒนธรรม ค่านิยม และทัศนคติของเจ้าของภาษา

ในการสื่อความหมายนอกจากจะใช้ความรู้ทางกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ทางวัฒนธรรมและสังคมแล้ว ยังต้องรู้ลักษณะของข้อความ(Discourse) ที่แต่ละความคิดต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าการนำความรู้ทางภาษามาใช้ก็คือการประสานความรู้ในตัวภาษาและความเข้าใจในวัฒนธรรมเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน

สุทธิดา ปกป้อง. (2545: 41). ได้สรุปว่า ภาษากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและมีโครงสร้างอยู่บนขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม รวมถึงเป็นเครื่องมือสะท้อนความเป็นอยู่ วิถีปฏิบัติและความเชื่อของเจ้าของภาษา ดังนั้นการใช้ภาษา นอกจากจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาแล้ว ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและบริบทของสังคมวัฒนธรรมของภาษานั้นๆ ด้วย ผู้สอนภาษาจึงต้องคำนึงถึงความสำคัญของการสอนวัฒนธรรมในการเรียนการสอนภาษา ควรเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้งทางด้านภาษา และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาควบคู่กันไป ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาสูงขึ้นและยังสามารถนำทักษะทางภาษาที่ได้ ไปใช้ในบริบทของการใช้ภาษาในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นสรุปได้ว่า การสอนภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ เพราะวัฒนธรรมจะเป็นตัวช่วยให้เกิดความเข้าใจในการใช้ภาษาได้ดีกว่าการเรียนรู้ภาษาเพียงอย่างเดียว ในการใช้ภาษาจะต้องรู้จักใช้ศักยภาพในการเลือกความหมาย (Meaning potential) มาใช้ให้ตรงกับจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายนั้น การไม่สนใจเรื่องวัฒนธรรมและสังคมย่อมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนภาษาให้มีประสิทธิภาพ การสอนภาษาไปพร้อมๆกับการสอนวัฒนธรรม นอกจากจะเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนแล้ว ยังทำให้เกิดความเข้าใจ มองโลกในแง่ดี ยอมรับสิ่งที่แปลกไปจากตนและยังมีผล กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ รวมทั้งทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้ในสถานการณ์จริงอีกด้วย

2.4.4 ขอบเขตการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

ในปัจจุบัน นอกเหนือจากเด็กต่างชาติที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนนานาชาติแล้ว ผู้ปกครองไทยส่วนหนึ่งได้ให้ความสนใจส่งเด็กไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนภาษาอังกฤษกับครูต่างชาติ ได้อยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมเป็นภาษาอังกฤษและศึกษาในระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นมากกว่าระบบการศึกษาในประเทศ และในแต่ละปีการศึกษาจะมีจำนวนเด็กที่สมัครเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเรียนในระบบการศึกษาของไทยมาก่อน รวมทั้งเด็กสัญชาติไทยจำนวนหนึ่งที่เติบโตในต่างประเทศ แล้วย้ายกลับมาอยู่ในประเทศไทยและเรียนในโรงเรียนนานาชาติ ดังนั้นเด็กไทยเหล่านี้จึงมีพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันอย่างมาก

โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรสากลที่มีต้นแบบมาจากต่างประเทศ และหลักสูตรเหล่านี้มิได้ครอบคลุมถึงวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย กระทรวงศึกษาธิการจึงต้องหาวิธีเปิดโอกาสให้เด็กไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติการใช้หลักสูตรและข้อกำหนดในการจัดตั้ง

โรงเรียนนานาชาติ ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยต้องพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อใช้สำหรับนักเรียนทั้งที่เป็นชาวต่างชาติและชาวไทย โดยโรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่กำหนดให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนวิชาไทยศึกษา (Thai Studies) เป็นวิชาบังคับ โดยสามารถใช้หลักสูตรวิชาไทยศึกษาซึ่งมีกำหนดไว้ในหลักสูตรสากลต่าง ๆ ได้ ส่วนเด็กไทย ทางสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของโรงเรียนนานาชาติ ที่ผ่านการรับรองวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตรวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติขึ้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ(ฉบับร่าง)

1. กลุ่มเป้าหมาย เด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติทั้งที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่และที่ใช้

ภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2

2. หลักการ

- 2.1 สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และปรัชญาของโรงเรียน
- 2.2 เน้นการพัฒนาผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2.3 เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 2.4 เน้นการสอนวัฒนธรรมไทยควบคู่กับสอนภาษาไทย
- 2.5 มีลักษณะเปิดกว้างและยืดหยุ่น เพื่อสามารถขยาย เพิ่มเติม หรือปรับปรุงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละโรงเรียน

3. จุดมุ่งหมาย

- 3.1 เห็นคุณค่า และความงามของภาษาและวัฒนธรรมไทย มีจิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนสืบทอดมรดกภาษา วรรณกรรม วัฒนธรรมของชาติ
- 3.2 มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์พื้นฐานทางภาษา
- 3.3 มีวิจรรย์ญาณในการฟัง การอ่าน และเลือกรับข้อมูลข่าวสาร
- 3.4 มีนิสัยรักการอ่าน มีรสนิยมในการเลือกหนังสือ และสามารถใช้อ่านเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและเพื่อความจรรโลงใจ
- 3.5 สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทย มาช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
- 3.6 ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ
- 3.7 สามารถพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากการเรียนภาษา

4.แนวการใช้หลักสูตร

หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียนไทยโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยมีลักษณะบูรณาการ และสัมพันธ์ทักษะทั้ง 4 โดยกำหนดเป็นหน่วยการสอนที่ครอบคลุมทั้งเนื้อหาทางภาษาและวัฒนธรรม

การจัดหน่วยการสอนคลุมเนื้อหาสาระตั้งแต่ใกล้ตัวผู้เรียน ไปสู่สังคมภายนอกและความรู้ระดับโลก โดยลำดับดังนี้คือ กิจวัตรประจำวัน ชีวิตส่วนตัวและชีวิตสังคม โลกรอบตัว โลกการทำงาน โลกนานาชาติประเทศ ซึ่งหน่วยการสอนที่กำหนดนี้เป็นเพียงการเสนอแนะเพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรมีแนวปฏิบัติ ผู้สอนสามารถปรับให้เหมาะสมแก่โอกาส ลักษณะของนักเรียน รวมทั้งสภาพและความต้องการของแต่ละโรงเรียน

5. การจัดแบ่งระดับนักเรียน

การจัดแบ่งระดับนักเรียน ยึดแนวแบ่งกลุ่มอายุเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับชั้นในโรงเรียน ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และในแต่ละกลุ่มอายุยังแบ่งตามระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทยเป็นระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง ดังนี้

ระดับต้น คือ นักเรียนที่ยังไม่มี พื้นฐานภาษา

ระดับกลางคือ นักเรียนที่ ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้บ้าง

ระดับสูง คือ นักเรียนที่พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ดี

การจัดแบ่งระดับความสามารถของนักเรียนให้ใช้หลายวิธีประกอบกัน เช่น การสัมภาษณ์ การพิจารณาผลงานเดิมของนักเรียน คะแนนผลการเรียน การสังเกต การสอบปฏิบัติ การสอบข้อเขียน ฯลฯ เมื่อดำเนินการเรียนการสอนไปได้ระยะหนึ่งแล้ว ครูอาจย้ายนักเรียนไปเข้ากลุ่มใหม่ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงพัฒนาการ และความสามารถของนักเรียนตามที่ปรากฏ

6. ขอบข่ายเนื้อหา

เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย

6.1 ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

6.1.1 การประมวลสาระและเรียบเรียงสารที่ได้รับและถ่ายทอดได้ตรงความมุ่งหมาย

ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร

6.1.2 ความสามารถขั้นพื้นฐานในการใช้ภาษาเช่น การคิดวิเคราะห์ การใช้วิจารณญาณ

การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม ฯลฯ

6.1.3 การใช้ภาษาตามกาลเทศะ และเหมาะสมกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรม

6.1.4 กลวิธีในการใช้ภาษา เช่น สื่อนำทำทาง การเน้นเสียง การเริ่มและการจบสนทนา

6.1.5 ศัพท์และหลักเกณฑ์ในการใช้ภาษา

6.2 ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน

6.3 อรรถรสและความจรรโลงใจทางภาษา

6.4 ความรู้และความซาบซึ้งในวัฒนธรรมไทย

หลักสูตรนี้เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การสอนหลักเกณฑ์การใช้ภาษาจึงเลือกตามสถานการณ์ โดยมีหลักว่าเมื่อนักเรียนสำเร็จหลักสูตรแล้ว ต้องมีความรู้อย่างครบถ้วนในหลักเกณฑ์ดังกล่าวประกอบ 3 (สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย. 2544: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ระดับต้น	ระดับกลาง	ระดับสูง
- พยัญชนะ 44 ตัว	- การแจกลูกสะกดคำตามมาตรา	- การแจกลูกสะกดคำ

- รูปสระ เสียงสระ - รูปวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์ - การประสมอักษรเป็นคำอย่างง่าย - การแจกลูกสะกดคำตามมาตราแม่ต่างๆ - การผันอักษร - คำควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - ศัพท์มีทัศนธาตุ - เครื่องหมายต่างๆและตัวเลข - วลี - ประโยคสั้น - ข้อความสั้น - วิธีเขียนอักษรไทย - คำคล้องจอง - บทร้อยกรองง่าย - การใช้พจนานุกรม	- ตัวสะกด - การผันอักษร - คำควบกล้ำ - คำที่มี ฤ ฎา - ชนิดของคำ - เครื่องหมายต่างๆที่จำเป็น - โครงสร้างของประโยค - ประโยคบอกเล่า ปฏิเสธ คำถาม-ตอบ - ข้อความ - วิธีเขียนอักษรไทย - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่ใช้ไม้ยมก - อักษรย่อ - คำพังเพย ภาษิต คำขวัญ - คำสัมผัสคล้องจอง - บทร้อยกรองง่ายๆ - คำที่ประและไม่วิสรรชนีย์ - การใช้พจนานุกรม	- การผันอักษร - คำควบกล้ำ - ศัพท์มีอักษรนำ - คำพ้อง - คำประสม - คำซ้อน - ชนิดของคำ - เครื่องหมายต่างๆ - โครงสร้างประโยค - ประโยคคำสั่ง-ข้อร้อง-แสดงความต้องการ - ข้อความ - วิธีเขียนอักษรไทย - คำที่มีตัวการันต์ - อักษรย่อ - สำนวนภาษา คำพังเพย สุภาษิต - คำสุภาพ คำราชาศัพท์ - ประกาศโฆษณา - การใช้พจนานุกรม
---	---	---

ภาพประกอบ 3 ความรู้ที่เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานในการเรียนภาษา

หมายเหตุ คำ กลุ่มคำ วลี ประโยค ในชนิดและประเภทต่างๆมีบางข้อที่ต้องเรียนมากกว่า 1 ระดับ ให้ผู้สอนเลือกนำมาสอนให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสื่อการเรียนการสอน (หนังสือ) ที่นำมาเรียน

ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย

การสอนวัฒนธรรมจะสอดแทรกตามสถานการณ์ เช่นเดียวกับการสอนหลักเกณฑ์การใช้ภาษา เมื่อสำเร็จแล้วนักเรียนจะต้องมีความรู้ครอบคลุมเนื้อหาดังนี้

1. ชาตินิยม คนไทย ความเป็นมา สัญลักษณ์ อักษรไทย การปกครอง ลักษณะคนไทย
2. การกินอยู่ การแต่งกายของคนไทยภาคต่างๆ อาหาร-วิธีรับประทานอาหาร บ้านเรือน
3. ครอบครัวไทย เครือญาติ บ้านและการอยู่ร่วมกัน ลำดับเครือญาติ การพึ่งพาอาศัย
4. มารยาทไทย การไหว้ การทักทาย การเดิน การไหว้ทำความเคารพ ความเกรงใจ

5. ประเพณี	ประเพณีเกี่ยวกับวันสำคัญ ประเพณีเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ เช่น กฐิน ผ้าป่า ทำบุญ ตักบาตร สังฆทาน กรวดน้ำ แผ่เมตตา ปลอยสัตว์ สายสิญจน์ ประเพณีเกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น เกิด รดน้ำ ตาย บวช ทำบุญ ทำบุญบ้าน แต่งงาน ประเพณีพื้นบ้าน เช่น ลงแขกเกี่ยวข้าว แห่นางแมว บุญบั้งไฟ ผีตาโชน วันสำคัญของชาติ เช่น วันเด็ก วันไหว้ครู วันรัฐธรรมนูญ วันจักรี วันพีชมงคล วันสำคัญทางศาสนาและเทศกาลสำคัญ เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันปิยมหาราช
6. ศิลปกรรม	นาฏศิลป์และสังคีตศิลป์ เช่น โขน ละครไทย ลำตัด เพลงพื้นบ้าน หนังตะลุง หุ่นกระบอก สถาปัตยกรรม เช่น บ้าน วัด วัง ประติมากรรม เช่น พระพุทธรูปต่างสมัย จิตรกรรม เช่น จิตรกรรมฝาผนัง หัตถกรรม เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักรสาน การแกะสลัก
7. นันทนาการ	กีฬา เช่น มวยไทย ตะกร้อ กัดปลา ชนไก่ ชนวัว การละเล่น เช่น มอญซ่อนผ้า ตีจับ ภูกินหาง ปิดตาตีหม้อ ฯลฯ
8. วรรณกรรมไทย	วรรณคดี เช่น วรรณกรรมร่วมสมัย กวีไทย

ลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดตามหลักสูตรนี้สามารถจัดได้เป็น 2 ลักษณะ คือ จัดตามแผนการสอนที่วางไว้ล่วงหน้า และ/หรือ จัดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากการวางแผนที่วางไว้ เช่น งานพระบรมศพ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น และสิ่งสำคัญที่ครูพึงระลึกไว้เสมอ ก็คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฉบับนี้ควรมีลักษณะ

- 1.เอื้อต่อการสอนแบบบูรณาการ
- 2.เป็นการเรียนการสอนที่สมจริง

3.สัมพันธภาพทักษะทั้งสี่

4.นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

สื่อการเรียนการสอน

เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงไม่กำหนดให้มีการบังคับใช้แบบเรียนใดแบบเรียนหนึ่ง แต่ละโรงเรียนจะผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการใช้สื่อที่หลากหลาย และเอื้อต่อการเกิดความรู้ ความเข้าใจในชีวิตประจำวันของผู้เรียนอย่างแท้จริง เช่น วัสดุทัศน วารสาร เทปบันทึกเสียง นิตยสาร ไปสเตอร์หนังสือพิมพ์ ของจำลอง นิทาน ของจริง การ์ตูน วิทยากร เกม หนังสือ ภาพยนตร์

การวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2 ลักษณะ ตามจุดประสงค์ของการดำเนินการ ได้แก่

1. Formative วัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ เช่น ประเมินจาก แบบสำรวจแรกเข้า การสังเกตการอ่านของแต่ละคน การสังเกตรายการ Reading checklist การบันทึกการร่วมกิจกรรมการอ่านเดือนละ 1 ครั้ง การสะสมผลงาน แบบสำรวจเพื่อซ่อมเสริม การประเมินตนเอง การบันทึกชื่อหนังสือ และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือที่อ่าน การสังเกตความร่วมมือและความตั้งใจ แบบฝึกหัดและผลงาน การสอบปฏิบัติ การบันทึกในแฟ้มข้อมูลพัฒนาการ

2. Summative การวัดและประเมินผลในเชิง Summative เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น การแบ่งกลุ่มผู้เรียน การสำเร็จการศึกษา การตัดสินผลการเรียน เป็นต้น โดยประเมินจากผลการเรียน การสอบข้อเขียน การสอบปฏิบัติ ฯลฯ (สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย. 2544: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

3. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการนำสิ่งต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ความหมาย แนวคิดของนักการศึกษา และขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้หลายท่าน ดังนี้

จิตรลดา แสงปัญญา. (2537: 10) การเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญควบคู่ไปกับหลักสูตร เพราะหลักสูตรคือแนวคิดในการวางแผนการศึกษา ส่วนการเรียนการสอนคือการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพตามแนวคิดที่วางไว้ และการเรียนการสอนจะได้ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การวางแผนในการจัดรูปแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการกำหนดการใช้สื่อการสอนที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นๆ บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ซัซวาลย์ เปลี่ยนขำ. (2539: 9) ได้สรุปความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมาย การกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรออกมาในรูปแผนการสอนว่า สอนใคร ระดับใด ต้องการให้เกิดอะไรแก่ตัวผู้เรียน ใช้เนื้อหา สื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมอะไรบ้าง การประเมินผลจะใช้วิธีใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นการตีความหมาย และขยายความของหลักสูตรให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2539: 65) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปปฏิบัติมีความครอบคลุมสองประการ ประการแรก กระบวนการการนำหลักสูตรไปปฏิบัติเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์จริง ไม่ว่าหลักสูตรนั้นจะเป็นหลักสูตรใหม่ หรือ เก่าก็ตาม ประการที่สอง ผลผลิตของการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เป็นผลที่เกิดจากการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ การใช้หลักสูตรเป็นการนำเอาเอกสารหลักสูตรไปใช้ในการสอนของครู

คิง (ราชันย์ บุญธิมา.2542: 18; อ้างอิงจาก King.1992: 269) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ มีความหมายสามประการ คือ ประการแรก เป็นขั้นตอนการวางแผนกับการประเมินผลในวงจรหลักสูตร ประการที่สอง เป็นขั้นตอนอยู่ระหว่างการออกแบบหลักสูตรกับหลักสูตรฉบับจริง ประการที่สาม เป็นขั้นตอนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาระหว่างการเลือกใช้หลักสูตร กับ การนำหลักสูตรที่เลือกไปใช้ได้จริง

โบแฮมปี (สุทธิดา ปกป้อง.2545: 20; อ้างอิงจาก Beauchamp.1981) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้หมายถึงการนำหลักสูตรไปปฏิบัติโดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

เวอร์ดุน (สุนีย์ ภูพันธ์. 2546: 222; อ้างอิงจาก Verduin. 1977: 88-89) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ คือ การทดลองใช้เนื้อหาวิชาวิธีการสอน เทคนิคในการประเมิน การใช้อุปกรณ์การสอน แบบเรียนและทรัพยากรต่างๆให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 220-221) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงการดำเนินงานและ กิจกรรมต่างๆ ในการที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับแต่ การเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม

นิติพร อินทรสิทธิ์ (2546: 16) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ คือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้บังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ โดยการแปลงหลักสูตรการสอน ตลอดจน การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

น้ำทิพย์ งามสุทธา (2547: 39) ได้กล่าวว่า ความหมายของการใช้หลักสูตรหรือการนำหลักสูตรไปใช้ คือ กระบวนการนำหลักสูตรแม่บทหรือ หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปใช้ในโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ โดยการแปลงหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ต้องมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรมครู จัดสรรงบประมาณ

สรุปได้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การดำเนินงานด้านการเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยให้สามารถนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนการจัดงบประมาณและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนโดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ และแนวคิดไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 140-141) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลนั้นควรจัดวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ จะต้องศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตรว่าจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนครั้งนี้มีเป้าหมายที่แท้จริงคืออะไร และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โรงเรียนมีความพร้อมต่อการใช้หลักสูตร ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และแหล่งข้อมูลต่างๆที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตร งบประมาณ อาคารสถานที่ การเตรียมบุคลากร การวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตรให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่าย
2. การเตรียมการจัดอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ควรจัดการอบรมในรูปแบบเชิงปฏิบัติการ ครูได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัญหาและการนำหลักสูตรไปปรับใช้ในห้องเรียน โดยการสร้างกำหนดการสอน การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการทดลองสอนต้องมีผู้คอยดูแลนิเทศและบริการครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
3. การจัดครูเข้าสอน เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพราะครูเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ทำให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมปัจจุบัน
4. การจัดตารางสอน เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ ระดับความยากง่าย ช่วงการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ อัตราเวลาเรียน การใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียนต้องมีการใช้ตลอดเวลา
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน ได้แก่ แผนการสอน พัฒนาคู่มือครูแบบเรียน และสื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจและความต้องการของชุมชน

6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าการใช้หลักสูตรจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรเกี่ยวกับการเรียนรู้ เจตคติ ความสามารถในการแก้ปัญหา สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ สื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์จะช่วยได้มาก ควรทำติดต่อกันแต่ไม่ควรนานเกินในแต่ละครั้ง

7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกสรรโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ การเรียนไม่ได้เกิดขึ้นที่ห้องเรียนเท่านั้นการจัดบริการอาหารกลางวัน เลือกอาหารที่มีประโยชน์ ได้สัดส่วน มารยาทในการรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ และผลจากการเรียนรู้จะไปสู่การเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้เรียนต่อไป

8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญ และต้องกระทำเป็นขั้นตอน ตามจุดมุ่งหมายของการใช้หลักสูตรที่กำหนดให้ไว้ชัดเจน การประเมินเพื่อปรับปรุงจะทำได้ง่ายและทราบว่าควรเริ่มปรับปรุงที่จุดใด วิธีการนั้นทำอย่างไร ควรประเมินทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 9) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้นมีแนวคิดหลักการและแนวปฏิบัติ โดยสาระสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้นจะรวมถึงมีกิจกรรมที่สำคัญๆ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัย และสภาพต่างๆภายในโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการใช้หลักสูตร ให้บรรลุผลตามหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับโครงสร้างและการดำเนินการของหลักสูตร

ธารัง บัวศรี (2542: 303-321) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องคำนึงถึง คือ

1. การนำหลักสูตรใหม่เข้าแทนที่หลักสูตรเดิม ได้แก่ ดำเนินการเปลี่ยนแปลงต้องให้เสร็จเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้เรียนหลักสูตรเดิมได้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน ทั้งหลักสูตรใหม่และหลักสูตรเดิม
2. การเตรียมการเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องควบคู่ไปด้วย คือ การเตรียมประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมอาคารสถานที่ การเตรียมระบบบริหารสถานศึกษา การเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่าย การเตรียมชุมชนและสังคม เป็นต้น
3. การตรวจสอบที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ความพร้อมของหลักสูตร ความพร้อมของผู้สอน ความพร้อมของโครงการต่างๆ ที่จะสนับสนุนหลักสูตร
4. การบริหารงานการใช้หลักสูตร การดำเนินงานการใช้หลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ได้ การสนับสนุน ส่งเสริม และการกำกับดูแล ด้านกำลังคน ด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการเพิ่มขวัญ และกำลังใจ การนิเทศ การศึกษาและการแนะแนวการศึกษา ตลอดจนการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตร

สมศักดิ์ สินธุเวชชัย (2542: 4-6) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วม และระดมสรรพกำลัง เพื่อสร้างเครือข่ายในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์การนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากร ให้มีองค์ความรู้ความรับผิดชอบ ได้แก่ สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรมวิชาการ กรมต้นสังกัด หน่วยงานการศึกษานอกกระทรวงศึกษาธิการ องค์การศึกษาระดับจังหวัด ครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยโดย ส่วนกลางจะพัฒนาวิทยากรหลัก วิทยากรหลักพัฒนาวิทยากรจังหวัด และวิทยากรจังหวัดพัฒนาวิทยากรสถานศึกษา
 2. พัฒนาโรงเรียนต้นแบบ ให้เป็นแบบอย่างของการนำหลักสูตรไปใช้ด้วยตัวเอง ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา และเป็นที่ปรึกษาแก่สถาบันการศึกษาอื่นๆ
 3. ชมรมวิชาชีพ เป็นการใช้บุคลากรในห้องถิ่นรวมตัวด้วยความสมัครใจ ภายใต้การสนับสนุนทั้งภาครัฐ และเอกชน จะกระตุ้นให้สมาชิกของชมรมได้พัฒนาวิชาชีพของตน โดยจัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมทางวิชาชีพในวิชาชีพของตน
 4. ศูนย์วิชาการ จะช่วยให้บุคลากรของสถานศึกษาได้รับบริการด้านความรู้ และข้อมูลข่าวสารทางด้านวิชาการ อันจะนำไปสู่การใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
 5. การประชาสัมพันธ์ ช่วยให้สถานศึกษามีบุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ สามารถสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งทำให้ผู้ปกครอง ประชาชน และผู้กำลังเกี่ยวข้องได้เกิดความเข้าใจถูกต้อง และทั้งสามารถประสานความร่วมมือได้เป็นอย่างดีที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษาได้รับการแก้ไขและป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้
 6. การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกหนึ่งที่จะสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองชุมชน สังคม ลูกค้ำ ว่าผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานสากลที่กำหนด
- สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 221-225) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญจะบังเกิดผลต่อการใช้หลักสูตรอย่างแท้จริง การนำหลักสูตรไปใช้ควรจะเป็นวิธีการปฏิบัติที่มีหลักเกณฑ์ และมีกระบวนการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และมั่นใจได้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นนั้นจะได้มีโอกาสนำไปปฏิบัติอย่างแน่นอน มีหลักการในการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้
1. มีการวางแผนและเตรียมการ ในการนำหลักสูตรไปใช้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจหลักสูตรที่นำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อปฏิบัติในทำนองเดียวกันและสอดคล้องต่อเนื่องกัน
 2. มีคณะบุคคลทำหน้าที่ประสานงานแต่ละขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การเตรียมการด้านวิธีการ สื่อ การประเมินผล การจัดอบรมผู้ที่จะพัฒนาครู อบรมผู้ใช้หลักสูตร
 3. การนำหลักสูตรไปใช้ต้องทำอย่างมีระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้

4. คำนึงถึงปัจจัยสำคัญ ที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ ประสบความสำเร็จ ปัจจัยนั้นได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตร สถานที่ที่เป็นแหล่งความรู้ และประสบการณ์ ต้องเตรียมอย่างดีและพร้อมที่จะให้การสนับสนุน

5. ครูต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจังตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจทักษะ และเจตคติ การให้การสนับสนุนด้านปัจจัยต่างๆ

6. การนำหลักสูตรไปใช้ให้จัดตั้งหน่วยงานที่มีผู้อำนวยการพิเศษ เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครู ทำหน้าที่นี้สอดคล้องตามผลการนำหลักสูตรไปใช้

7. หน่วยงานและบุคลากรในฝ่ายต่างๆต้องปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองในความสามารถ จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

8. ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลต่างๆมาประเมิน วิเคราะห์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และการวางแผนทางในการนำหลักสูตรไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าแนวคิดที่สำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้คือ การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้นจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคคลหลายฝ่าย การนำหลักสูตรใหม่เข้ามาแทนที่หลักสูตรเดิม โดยมีการวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตร การตรวจสอบความพร้อมของหลักสูตรและครูผู้สอน การบริหารงานการใช้หลักสูตร การเตรียมและพัฒนาบุคลากร การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การจัดสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ การติดตาม และประเมินผลเพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรต่อไป

3.3 ผู้เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545 ก. 50 – 53) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษามีดังนี้

3.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หน้าที่ประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาก็คือ การบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย จัดการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ ทุกฝ่าย ทุกส่วน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา ได้รับความรู้และความสามารถในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จัดให้มีการนิเทศภายใน เพื่อการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างมีระบบ จัดให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนชุมชน และท้องถิ่น

3.3.2 ครูผู้สอน ครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบความสำเร็จตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 การนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน

สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ดังนั้นบทบาทของครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนไป ครูต้องวางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูต้องจัดการแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง แสดงออกอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม ครูต้องจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดหาแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ในชุมชนเช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ แหล่งผลิต ศิลปหัตถกรรมพื้นฐาน ฯลฯ ครู ต้องพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ทันต่อเหตุการณ์ เป็นแบบอย่างที่มีคุณธรรมจริยธรรม โดยปฏิบัติตนต่อเพื่อนครูและนักเรียนในชีวิตจริง จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศดึงดูดใจ ทำท่ายให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมจัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงโดยประเมินจากการปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ จากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ จัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยมีการประสานงานระหว่างสถานศึกษา บ้านและชุมชน เพื่อการพัฒนาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าบทบาทหน้าที่ของครูที่จะนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพเรียกร้องความเป็นครูมืออาชีพหลายประการที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ฉะนั้นหลักสูตรที่จะนำไปใช้จะสำเร็จมากน้อยเพียงใด ครูเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่สำคัญมิใช่น้อย

3.3.3 ผู้ปกครอง การปฏิรูปการศึกษาที่มีขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการเปิดโอกาสให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่ให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนให้ได้พัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ นั้นหมายถึง การมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ โดยเริ่มจากการมีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตร และกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา หรือธรรมนูญสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ร่วมจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ อบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้มีความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตามความเหมาะสมและจำเป็น ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ความรู้คู่คุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนด

จะเห็นว่าการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองเป็นอีกผู้หนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการทำให้กิจกรรมและการดำเนินการของกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาสามารถสำเร็จตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

แรมสมร อยู่สถาพร. (2536: 69). กล่าวถึงบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ สรุปได้ดังนี้

1. นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีบทบาทในการให้ความรู้แก่ผู้บริหารและครูเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้

2. ศิษยานิเทศก์ จะทำงานร่วมกับผู้บริหารและให้ความร่วมมือในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับ คณะครูในโรงเรียน

3. ผู้บริหาร มีบทบาทในการจัดเตรียมหลักสูตรแม่บทและเอกสารประกอบหลักสูตรให้พร้อม ก่อนเริ่มต้นการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียนการจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ ความสามารถและความถนัด การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน การจัดตารางสอน ด้านการสอนการนิเทศการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การจัดครูเข้ารับการอบรม สัมมนา

4. ครู บทบาทในการใช้หลักสูตรสำคัญของครู ได้แก่ ศึกษาหลักการ โครงสร้าง วัตถุประสงค์ และแนวการสอน เลือกใช้เทคนิคและวิธีสอน วิธีวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

5. ผู้ปกครอง มีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมของโรงเรียน

6. นักเรียนต้องตระหนักในบทบาทด้านการเรียนการสอนและมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนตามความเหมาะสม

อรันท์ นิ่มนุช. (2550: 38). ได้สรุปเกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า มีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาหลักสูตรให้ไปถึงจุดหมาย ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกัน ในทุกๆ ฝ่าย โดยเฉพาะโรงเรียนเป็นสถานที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นผู้ที่มีบทบาทในโรงเรียนมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญอันดับแรกในการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน โดยจะต้องมีการเตรียมการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรในด้านต่างๆ เช่น ด้านวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร งบประมาณ อาคารสถานที่ เป็นต้น และครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนโดยตรง หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของครูผู้สอนเป็นสำคัญ ซึ่งในส่วนของการนำหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาไปใช้ ครูจะต้องนำหลักสูตรไปจัดประสบการณ์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการและศักยภาพของเด็กแต่ละคนให้พัฒนาเป็นองค์ประกอบรวม ส่วนหลักสูตรจะประสบผลสำเร็จด้วยดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นกับประสิทธิภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องรู้หลักสูตรและรู้จักวิธีการใช้หลักสูตรด้วย

สรุปได้ว่า บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยมีมิติของความสำคัญต่างกัน คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการคิดวางแผนสนับสนุนส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยจัดการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา จัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ ความสามารถและความถนัด สนับสนุนให้บุคลากร ได้รับความรู้และความสามารถในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยจัดครูเข้ารับการอบรม สัมมนาจัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างมีระบบ จัดให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ 2) ครูมีบทบาทในการใช้หลักสูตรที่สำคัญเพราะครูเป็นผู้วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็น

ส่วนสำคัญของกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้น ครูจึงต้องพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ทันท่วงทีเหตุการณ์ เป็นแบบอย่างที่มีคุณธรรมจริยธรรม จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำทนาย จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง เพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็น รับรู้ ช่วยเหลือ สนับสนุน และประเมินหลักสูตร ที่นำไปใช้ตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ รวมทั้งอบรม เลี้ยงดูเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียน สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสม

3.4 ขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติย่อมทำได้ง่าย เมื่อผู้ใช้หลักสูตรเข้าใจถึงขั้นตอนของการนำ หลักสูตรไปใช้ ได้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังต่อไปนี้

สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์ (2537: 129-139) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนที่สำคัญของการนำเอาหลักสูตรไป ใช้มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการใช้หลักสูตร
 - 1.1 การดำเนินการเปลี่ยนแปลงต้องให้เสร็จเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
 - 1.2 ต้องให้ผู้เรียนหลักสูตรเดิมได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด
 - 1.3 ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานทั้งหลักสูตรใหม่ และหลักสูตรเดิม
2. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
 - 2.1 จัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่
 - 2.2 ใช้สื่อมวลชน
 - 2.3 การจัดประชุมหรือสัมมนาตามสถานศึกษา
 - 2.4 จัดนิทรรศการ
 - 2.5 ผลิตสื่อสำเร็จรูป
3. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและองค์กร
 - 3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.2 ผู้สอน
 - 3.3 ศึกษานิเทศก์
 - 3.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
 - 3.5 ผู้ปกครอง
 - 3.6 นักเรียน
 - 3.7 สาธารณชน
4. การเตรียมปัจจัยและทรัพยากร
 - 4.1 งบประมาณ
 - 4.2 การจัดหาจัดเตรียมและจัดสร้างวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่

ชูศรี สุวรรณโชติ (2542: 220) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตร ที่นักพัฒนาหลักสูตรและคณะได้ร่วมการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรมาตั้งแต่ต้น จะปรากฏผลอยู่ที่ขั้นตอนนี้ ถึงแม้ว่าหลักสูตรนั้นจะทันสมัย ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทันต่อเหตุการณ์ของโลก สังคม และประเทศชาติ แต่ถ้าการใช้หลักสูตรไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ หรืออย่างไม่จริงจังแล้ว หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา ก็ไร้ผล เพื่อให้เห็นชัดเจนของการนำหลักสูตรไปใช้ ได้เสนอขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ

1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทุกชนิดที่มีอยู่ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ เช่น ตัวหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือครู คู่มือการประเมินผล ระเบียบการประเมินผล เอกสารตำราเป็นต้น
2. กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานกล่าวคือ จะต้องคิด ค้นหาและใช้วิธีการใหม่ๆ ให้ได้ผลงานดีขึ้นเสมอ

ขั้นที่ 2 กำหนดหน่วยงานสนับสนุน

1. กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทำหน้าที่รับผิดชอบในการใช้หลักสูตร เช่น กรมเจ้าสังกัด เขตการศึกษา สำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอื่นๆ
2. กระจายความคิยสนับสนุนให้หน่วยงานย่อยของสังกัดดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเต็มที่

ขั้นที่ 3 กำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

1. กำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรซึ่งได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ผู้บริหารโรงเรียน และผู้บริหารระดับย่อยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดบุคลากรที่ต้องปฏิบัติตามหลักสูตรซึ่งได้แก่ครูผู้สอน ครูผู้สนับสนุนการสอน (ครูแนะแนว การศึกษาจะมีบทบาทที่สำคัญมากกว่าผู้อื่น) นักวัดผลการศึกษา

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวทางการติดตามผล และประเมินผลการใช้หลักสูตร

1. กำหนดรูปแบบการติดตามผลและการประเมินผลการใช้หลักสูตร
2. ติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรตามที่ได้กำหนดไว้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 227-238) ได้กล่าวสรุปขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการใช้หลักสูตร ได้แก่ การตรวจสอบทบทวนหลักสูตรตามหลักการทฤษฎีของหลักสูตร การทำโครงการและวางแผนการศึกษานำร่อง เพื่อหาประสิทธิภาพหรือทดลองใช้หลักสูตร การประเมินโครงการศึกษาทดลอง การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร
2. ขั้นดำเนินการใช้หลักสูตร คือ การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การใช้หลักสูตรมี 3 ลักษณะ คือการบริหารและการบริการหลักสูตร เช่น เอกสารหลักสูตรและสื่อการสอน บริการหลักสูตรภายในโรงเรียน เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เป็นต้น การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การสนับสนุนและ

ส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดงบประมาณ การใช้อาคารสถานที่ การอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตรการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร

3. ขั้นตอนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ การนิเทศและการติดตามการใช้หลักสูตรในโรงเรียน การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการแก้ไขและตรวจสอบประสิทธิผลของวิธีการที่นำมาแก้ไข

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าขั้นตอนในการนำหลักสูตรไปใช้มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการใช้หลักสูตร เช่น ตรวจสอบทบทวนหลักสูตร ทำโครงการวางแผน ประเมินโครงการศึกษาทดลอง ประชาสัมพันธ์หลักสูตร เตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น 2) ดำเนินการใช้หลักสูตร เช่น การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร บริการวัสดุหลักสูตร การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล การจัดงบประมาณ การใช้อาคารสถานที่ การอบรมเพิ่มเติม การจัดตั้งศูนย์วิชาการ เป็นต้น และ 3) การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร เช่น การนิเทศและการติดตามการใช้หลักสูตรการติดตามประเมินผลและการใช้หลักสูตรเป็นต้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

3.5 ขอบข่ายงานในการนำหลักสูตรไปใช้

กิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ได้มีการพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้นำเสนอดังต่อไปนี้

สัจ จุทรานันท์(2532: 264 -271) ได้กล่าวถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่ามีงานหลักอยู่ 3 งาน คือ งานบริหารและบริการหลักสูตร งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

1. บริหารและบริการหลักสูตร ประกอบด้วยงานเตรียมบุคลากร งานจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียน
2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วยการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน
3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร และจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร

คุณากร กมล (2536: 31-37; อ้างอิงจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533: 34-52) ได้กำหนดขอบข่ายงานเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็น 3 ด้าน

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร ได้มีการวางแผนแนวทางในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างเป็นขั้นตอน มีการจัดกิจกรรมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น ประชุมคณะทำงาน ดำเนินการจัดประชุมผู้ปกครองและนักเรียน แจกเอกสารประกอบ

การชี้แจงผ่านประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย ออกเยี่ยมผู้ปกครอง เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น ชี้แจงผ่านที่ประชุมอำเภอ สภาตำบล สภาเขต

การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก จัดให้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมวิชาการ กรมสามัญ โรงเรียนประถมศึกษา เป็นต้น

การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ได้มีการชี้แจงให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การทำจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดให้ศึกษาด้วยตนเอง เช่น จัดเตรียมสื่อแนะนำหลักสูตร จัดมุมแนะนำหลักสูตร ให้ความสะดวกในการบริการอย่างมีระบบกระตุ้นให้เกิดการยืมสื่อและนำหลักสูตรไปศึกษาด้วยตนเอง มีการจัดสรรงานตามความต้องการล่วงหน้า และจัดบุคลากรให้เหมาะสมเพียงพอ

การจัดระบบบริหารงาน ได้มีการแบ่งสายงานชัดเจน เช่น จัดทำแผนภูมิการบริหาร กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย/งาน มอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่แต่ละฝ่าย/งานที่รับผิดชอบและมีการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น สำรวจความต้องการของแต่ละฝ่าย/งานจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดอำนวยความสะดวกให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ

การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน ได้มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ และความต้องการของท้องถิ่น และมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งด้านความถนัดและความสนใจ

สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารอย่างเพียงพอ เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับความต้องการ เช่น สำรวจความต้องการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารต่างๆ วางแผนดำเนินการซื้อ และจัดทำสื่อ

ความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหาร ในสภาพความพร้อมของโรงเรียนต่อการใช้หลักสูตร มีผลการประเมินความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารเกี่ยวกับความพร้อมที่จะใช้หลักสูตร

2. การบริหารหลักสูตร โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

2.1 การวางแผนงานทั่วไป จัดให้มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น และความพร้อมของโรงเรียน จัดให้มีหลักฐานการให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการวางแผนของโรงเรียน จัดให้มีหลักสูตรแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีการประชุมชี้แจงบุคลากรทั้งโรงเรียนรับทราบแผนงานของโรงเรียน

2.2 การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ มีงานเลือก/รายวิชาหลากหลายสนองตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรที่หลากหลายและสนองความต้องการของผู้เรียน มีการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและเห็นประโยชน์ของการแนะแนว มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกันในการจัดสอนซ่อมเสริม กระตุ้นให้ครูใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวดำเนินการของหลักสูตร มีแผนงาน/โครงการในการจัดหา/จัดทำ และใช้สื่ออำนวยความสะดวกด้านวิชาการให้ครูอ่านอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประเภทต่างๆ มีกิจกรรม/หลักฐาน/รายงานที่แสดงว่าครูร่วมกันพิจารณาและแก้ไข

ปัญหาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และมีระบบการควบคุมการจัดทำทะเบียน เอกสารหลักฐานแสดงผลการเรียนให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2.3 มีการดำเนินงานตามแผน มีการกำหนดผลการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผน มีการสรุปผลการดำเนินงานเป็นระยะ มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านวิชาการ และส่งเสริมขวัญกำลังใจ และมีการส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

2.4 การประเมินผลการดำเนินงาน มีการสรุปการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมของกลุ่ม/ฝ่ายต่างๆ ในตอนสิ้นปีการศึกษา มีการเผยแพร่ผลงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องและชุมชนทราบ และมีการใช้ผลของการดำเนินงานเพื่อวางแผนในปีต่อไป

3. การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดและพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การสอนเน้นทักษะ กระบวนการ เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกทุกด้านทักษะ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้น กระบวนการกลุ่ม การสอนช่วยเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน

สมลักษณ์ สุขเมธ (2539: 49) การนำหลักสูตรไปสู่ผู้เรียนนั้น ต้องผ่านผู้เกี่ยวข้องและกระบวนการหลายระดับ งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้มี 3 ลักษณะ คือ

1) งานบริหารและบริการหลักสูตร บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรในชั้นนี้ ได้แก่ คณะพัฒนาหลักสูตร หน่วยงานบริหารทั้งส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นและโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการต่างๆ ในด้านการบริหารและการให้บริการในการนำหลักสูตรไปใช้

2) งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้คือ การปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3) งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์ (2539: 156-157) ได้กล่าวถึงงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร 2 งาน ดังนี้

1. งานบริหารหลักสูตร มีกิจกรรมสำคัญได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน การจัดครูเข้าสอน จัดตารางสอน การจัดแผนการสอน การจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน การจัดสื่ออำนวยความสะดวก การนิเทศและประเมินผล การติดตามการใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

2. งานสอนเป็นการวางหลักสูตรที่วางแผนไปสู่การสอน มีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ ทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บท การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาการใช้สื่อการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ชูศรี สุวรรณโชติ (2542: 225) ได้กล่าวถึงภารกิจของหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรว่า มีงานหลักอยู่ 3 ประการ คือ

1. งานบริหารและบริการหลักสูตร ได้แก่ งานธุรการ งานบริหารบุคคล งานบริหารวิชาการ งานสนับสนุนและส่งเสริม

2. งานดำเนินการสอน ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพท้องถิ่น ต้องจัดทำกิจกรรมต่างๆ ให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพ

3. งานสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล การติดตามผลและการนิเทศ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 ก: 9-10) ได้กล่าวว่าการใช้หลักสูตร ใน 7 ภารกิจที่สำคัญ แสดงถึงการบริหารจัดการหลักสูตร(การใช้หลักสูตร)ของสถานศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ตามลำดับที่แสดงไว้ในภารกิจ 7 ภารกิจที่สำคัญ ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ภารกิจที่ 2 การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ภารกิจที่ 3 การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ภารกิจที่ 4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร(การใช้หลักสูตร) ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ภารกิจที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ภารกิจที่ 7 การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้การดำเนินงานง่ายต่อการทำความเข้าใจและการนำไปใช้ที่ครอบคลุมภารกิจ/งานทุกขั้นตอน จึงได้เสนอรายละเอียดในแต่ละภารกิจ/งาน

ณัฐชา นาคแนวดี (2549: 31) สรุปขอบข่ายงานในการนำหลักสูตรไปใช้ มีงานหลักอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรในลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่การเตรียมความพร้อมของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่นการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์และเอกสารประกอบหลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การวางแผนงานทั่วไปและด้านวิชาการ การดำเนินงานตามแผน การจัด การเรียนการสอน การเลือกใช้และพัฒนาสื่อ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การนิเทศและติดตามการประเมินผลการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมของบุคลากร เช่นการจัดครูเข้าสอน การฝึกอบรมและประชุมมีเจเนเป็นต้น

จากทัศนะต่างๆของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ มีงานหลักอยู่ 3 ด้าน แบ่งออกเป็น

1.ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ได้แก่ การเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดทำและใช้วัสดุหลักสูตรและการเตรียมสถานที่ภายในโรงเรียน

2.ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การแปลงหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การจัดทำแผนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

3.ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร และการบำรุงขวัญและกำลังใจ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและศึกษารอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร ได้แก่ วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพ

ครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามและการฝึกอบรมการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทย มีผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร จำแนกเป็น

4.1.1 วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

วีระ เสาวโกมุท(2533: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ทางวิชาชีพครูต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างกันแทบทุกด้านยกเว้นด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ทางวิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อรนนท์ นิ่มนุช. (2549: บทคัดย่อ) วิจัยพบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

4.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

บุญธรรม แก้วสาร(2539: 101-102) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตรประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหารโรงเรียนต่างกันมีปัญหการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุธีรักษ์ ทรงมุขลิ. (2547: 77). ได้วิจัยพบว่า ครูปฐมวัยที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ใช้ในโรงเรียนและสภาพการนำหลักสูตรปฐมวัยในสถานศึกษามาสู่การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์. (2547: บทคัดย่อ). วิจัยพบว่าครูโรงเรียนเอกชนโครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมด้านความมั่นคงแตกต่างกันและด้านสภาวะแวดล้อม ด้านความปลอดภัยและด้านศักดิ์ศรีไม่ต่างกัน

4.1.3 ประเภทของบุคลากร

นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์ (2547: 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน ใน 5 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านความปลอดภัย ด้านความมั่นคงในงาน ด้านความก้าวหน้าและด้านศักดิ์ศรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูโรงเรียนเอกชนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน จำนวน 178 คน พบว่าครูโรงเรียนเอกชนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนที่ประเภทของครู เป็นครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านศักดิ์ศรีต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1.4 การฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

อรนนท์ นิ่มนุช(2550: 92) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน

คาทอลิก 30 โรงเรียน จำนวน 250 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 8 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการใช้หลักสูตร การบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร การใช้เอกสารหลักสูตร การเตรียมและการจัดกิจกรรม การบริการสื่อเครื่องเล่นประกอบกิจกรรม การใช้สื่อเครื่องเล่นประกอบ การจัดกิจกรรม การประเมินพัฒนาการ และการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร และพบว่า ครูปฐมวัยที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยต่างกันมีความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรการใช้เครื่องเล่นประกอบการจัดกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริการเอกสารคู่มือ การเตรียมการจัดกิจกรรมและการบริการสื่อเครื่องเล่นประกอบการจัดกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การนำหลักสูตรไปใช้

จากการศึกษาค้นคว้าที่กล่าวมาแล้ว ผู้ดำเนินการวิจัยได้เล็งเห็นแนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของ สุนีย์ ภูพันธ์. (2546: 227-238) สอดคล้องกับ สัจ จุฑานันท์ (2532: 263-264) ในงานหลัก 3 งาน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร รวมทั้งกรอบแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 184-191) ที่กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลดังนี้คือ การเตรียมการวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ การเตรียมจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองการจัดสภาพแวดล้อม และการจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดเหล่านี้มาหลอมรวมกันเพื่อนำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งจะได้กล่าวถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร

การบริหารและบริการหลักสูตร มีลักษณะงานคล้ายกับการบริหารงานลักษณะอื่นๆ แต่อาจจะแตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการและการประเมินผล ได้มีนักการศึกษากล่าวถึง การบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้

สัจ จุฑานันท์. (2532: 263-264) ได้กล่าวถึงงานบริหารและการบริการหลักสูตร โดยโรงเรียนควรดำเนินการในเรื่อง งานเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตร และการบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) งานเตรียมบุคลากร เป็นงานที่มีความสำคัญมาก ก่อนที่จะมีการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจะมีการให้ความรู้หรือชี้แจงให้ผู้ที่จะใช้หลักสูตรมีความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น การเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรใหม่อาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การจัดประชุมชี้แจง การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การเผยแพร่ทางเอกสารและสื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ

(2) การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน จำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

(3) การบริการวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ความสะดวกและช่วยเหลือครู ให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากวัสดุหลักสูตรมีความสำคัญ และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรโดยตรง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนแต่ละแห่งได้ครบและทันภายในกำหนดเวลาทุกครั้ง

(4) การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริการห้องสอนเฉพาะ บริการเกี่ยวกับห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน บริการเครื่องมือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลและบริการแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้พยายามจัดทำหรือจัดหาแหล่งวิชาการต่างๆ ให้เกิดประโยชน์และสะดวกแก่การใช้หลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 60-67) กล่าวว่า การบริหารและการบริการหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการนำกระบวนการบริหารงานมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งกระบวนการบริหารงานเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร

2.ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร

3.การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผลเพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 170-171) กล่าวถึงการใช้หลักสูตรด้านการบริหารและการบริการหลักสูตรซึ่งมีหลักดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้
2. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
3. การวางแผนการนำหลักสูตรใหม่เข้าแทนหลักสูตรเก่า
4. การจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

รุจิรี ภูสาระ (2545: 185-198) กล่าวถึงการใช้หลักสูตรด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ดังนี้

- 1.การจัดการเรียนหรือการจัดกลุ่มผู้เรียน
 - 1.1 จัดกลุ่มผู้เรียนเป็นชั้น
 - 1.2 จัดผู้เรียนตามความสามารถ

- 1.3 จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจ
- 2.การจัดผู้เข้าสอน อาจแบ่งได้เป็น
 - 2.1 การจัดครูประจำชั้น เป็นการ จัดที่ทำมานานคู่กับการจัดกลุ่มนักเรียนแบบมีชั้น
 - 2.2 การจัดครูแนะแนว เพื่อให้คำแนะนำในการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ การเลือกวิชาที่สนใจ การซ่อมเสริมส่วนที่บกพร่อง
 - 2.3 การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 2.4 การจัดครูผู้สอนเป็นคณะ
3. การจัดทำแผนการเรียนรู้ แต่เดิมการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน ได้มีผู้จัดทำไว้ทั้งในส่วนราชการและส่วนเอกชน ซึ่งปัจจุบันการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดเพียงมาตรฐานการเรียนรู้และขอบเขตของสาระสำคัญไว้กว้างๆ ครูจึงมีหน้าที่ดำเนินการสร้างหลักสูตรเฉพาะที่จะใช้ในโรงเรียน ส่วนในการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครูจะต้องวางแผนการสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
4. การจัดตารางสอนหรือตารางเรียน ตารางสอนหรือตารางเรียน หมายถึง ตารางกำหนดวิชาและเวลาเรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสอน
5. การนิเทศติดตามผลและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน หรืออาจเรียกว่าเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน ในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรจะช่วยให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การนิเทศติดตามผล ควรมีลักษณะเป็นการส่งเสริมร่วมมือ มีใช้เป็นการจับผิดหรือบังคับ
- 6.จัดกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ ได้แก่
 - 6.1 การให้รางวัลชมเชยแก่ผู้มีพฤติกรรมดี หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
 - 6.2 กำหนดนโยบายการให้การบ้านนักเรียนให้ชัดเจน และควรจัดในรูปแบบใดที่จะทำให้นักเรียนรักในการศึกษาค้นคว้ามากกว่าจะเป็นภาระทั้งของนักเรียนและผู้ปกครอง
 - 6.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นอกเหนือจากกิจกรรมที่ครูจัดในชั้นเรียน
 - 6.4 จัดสร้างเครือข่ายวิชาการภายในสถานศึกษา โดยอาจใช้ระบบทางเทคโนโลยีเข้ามาให้เด็กได้รู้จักใช้
7. การบริหารหลักสูตรทั่วไป ได้แก่
 - 7.1 การบริการห้องสมุด ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนโดยจัดหาเอกสารอ้างอิง การใช้วิธีการสืบค้นที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการอ่าน เพื่อเชิญชวนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
 - 7.2 จัดหาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ภายนอกสถานศึกษา เช่น จัดหาสื่อตามธรรมชาติแทนการใช้สื่ออุปกรณ์ราคาแพง รวมทั้งจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยจัดเป็นทำเนียบ เพื่อช่วยให้ครูได้มีโอกาสใช้บุคลากรเหล่านั้นเสริมสร้างความรู้ในสภาพจริงของท้องถิ่น

7.3 จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้สวยงาม สะอาด น่าอยู่ ปลอดภัย และปราศจากอบายมุข

7.4 จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการใช้หลักสูตร คือ พฤติกรรมและการปฏิบัติของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้หลักสูตร

7.5 จัดให้มีอาคารสถานที่ ห้องเรียนเฉพาะเท่าที่จะมีโอกาสจัดได้ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

7.6 จัดทำและหาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามที่หลักสูตรกำหนด

7.7 จัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึงการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอาคารสถานที่

7.8 จัดโครงการในการศึกษาพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ นักการภารโรง ให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546: 228). กล่าวถึงการใช้หลักสูตรด้านการบริหารและบริการหลักสูตรไว้ว่า งานบริหารและบริการหลักสูตรจะเกี่ยวข้องกับการจัดหาหลักสูตร บริการวัสดุ และหน่วยงานบริหาร หลักสูตรส่วนกลางของคณะพัฒนาหลักสูตร จะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร เพื่อใช้หลักสูตรและการบริหารและบริการหลักสูตร ส่วนงานบริหารและบริการหลักสูตรในระดับท้องถิ่น ก็จะเกี่ยวข้องกับการจัดบุคลากรเข้าสอนตามความถนัดและความเหมาะสม การบริหารและบริการหลักสูตรในโรงเรียน ได้แก่

1.1 การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรการจัดครูเข้าสอน หมายถึง การจัดและดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาและกลวิธีการใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ รวมทั้งสามารถพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อการรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 บริการวัสดุหลักสูตร วัสดุหลักสูตรที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้นเองเพื่อความสะดวก และช่วยเหลือครูให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง งานบริการหลักสูตรจึงเป็นภารกิจของหน่วยงานกลาง ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรโดยตรง เนื่องจากวัสดุหลักสูตรมีความสำคัญและจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการบริหารและบริการสื่อหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ถึงมือผู้ใช้ในโรงเรียนแต่ละแห่งอย่างครบครันและทันกำหนด

1.3 การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริการห้องสอนวิชาเฉพาะเป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกในการจัดทำหรือจัดหาแหล่งวิชาการต่างๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายในโรงเรียน

สรุปว่า การบริหารและบริการหลักสูตรเป็นการวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการ ควบคุมดูแลให้การใช้หลักสูตรของบุคลากรภายในโรงเรียน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการ นิเทศภายในเพื่อการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ การจัดครูเข้าสอน การสรรหา และใช้บุคลากรอย่างเหมาะสม การจัดการประชุม อบรม สัมมนา การจัดบริการวัสดุหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประเมินความพร้อมก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ การบันทึกผลการนำ หลักสูตรไปใช้ การรายงานผลต่อชุมชนและการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย

4.2.2 ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็น การดำเนินการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรลุสู่จุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้ และต้องสอดคล้องกับหลักสูตรสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ได้มีนักศึกษากล่าวถึง การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรไว้ ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2537: 263-271) ได้กล่าวถึง งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอนการจัดกิจกรรม การเรียนและการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น หมายถึงการพัฒนาหลักสูตรระดับ ท้องถิ่นและสามารถสนองความต้องการของผู้เรียน โดยการปรับจากหลักสูตรกลางหรือแม่บท
2. การจัดทำแผนการสอน เป็นการขยายสาระเนื้อหาจากหลักสูตร เพื่อไปสู่การสอนโดย กำหนดกิจกรรมการสอนและเวลาไว้อย่างชัดเจน จนสามารถนำไปปฏิบัติได้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ กำหนดไว้ในแผนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อบรรลุ จุดมุ่งหมายดังกล่าว
4. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลนี้เป็นงานสำคัญงานหนึ่ง เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของครู เพราะจะเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าการเรียนการสอนนั้นสัมฤทธิ์ผลมากน้อย เพียงใด ดังนั้นครูจึงต้องศึกษาให้เข้าใจเพื่อที่จะนำมาปฏิบัติได้ถูกต้อง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537: 71) ได้กล่าวถึง การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นการ ปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้ โดยมีหลักการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอน
3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน
4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา
5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน
6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม

7. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม
8. จัดกิจกรรมโดยวิธีการที่ทำหาคิดความสามารถของผู้เรียน
9. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนานและเป็นกันเอง
10. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมนั้นทุกครั้ง
11. จัดกิจกรรมที่ยึดนักเรียนเป็นรายบุคคล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีขั้นตอนที่แตกต่างกันไปตามเทคนิควิธีการสอนที่ผู้สอนใช้ เช่น ขั้นตอนการสอนของวิธีการสอนแบบสาธิตย่อมแตกต่างจากขั้นตอนการสอนของวิธีการสอนแบบทดลอง อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปแล้ว ไม่ว่าจะวิธีการสอนแบบใด ก็จะมีขั้นตอนตามหลักเหมือนกัน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นปฏิบัติกิจกรรม และขั้นสรุปวัดผล

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 229) กล่าวถึงงานหลักของการใช้หลักสูตรด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่ยกร่างขึ้นเพื่อใช้กับประชากรโดยส่วนรวมในพื้นที่กว้างขวางทั่วประเทศนั้น มักจะไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียน ควรจะได้มีการปรับหลักสูตรกลางให้มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้นๆ

2. การจัดทำแผนการสอน การจัดทำแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ แผนการสอนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 แผนการสอนระยะยาว จัดทำเป็นรายภาคหรือรายปี

2.2 แผนการสอนระยะสั้น นำแผนการสอนระยะยาวมาขยายเป็นรายละเอียดสำหรับการสอนแต่ละครั้ง

แผนการสอนที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนของครูมีดังนี้ คือ

- วางเป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้ใช้หลักสูตร สามารถดำเนินการสอนได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร
- ให้ความสะดวก แก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศ ในการช่วยเหลือแนะนำและติดตามผลการเรียนการสอน
- เป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่ได้สอนไปแล้ว

จะเห็นได้ว่าแผนการสอนจะเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของครูถ้าหากไม่มีการจัดทำแผนการสอน การใช้หลักสูตรก็จะเป็นไปอย่างไม่มีจุดหมายทำให้เสียเวลาหรือมีข้อบกพร่องในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก อันจะส่งผลให้การบริหารหลักสูตรเกิดความล้มเหลว

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีนักปราชญ์ทางด้านหลักสูตรหลายคนได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่างๆ ที่จัดโดยโรงเรียน ดังนั้นจึงถือว่า

กิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจัดทำขึ้นโดยครูเพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติโดยแท้จริง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งจำเป็นจะต้องเริ่มจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจทำได้หลายชนิด ซึ่งจะมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในเรื่องเวลา การใช้แรงงานการใช้ทรัพยากร ตลอดจนการใช้งบประมาณ โดยเหตุนี้ครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ควรพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้บรรลุจุดหมายของการเรียนได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดเวลาที่สุด ประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่ายมากที่สุด การสอนเพื่อบรรลุเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งอาจเลือกใช้เฉพาะกิจกรรมที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุด 1 – 2 กิจกรรมก็เพียงพอแล้วไม่จำเป็น จะต้องทำทุกกิจกรรม เพราะการทำเช่นนั้นนอกจากไม่เป็นการประหยัดแล้วยังก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย

2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีขั้นตอนหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ คือการวัดและประเมินผล เพราะการวัดและประเมินผลจะได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ว่าบรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนและความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ เพราะผลจากการวัดเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักเรียน เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนว การประเมินผลหลักสูตรแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และนอกจากนั้นยังช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนอย่างถูกวิธีขึ้น เช่น ผลการเรียนของนักเรียนไม่ดี ไม่เพียงแต่แสดงความอ่อนแอของนักเรียนแต่ละคนเท่านั้น เพราะถ้าพิจารณาผลการสอบของนักเรียนทั้งชั้นจะแสดงถึงการสอนไม่ดีของครูด้วย และถ้าพิจารณาผลการสอบรวมทั้งโรงเรียนก็จะแสดงถึงความบกพร่องในด้านการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ และคณะผู้บริหารยิ่งกว่านั้นถ้าพิจารณาผลสอบรวมทั้งประเทศก็จะแสดงถึงความบกพร่องในการจัดระบบการบริหารของนักการศึกษาระดับประเทศอีกด้วย ดังนั้นการวัดประเมินผลและการเรียนการสอนจึงนับว่ามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

การวัดประเมินผลเป็นส่วนที่ใช้พิจารณาตัดสินว่า ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการสอนตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด การวัดและประเมินผลจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจนเหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน อันเป็นส่วนสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้

สรุปได้ว่า การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรหมายถึง งานที่สถานศึกษาได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การควบคุมกำกับให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน การให้คำปรึกษาปัญหาของครู นักเรียน ผู้ปกครองและติดตามผลการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน การวัดและการประเมินผล การเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติโดยแท้จริง

4.2.3 ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

การสนับสนุนและการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้หลักสูตร บังเกิดผลต่อการใช้อย่างแท้จริง นักการศึกษาได้กล่าวถึง การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2537:263-271) ได้กล่าวถึงงานสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรประกอบด้วย การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร และการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมหลักสูตร

1. การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ในระหว่างปฏิบัติการสอนหรือการใช้หลักสูตร นั้น หน่วยงานกลางในฐานะผู้พัฒนาหลักสูตรควรได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องไปให้คำแนะนำเพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และในขณะเดียวกันควรจะได้ติดตามผลของการใช้หลักสูตรหากมีปัญหาหรือ ข้อขัดแย้งจะได้หาทางให้คำแนะนำและแก้ไขต่อไป

2. การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร งานนี้เป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งควรจะหาทางสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรสามารถดำเนินการ ใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำในลักษณะของศูนย์ให้บริการแนะนำช่วยเหลือหรือจัดตั้ง โรงเรียน เช่น ศูนย์พัฒนาหลักสูตรของกรมวิชาการ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 170-171) กล่าวถึงการสนับสนุนและสร้างเสริมการใช้หลักสูตรซึ่งมีงานหลักดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
2. การแปลงหลักสูตรสู่การเรียนการสอน
3. การทำแผนการสอน
4. การส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการเรียนรู้
5. การจัดประสบการณ์เพื่อตอบสนองหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 230) กล่าวถึงการใช้หลักสูตรด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรดังนี้

1. การจัดงบประมาณ การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนนั้น เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากสำหรับการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องบริหารงาน งบประมาณของโรงเรียนประจำปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้มีประสิทธิภาพสูง ยังประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรืออีกในหนึ่งก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินของโรงเรียนจะต้องมี สมรรถภาพในการจัดงบประมาณของโรงเรียนได้ดี ไม่มีผิดพลาด จึงจะสามารถจัดงบประมาณของ โรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระวิชาเป็นอย่างดี

2. การใช้อาคารสถานที่ เป็นสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตรซึ่งผู้บริหารการศึกษา พึงตระหนัก อยู่เสมอว่า อาคารสถานที่และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ในสถานศึกษา ย่อมเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการ เรียนการสอน และการอบรมบ่มเพาะนิสัยแก่ผู้เรียนได้ทั้งสิ้น แต่เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมี ปริมาณและคุณภาพของอาคารสถานที่แตกต่างกัน ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องวางโครงการและแผนการ ใช้อาคารสถานที่ทุกแห่งให้เหมาะสม ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้เป็นการประหยัดมากที่สุดเท่าที่

สามารถทำได้ โดยจะต้องสำรวจ ศักยภาพวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบครอบ แล้วจึงวางแผนว่าควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์หรืออุดมการณ์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

3. การอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตรขณะดำเนินการใช้หลักสูตรจะต้องศึกษาปัญหาและปรับแก้สิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพจริงและความเป็นไปได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เสียหลักการใหญ่ของหลักสูตร สิ่งที่ครูต้องการมากคือการอบรมเพิ่มเติม เพื่อสร้างความพร้อมในการสอนของครูให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น การฝึกอบรมจะกระทำจากการวิเคราะห์ส่วนที่ขาดในบทบาทหน้าที่ของครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและที่สำคัญที่สุดคือการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน

4. การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ภารกิจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิชาการ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนกลางที่ ผู้พัฒนาหลักสูตร หน่วยงานนี้ควรหาทางสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรด้วยความมั่นใจ การจัดตั้งศูนย์วิชาการ อาจทำให้ลักษณะของศูนย์บริการแนะนำช่วยเหลือหรือจัดตั้งโรงเรียนตัวอย่าง หรือตั้งที่กรมวิชาการได้จัดตั้งโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตรก็ได้ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่กรมวิชาการจัดขึ้น จะเป็นโรงเรียนที่สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งพอจะเป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นๆ ได้วิธีการเช่นนี้จะเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนผู้ใช้หลักสูตรของตนและส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียนต่างๆ ด้วย

กล่าวได้ว่า การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นการดำเนินการใดๆ ของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการดำเนินการสร้างและจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเช่น การนิเทศภายใน การทำเอกสารและสื่อการสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดงบประมาณ การใช้อาคารสถานที่ การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างโรงเรียน

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าหลักการที่สำคัญในการใช้หลักสูตร ต้องมีการวางแผนและเตรียมการใช้หลักสูตรอย่างรัดกุม เป็นระบบ โดยสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกันตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ โดยคำนึงถึงและสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่างๆ ตลอดจนสถานที่แหล่งให้ความรู้ประสบการณ์ต่างๆ ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยมีหน่วยงานที่มีผู้ชำนาญพิเศษให้คำแนะนำช่วยเหลือและพัฒนาครูอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสรุปการใช้หลักสูตรได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารและบริการหลักสูตรเป็นการวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการควบคุมดูแลให้การใช้หลักสูตรของบุคลากรภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้หลักสูตรอย่างมีระบบชัดเจน การจัดครูเข้าสอน การสรรหาและใช้บุคลากรอย่างเหมาะสม การจัดการประชุม อบรม สัมมนา การจัดบริการวัสดุหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประเมินความพร้อมก่อนการนำ

หลักสูตรไปใช้ การบันทึกผลการนำหลักสูตรไปใช้ การรายงานผลต่อชุมชนและการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย

2. การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรหมายถึง งานที่สถานศึกษาได้ดำเนินการเพื่อพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน การควบคุมกำกับให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน การให้ คำปรึกษาปัญหาของครู นักเรียน ผู้ปกครองและติดตามผลการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน การวัดและการประเมินผลการเรียน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปสู่ ภาวะปฏิบัติโดยแท้จริง

3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นการดำเนินการใดๆ ของโรงเรียนเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การดำเนินการสร้างและจัดหา เครื่องมือเครื่องใช้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเช่น การนิเทศภายใน การทำเอกสารและสื่อการสอนตลอด จนการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดงบประมาณ การใช้อาคาร สถานที่ การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างโรงเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

รัชชัย นาคจำปา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญ จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร โรงเรียนขนาดใหญ่มี การเตรียมบุคลากร โดยการจัดประชุม อบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามวุฒิ การศึกษาและความเหมาะสม การบริหารและการบริการวัสดุหลักสูตรได้จัดหาและจัดทำเอกสารหลักสูตร ส่งเสริมการใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ มีหน่วยบริการสื่อ การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียน มีฝ่ายจัดการงบประมาณ เพื่อการใช้หลักสูตร สนับสนุนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ จัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน แต่งตั้งคณะกรรมการ แนะแนวการศึกษาและอาชีพ ด้านปัญหาพบว่าโรงเรียนขาดงบประมาณ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอครู ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ครูจัดทำแผนการสอนรายภาคและ เน้นทักษะกระบวนการและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางประเมินผลแบบอิงเกณฑ์วัดความรู้ความจำและ ความเข้าใจตามวัตถุประสงค์รายวิชา ด้านปัญหาพบว่าครูขาดความรู้และทักษะการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เทคนิคและวิธีวัดผลแนวใหม่ ครูไม่สอนตามแผนการสอน ไม่มีเวลาเนื่องจากภาระงานอื่นมาก ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ติดตามผลการใช้หลักสูตรโดย ให้คำปรึกษา โดยครูไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามผล นิเทศการเรียนการสอนโดยวิธีการประชุม อบรม สัมมนาและตรวจสอบเอกสารจัดตั้งศูนย์วิชาการและเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เฉพาะด้าน เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คณิตศาสตร์ และศูนย์ภาษาไทย เป็นต้น ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนขาด

การวางแผนนิเทศและติดตามผลอย่างเป็นระบบ ขาดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ศูนย์วิชาการ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีนิเทศ

สนั่น เมตุลา (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสังกัดกรมสามัญ จังหวัดนครพนม พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการบริหารหลักสูตรและด้านการเรียนการสอน ซึ่งในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อม มีครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ไม่ครบตามเกณฑ์ที่ ก.ค. กำหนด โรงเรียนขาดการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ สภาพความเป็นอยู่ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ และความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียนขาดการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน ทั้งด้านความถนัดและความสนใจ การจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารคู่มือ ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและนักเรียน นอกจากนั้นยังไม่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของหมวดวิชา การจัดกิจกรรมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบยังไม่ทั่วถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ยังไม่เพียงพอ ครูบางคนได้รับการจัดการมอบหมายงานหลายหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ด้านการบริหารหลักสูตรหมวดวิชาไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ทั่วไปของโรงเรียนสื่ออุปกรณ์สอนเก่า ไม่ทันสมัยและสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีคาบปกติมาก ทำให้ไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริม นักเรียนที่เรียนอ่อนละเลยไม่ใส่ใจต่อการเรียนซ่อมเสริมในรายวิชาที่เรียนอ่อน

วัฒนพงศ์ เสมมา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 252 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติตามแผนงานวิชาการคือ ครูยังไม่ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ขาดแคลนด้านทรัพยากรในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูขาดการควบคุมติดตามคาบกิจกรรมอิสระของนักเรียน การจัดกิจกรรมหลากหลายไม่ตรงกับความสนใจของนักเรียนครูขาดการค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการแก้ผลการเรียน แนวทางแก้ปัญหาคือ ครูต้องพัฒนาการเรียนการสอน ค้นคว้าหาสื่อการเรียนการสอน ครูและนักเรียนต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น

ธีระ รุญเจริญ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพการใช้หลักสูตรพบว่าบุคลากรโรงเรียนยอมรับการปรับเปลี่ยนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจากส่วนกลางมาเป็นของโรงเรียนใน “ระดับค่อนข้างมาก” และเห็นว่าบุคลากรโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถในการทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้ตามแผนที่กำหนดไว้ “ระดับปานกลาง” และมีเจตคติ/คุณลักษณะ ที่เอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ใน “ระดับมาก” ในเรื่องการยึดประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลักและการให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และมีวิสัยทัศน์การตระหนักการยอมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา “ระดับปานกลาง” โรงเรียนมีอุปสรรคเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความตระหนัก ในความสำคัญและระยะเวลาใน “ระดับปานกลาง” ยกเว้นการให้การศึกษอบรมไม่เพียงพอ การขาด

งบประมาณและความรู้ความสามารถไม่เพียงพอของคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ใน “ระดับมาก” เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบรรลุผลดีควรจัดให้มี 1.การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2.การจัดหางบประมาณและสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอ 3.การกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 4.การสร้างความร่วมมือระหว่าง 5. การจัดหาวิทยากรช่วยเหลือโดยเร็ว ในการเปรียบเทียบการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องวุฒิสูงสุด และการได้หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องความคิดเบื้องต้นศักยภาพและปัญหาอุปสรรค ส่วนประสบการณ์ทำงาน และการสังกัดรัฐและเอกชนส่วนใหญ่แทบไม่ค่อยแตกต่างกันแต่อย่างใด

นิติพร อินทรสิทธิ์. (2546: 118-125) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า สภาพการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมบุคลากร ด้านสังคมและชุมชนและด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ที่มีการปฏิบัติอยู่ปานกลาง ส่วนปัญหาในการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร ด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ด้านสังคมและชุมชนและด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นแต่ด้านบุคลากรที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกๆด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำสาระของหลักสูตร การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย การออกแบบการเรียนรู้และการพัฒนาระบบส่งเสริมสนับสนุน ส่วนปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการจัดเค้าโครงสร้างหลักสูตรที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สภาพการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน การเรียนรู้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่วนปัญหาในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

มนตรี ยานะกิจ. (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 3 ของสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในโรงเรียนแกนนำการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้บริหารและครูสอนมีความเห็นว่า การจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 3 ของสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี ในโรงเรียนแกนนำที่ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สังกัดกรมสามัญศึกษา มีปัญหาระดับน้อยกว่าปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 5 ด้าน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ 1. ด้านการเตรียมความพร้อม 2.ด้านการจัดทำหลักสูตร 3. ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร และ 5. ด้านการนิเทศกำกับติดตาม

เสนาะ เสาร์ท้าว. (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้

สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษาที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ครูในสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนี้ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน มีสภาพความเป็นจริงในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 2.99 และมีปัญหาในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวม 2.27 ด้านการใช้วิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรมีสภาพความเป็นจริงในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 2.78 และมีปัญหาในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวม 1.68 ด้านการจัดปัจจัยและสภาพการณ์ต่างๆ มีสภาพความเป็นจริงในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 2.69 และมีปัญหาในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวม 2.42

ส่วนครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนี้ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนมีสภาพความเป็นจริงในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 2.98 และมีปัญหาในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย รวม 2.04 ด้านการใช้วิธีให้สอดคล้องกับหลักสูตรมีสภาพความเป็นจริงในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.01 และมีปัญหาในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวม 1.67 ด้านการจัดปัจจัยและสภาพการณ์ต่างๆ มีสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 2.86 และมีปัญหาในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวม 2.34

เมื่อเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงของการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2544 ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษาที่ 6 ของครูในสังกัดกรมสามัญศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการใช้วิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านปัจจัยและสภาพการณ์ต่างๆ ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ของครูในสังกัดกรมสามัญศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการใช้วิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการจัดปัจจัยและสภาพการณ์ต่างๆปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

กรมวิชาการ (2546 ก : 42-47) ได้ทำการศึกษาดูตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเครือข่าย พบว่าโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่ คณะครูโรงเรียนจัดทำเอง โดยมีแผนขั้นตอนการดำเนินงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและนำไปใช้ แต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มสาระเพื่อวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประชุมอบรมชี้แจงความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ครูทุกคนในโรงเรียนประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขยายผลให้บุคลากรในโรงเรียน ส่งตัวแทนครูเข้าอบรมในหน่วยงานที่จัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาที่พบของโรงเรียนเครือข่ายในการจัดทำหลักสูตรคือ ครูมีความรู้ความเข้าใจไม่ชัดเกี่ยวกับ

การจัดทำสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษารวมทั้งการจัดทำสาระเพิ่มเติม การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การกำหนดสัดส่วนเวลาเรียน การเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเกณฑ์การจบหลักสูตร

กรมวิชาการ (2546 ข: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายในระดับมัธยมศึกษา ที่ใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐานในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 768 โรงเรียน พบว่าปัจจัยในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านบุคลากร ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการและทักษะในการบริหารในระดับมาก แต่ชุมชนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับปานกลาง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการใช้หลักสูตร พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีห้องเรียนเพียงพอแก่นักเรียนสถานศึกษามากกว่าร้อยละ 90 มีเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องโรเนียว เครื่องขยายเสียง และมีแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาเพียงพอในระดับปานกลาง สำหรับด้านกระบวนการในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการพบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดครูเข้าสอนตามวุฒิและตรงกับความรู้ความสามารถในกลุ่มสาระที่สอน แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนครู มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบอาคารสถานที่และแผนการใช้อาคารด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ พบว่า 1.ครูมากกว่าร้อยละ 95.0 กำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาการศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาก่อนวางแผนจัดการเรียนรู้และกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรสถานศึกษาครูมากกว่าร้อยละ 90.0 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด ปฏิบัติจริง และส่งเสริมคุณธรรม ครูร้อยละ 68.5 ทำวิจัยในชั้นเรียนและร้อยละ 64.3 นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ ด้านผลผลิตของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับผลการเรียนรู้ของนักเรียนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 95.0 ผ่านเกณฑ์การประเมินของทุกกลุ่มสาระ

กรมวิชาการ (2546 ค: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2546 จาก 35 จังหวัด ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และวิทยากรแกนนำสรุปผลการวิจัยพบว่า 1.การเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมเรียงลำดับ ได้แก่ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร การจัดทำสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน/ผู้ปกครอง/ได้ทราบและเข้าใจหลักสูตรและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานในชุมชน พบว่าผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับมาก คือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับมาก ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและในระดับน้อย คือการใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้อย่างวิจัยในชั้นเรียน 2.การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จแล้ว ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ

บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร มีเวลาน้อย ขาดงบประมาณ และสถานศึกษามีความพร้อมในการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2546 ในระดับมากทุกสังกัด 3. ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรพบว่าสถานศึกษาต้องการ ความช่วยเหลือในการจัดประชุมอบรมให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตร งบประมาณ ข้อเสนอแนะควรจัดอบรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้มีความมั่นใจในการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนงบประมาณในการทำสื่อเพิ่มขึ้น เผยแพร่เอกสารหลักสูตร คู่มือต่างๆ ให้มากขึ้นให้เพียงพอในแต่ละกลุ่มสาระ

ปราณี กระทุ้มเขตต์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในการใช้หลักสูตร คือ 1. งานบริหารและบริการหลักสูตร ครูมีการรับผิดชอบทั้งงานสอนและงานพิเศษมาก แนวทางการแก้ปัญหาควรมีการแยกครู ที่ปฏิบัติการสอนและสายสนับสนุนการสอนให้ชัดเจน 2.งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูขาดความรู้ความเข้าใจ วิธีดำเนินการจัดทำแผนงานการเรียนรู้ แนวทางการแก้ปัญหา จัดอบรมให้ความรู้แก่ ครู-อาจารย์ โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจระเบียบการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 3.งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ขาดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบแนวทางการแก้ปัญหา ควรมีการนิเทศภายใน การติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน

น้ำทิพย์ งามสุทธา(2547:109-112)ได้ศึกษาสภาพการใช้และปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูเห็นว่าทุกด้านมีสภาพการใช้มากที่สุดเช่นเดียวกัน ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน โดยรวมตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพบว่า ครูโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและด้านบริหารและบริการหลักสูตรแตกต่างกัน

สุธีรักษ์ ทรงมุสิก. (2547: 77-80) ได้ศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ มีความเห็นด้วยกับสภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน ด้านสภาพหลักสูตรและด้านสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับเห็นด้วย เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นการสอนประสบการณ์การสอนและขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จารุภัทร ไสกลาง. (2548: 54-58) ได้ศึกษาการติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองบัวใหญ่ จ.นครราชสีมา พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมในทุกๆด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ

ปานกลาง ส่วนในด้านการเตรียมความพร้อมและการประเมินการใช้หลักสูตร พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ณัฐชา แนวดี. (2549: 100-106) ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใน 3 ด้าน คือด้านการบริหารและบริการหลักสูตร มีประเด็นเกี่ยวกับครู เอกสารหลักสูตร การปรับปรุงและการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร เกี่ยวกับบรรยายภาคการเรียนรู้ สื่อ บุคลากร วัสดุทัศนศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวัดผลและประเมินผลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เกี่ยวกับกิจกรรมนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร การจัดสรรเวลาการนิเทศ การรายงานผลการนิเทศ และการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บินดา (Binda. 1989: 1492-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องผู้บริหารกับการนำหลักสูตรไปใช้ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารต้องสนใจความต้องการของผู้เรียนมีการจัดสรรเวลาและทบทวนหลักสูตร จัดเตรียมวัสดุสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งรูปแบบการสอนมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารและการเตรียมการเป็นผู้นำ รวมทั้งผู้บริหารเองควรมี บทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกมีการให้คำปรึกษาก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยวางอยู่บนพื้นฐานของนโยบายส่วนกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ชัดเจนขึ้น

เดลวิน (Delvin.1989:1492-A) วิจัยเรื่องการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าผู้บริหารควรมีเวลาในการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ทบทวนหลักสูตรเก่าให้มากขึ้น จัดบริการวัสดุอุปกรณ์ มีภาวะผู้นำ ปรึชบายโครงสร้างการบริหาร ให้คำปรึกษาในการใช้หลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน รักในการแสวงหาความรู้มากขึ้น

เคลโลน (ปราณี กระทุมเขตต์. 2546: 37; อ้างอิงจากKellon.1992: Abstract) ได้ทำการศึกษารายกรณีเรื่อง การติดตามการใช้หลักสูตร Bunmbu (หลักสูตรฉบับปรับปรุง) จากมหาวิทยาลัยควีนในเมืองคิงส์ตัน งานวิจัยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับการฝึกฝนการใช้หลักสูตรของครูโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ชนบทในประเทศ Sierra Leon งานวิจัยนี้ได้ทำการวิเคราะห์ทฤษฎี ความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้วางโครงการ เพื่อติดตามปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวนี้จุดประสงค์ของการศึกษามี 3 ประการด้วยกัน ได้แก่ ประการแรกเพื่อให้หลักสูตรใหม่ของ Bunmbu มีความกระจำจชัดขึ้นในอันที่จะฝึกฝนครู ประการที่สอง เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ปัจจัยสำคัญของการติดตามโครงการ และประการที่สามเพื่อเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรใหม่ของ Bunmbu และ Fullan (หลักสูตรเก่า) ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องทางธรรมชาติของหลักสูตรใหม่ ที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนชุมชนและครูผู้สอนให้เกิดความเข้าใจในหลักสูตรที่ชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงว่า หลักสูตรใหม่มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน

บรูคส์ (Brooks.1994: Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษาใน British Columbia เพื่อศึกษาความเห็นของครูเกี่ยวกับการติดตามการใช้หลักสูตรประถมศึกษาในปี ค.ศ. 2000 จากมหาวิทยาลัยเทกซัส ในเมืองออสติน บรูคส์ กล่าวว่า หลักสูตรประถมศึกษา ที่ได้ปรับปรุงใหม่

จะครอบคลุมการศึกษาถึง 4 ปี ซึ่งเน้นหนัก 4 ประการดังนี้ 1. การจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมและการศึกษาด้วยตนเอง 2. การรายงานแบบไม่มีการเปรียบเทียบในบรรยากาศแบบไม่มีชั้นเรียน 3. มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมระหว่างผู้ปกครองและนักเรียน 4. การบูรณาการหลักสูตรทางด้านมนุษยวิทยา วิทยาศาสตร์ ความงามทางศิลปะและศิลปะประดิษฐ์ บรูคส์ได้สัมภาษณ์บุคคล 22 คน ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารโรงเรียนและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบ

แอลัน (Allan. 1997: 158-A). ได้ทำการวิจัย กรณีศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสูตรในชั้นเรียน วิทยาศาสตร์เพื่อแจกแจงรายละเอียดของความสลับซับซ้อนของหลักสูตรวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมต้น และการประยุกต์ใช้หลักสูตร ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้านี้เป็นการเชื่อมงานวิจัยหลักสูตรเข้ากับนโยบายและการนำไปปฏิบัติ โดยมีกรณีศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการการตีความหลักสูตรด้วย ผลการศึกษาพบว่านโยบายมีผลน้อยมากต่อวิธีการนำเสนอหลักสูตร แต่มีความสำคัญต่อการกำหนดว่าจะนำเสนอข้อมูลใดออกไป แม้ครูแต่ละคนจะกระทำตามหลักสูตรเฉพาะที่ระบุในนโยบาย แต่ก็ไม่มีห้องเรียนใดที่เหมือนกันเลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาของนโยบายที่เกี่ยวข้องดูจะมีผลกระทบน้อยมากต่อวิธีการที่ครูใช้ในการนำเสนอหลักสูตร

ทอมป์สัน (Thompson. 1999: 123 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสูตรหลากหลายวัฒนธรรมในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมในนิวยอร์ก ซิตี้ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสำรวจหลักสูตรหลากหลายวัฒนธรรมสามประเภท คือ การเพิ่มเติม การเปลี่ยนแปลง และการประสม ที่ครูใช้ในระหว่างการสอนในห้องเรียน โดยสัมภาษณ์ผู้ประสานงานด้านวัฒนธรรมของเขต ครูระดับประถมและมัธยมต้น ตลอดจนลูกจ้างของเขตการศึกษาเดียวกันและตอบแบบสอบถามด้วย ผลการศึกษาพบว่า “การเพิ่มเติม” ซึ่งเป็นประเภทของหลักสูตรหลากหลายวัฒนธรรมที่ต่ำที่สุด ได้ถูกใช้เป็นหลักโดยครูระดับ ประถม ครูระดับมัธยมต้น และครูระดับประถมและมัธยมต้นรวมกัน และเมื่อนำข้อมูลมาแบ่งกลุ่มตามประสบการณ์การสอนและเชื้อชาติ ก็พบว่าครูที่อ่อนประสบการณ์และครูผิวขาวจะใช้แบบ “ประสม” ซึ่งเป็นประเภทของหลักสูตรหลากหลายวัฒนธรรมที่สูงที่สุด มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สูงและครูผิวสีตามลำดับ ทั้งนี้ครู 73% ระบุว่าได้รับการสนับสนุนจากระดับเขต การศึกษานี้สนับสนุนความเชื่อที่ว่าครูที่แสดงการประยุกต์ใช้หลักสูตรหลากหลายวัฒนธรรมในระดับ “สูง” นั้นได้รับการริเริ่มและการสนับสนุนจากสำนักงานเขตของตน ในทางตรงกันข้าม ครูที่มีการประยุกต์ใช้หลักสูตรหลากหลายวัฒนธรรมในระดับ “ต่ำ” นั้นไม่ได้รับการริเริ่มและการสนับสนุนจากสำนักงานเขตของตน

เบย์ (Bay. 1999: 275 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมต้น: ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อครูแนะนำและใช้หลักสูตรที่ยึดมาตรฐานเป็นเกณฑ์ เพื่อศึกษาข้อจำกัดและข้อควรพิจารณาในการนำหลักสูตรคณิตศาสตร์สำหรับโรงเรียนมัธยมต้นแบบที่ยึดมาตรฐานเป็นเกณฑ์มาประยุกต์ใช้ ในห้องเรียน ผ่านกรณีศึกษาของครูหกคน โดยนำหลักสูตร Connected Mathematics Project และ MATH Thematic มาใช้ การเก็บข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำและ/หรือการเข้าร่วมของครู ในการพัฒนาทางวิชาชีพและการตัดสินใจ มีผลกระทบต่อลักษณะมุมมองของครูต่อความเปลี่ยนแปลง ครูที่มี

ส่วนร่วมในการพัฒนาทางวิชาชีพหรือเป็นผู้นำในเขตจะมีความจริงจังต่อการประยุกต์ใช้มากกว่าการลาออกของครูเป็นข้อจำกัดต่อระดับของการประยุกต์ใช้ในห้องเรียนและระดับของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกัน ส่วนมุมมองของผู้ปกครอง ความคาดหวังในตัวนักเรียน และการประเมินผลในระดับรัฐ/ประเทศเป็นข้อควรพิจารณาที่สำคัญในการเลือกและประยุกต์ใช้หลักสูตร

จีสิค (Jeasik.2001: Abstract) ได้วิจัยเรื่องการใช้หลักสูตรเป็นการเสริมประสบการณ์ของครูกรณีศึกษาจากครู 2 คนในมหาวิทยาลัยโอไฮโอ พบว่าครูทั้งสองคน มีความเห็นต่อคุณค่าของหลักสูตรแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการอธิบายความแตกต่างของครูตามความเป็นจริงต่อการเสริมสร้างประสบการณ์ในชั้นเรียน ในกรณีศึกษาครั้งนี้ ครูที่ได้รับการบรรจุใหม่จะมีศรัทธาความเชื่อต่อการใช้หลักสูตรมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรโดยกำหนดว่า จะทำการสอนนักเรียนในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมเวลา และมีลักษณะการบูรณาการ ซึ่งกระบวนการใช้หลักสูตรมีคุณค่าสูงในด้านความจำเป็นเกี่ยวกับทักษะและความรู้เพื่อการสอน ครูอีกคนหนึ่งมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรที่นำมาใช้ เป็นเครื่องมือที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร ต้องตัดสินใจเฉพาะหน้าต่อการแสดงออกของความต้องการของนักเรียนที่คาดหวังไว้

เบกทรัพ (Begtrup. 2001: 133-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องหลักสูตร การประยุกต์ใช้หลักสูตร และการบริหารจัดการ ในโรงเรียนมัธยมปลายที่บริหารโดยชุมชนในแคลิฟอร์เนียงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายและเปรียบเทียบความพยายามในการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการโรงเรียน หลักสูตร และการสอนตามหลักสูตร ในโรงเรียนมัธยมที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นโรงเรียนที่บริหารโดยชุมชนตามประกาศของวุฒิสภาแคลิฟอร์เนียเมื่อปี 1448 นอกจากนี้ยังเป็นการอธิบายถึงมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน (ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และสมาชิกในชุมชน) ในเรื่องที่ว่า การบริหาร งานโดยชุมชนนี้ส่งผลดีมากน้อยเพียงไร นักวิจัยได้ใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการโทรศัพท์สัมภาษณ์และการสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทั้งสี่แห่งที่นำมาเป็นกรณีศึกษามีโครงสร้างที่ต่างกันอย่างมาก ตั้งแต่ตารางเรียนตามภาควิชา ไปจนถึงการศึกษาด้วยตนเองเป็นกลุ่มย่อย หรือการใช้คอมพิวเตอร์ องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการมีลักษณะองค์ประกอบของทีมงานที่คล้ายๆ กัน ส่วนกระบวนการบริหารจัดการจะแตกต่างไปจากโรงเรียนแบบทั่วไปมาก ในเรื่องหลักสูตรและหลักเกณฑ์การจบการศึกษาจะสอดคล้องกันกับโรงเรียนมัธยมแบบทั่วไปและเป็นไปตามหลักเกณฑ์การจบการศึกษาที่กำหนดโดย SB813 บางโรงเรียนก็มีการตั้งมาตรฐานให้สูงกว่าด้วยการเพิ่มจำนวนวิชาที่ต้องเรียน ความยืดหยุ่นในเรื่องการบริหารโดยชุมชนและกระบวนการสมัครที่บังคับให้บุคลากรต้องเชื่อมั่นในระบบนี้ น่าจะเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่กล่าวถึงในงานวิจัยนี้ ส่วนคำตอบของสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อการบริหารจัดการโดยชุมชนจะแตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียนและแต่ละคำถาม ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้ควรทำการศึกษาต่อไปให้สมบูรณ์โดยใช้เครื่องมือประเมินผลเพื่อเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของนักเรียน เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนมัธยมที่บริหารโดยชุมชนในแคลิฟอร์เนียกับโรงเรียนอื่นๆ นอกจากรัฐในเรื่องที่ทำวิจัยนี้ และเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่เพิ่งมีการปรับโครงสร้างใหม่ซึ่งไม่อยู่ในระบบบริหารโดยชุมชน

รามพาร์ซาด. (Ramparsad. 2001: A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทความเป็นผู้นำของครูใหญ่ ในการจัดการและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของโรงเรียนในแอฟริกาใต้ การศึกษาค้นคว้ามุ่งเน้นไปที่บทบาทความเป็นผู้นำของครูใหญ่ ในการจัดการและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของโรงเรียนในแอฟริกาใต้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูใหญ่ต้องเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้นำใน กระบวนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในโรงเรียน ครูใหญ่ได้รับการคาดหวังว่าจะต้องเป็นผู้ตรวจตรา จัดการ และประเมินผลการใช้ OBE ในโรงเรียนของตน นอกจากนี้ยังต้องให้การสนับสนุนเพื่อนร่วมงานอย่างต่อเนื่อง และยังมีและใช้ทักษะ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และสไตล์การบริหารที่เหมาะสมกับการเป็น ผู้นำแบบ OBE ด้วย ผลการศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าในการที่ครูใหญ่จะสามารถจัดการและสนับสนุน การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของโรงเรียนในแอฟริกาใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น (1) ครูใหญ่จะต้องได้รับการฝึกอบรมและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (2) ต้องมีความมุ่งมั่นและการสนับสนุนต่อหลักสูตรที่มุ่ง เน้นผลลัพธ์ (3) ต้องมีและใช้ทักษะและคุณสมบัติสำหรับการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (4) ต้องมีกลยุทธ์ ในการจัดการ ตรวจตรา สนับสนุน และประเมินการประยุกต์ใช้หลักสูตรในโรงเรียน

กริมส์ (Grimes. 2003:153-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ใหม่ใน ออนตาริโอ: ความสอดคล้องกันระหว่างความสำเร็จของนักเรียนและมุมมองของครู งานวิจัยนี้เป็น การศึกษาวิธีการต่างๆ ของการประยุกต์ใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ทั้งในโรงเรียนประถมและมัธยมต้น เพื่อ ดูว่า (ก) สิ่งที่คุณเห็นว่าน่ากังวลนั้นมีจริงหรือไม่ในผลการสอบมาตรฐานของนักเรียน (ข) รูปแบบ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาหรือไม่ และครูพยายามลดช่องว่างให้ความรู้ ของนักเรียนอย่างไร และ (ค) มีความแตกต่างระหว่างชายหญิงในเรื่องคะแนนวิชาคณิตศาสตร์หรือไม่ และครูมีการรับรู้ถึงเรื่องดังกล่าวอย่างไร ผลการวิจัยสรุปชัดเจนว่าความกังวลของครูเกี่ยวกับผลการเรียน ของนักเรียนนั้นตรงกับผลคะแนนสอบ ซึ่งครูระบุเรื่องหลักๆ ที่เป็นปัญหาของนักเรียนว่าได้แก่ การแก้ปัญหา และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับตัวเลข นอกจากนี้ครูยังระบุถึงวิธีการที่ใช้เพื่อลดช่องว่างในความรู้ของนักเรียน ส่วนการรับรู้ของครูเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างชายหญิงในวิชาคณิตศาสตร์ก็ตรงกับผลวิจัย คือมีความ แตกต่างเพียงเล็กน้อยในคะแนนสอบวิชาคณิตศาสตร์ระหว่างชายและหญิง โดยรวมแล้วการประยุกต์ใช้ หลักสูตรใหม่นี้ อย่างน้อยที่สุดก็ส่งผลในทางบวกเล็กน้อยต่อคะแนนสอบวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน

ยีน (Yin.2006: Abstract). ได้ทำการวิจัยเรื่อง อารมณ์ความรู้สึกของครูต่อการนำหลักสูตรไป ใช้: กรณีศึกษาจากการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกวางเจา ประเทศจีน (Teacher's emotions in curriculum implementation: A case study of the senior secondary school curriculum reform in Guangzhou, China) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนำ หลักสูตรมาใช้ให้เกิดผลกับอารมณ์ของครู โดยผลของงานวิจัยได้ถูกรวบรวมกับโครงสร้างทั้ง 3 ระดับ คือ “ตนเอง-การปฏิสัมพันธ์-สังคม” ในระดับของตนเอง อารมณ์เป็นผลมาจากที่ครูพยายามสร้างเอกลักษณ์ ของตนเองในการใช้หลักสูตรเพื่อการสอน และการใช้อารมณ์ก็เป็นสื่อสะท้อนความเป็นตนเอง ในระดับ ของมนุษยสัมพันธ์ อารมณ์ของครูได้รับอิทธิพลมาจากภูมิศาสตร์และสภาวะปัญหาที่ประสบเจอทางด้าน จิตใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ของ “ครูกับผู้อื่น” และความตึงเครียดของ “การปรับเปลี่ยนกับ

สถานการณ์” ในการใช้หลักสูตร ในระดับโครงสร้างทางสังคม ครูไม่เพียงแต่โดนข้อจำกัดโดยกฎเกณฑ์เฉพาะทางอารมณ์ในการใช้หลักสูตร แต่ยังมีเรื่องการใช้กลยุทธ์ในการรับมือกับการบีบบังคับของสถานการณ์นั้น ๆ ทั้งนี้ จึงทำให้มีการเชื่อมโยงกันอย่างเห็นผลระหว่างการใช้หลักสูตรและอารมณ์ของครู ผลการวิจัยยังค้นพบว่าการปรับตัวของครูในการใช้หลักสูตร ยืนยันให้เห็นว่าครูอยู่ในฐานะตัวกลางของการเปลี่ยนแปลง และตระหนักถึงคุณค่าของทัศนคติในแง่วัฒนธรรมและปัจเจกชนเพื่อความเข้าใจในการใช้หลักสูตรและอารมณ์ของครู และการปรับตัวของครูในการใช้หลักสูตร ยืนยันให้เห็นว่าครูอยู่ในฐานะตัวกลางของการเปลี่ยนแปลง และตระหนักถึงคุณค่าของทัศนคติในแง่วัฒนธรรมและปัจเจกชนเพื่อความเข้าใจในการใช้หลักสูตรและอารมณ์ของครู

เบนเน็ตท์ (Bennett. 2007: 232 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของครูในการประยุกต์ใช้หลักสูตรใหม่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการพัฒนาทางวิชาชีพ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ใช้วิธีการแบบอาศัยปรากฏการณ์ในการอธิบาย “ประสบการณ์จริง” ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักสูตรใหม่ เพื่อรวบรวมมุมมองของครูเกี่ยวกับบทบาทของการพัฒนาทางวิชาชีพที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของครูและการเปลี่ยนวิธีการสอนในการประยุกต์ใช้หลักสูตรใหม่ เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์กึ่งเตรียมการ การวิเคราะห์ข้อมูลมีอยู่ 6 หัวข้อ ได้แก่ ความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงการพัฒนาทางวิชาชีพกับการประยุกต์ใช้หลักสูตร การพัฒนาทางวิชาชีพกับวิธีการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพกับประสิทธิภาพของครู การพัฒนาทางวิชาชีพกับการเรียนรู้และแรงจูงใจของนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ที่เป็นครูนั้นรู้สึกว่าการพัฒนาทางวิชาชีพเป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจให้ครู เพิ่มประสิทธิภาพ ช่วยในการประยุกต์ใช้หลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จ เพิ่มความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้อง ปรับปรุงวิธีการสอน และความจำเป็นที่จะต้องทำให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง และปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนผู้ที่เป็นครูใหญ่ก็เห็นด้วยกับผู้ที่เป็นครู และตระหนักถึงบทบาทของผู้นำในการสร้างแรงจูงใจให้กับครู ให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเข้มข้น การพัฒนาทางวิชาชีพมีบทบาทสำคัญในการเสริมความรู้ และทักษะให้กับครู ในการปรับปรุงวิธีการสอน การทำให้มีชีวิตชีวามากขึ้น และการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยครูในเรื่องการประยุกต์ใช้หลักสูตรใหม่ให้ประสบผลสำเร็จอีกด้วย และเมื่อครูตระหนักได้ถึงความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของครู การพัฒนาทางวิชาชีพก็นับเป็นโอกาสให้ครูสร้างความมั่นใจ และเสริมประสิทธิภาพของตัวเองได้

ลัย (Lai. 2007: 259-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในโรงเรียนประถมในประเทศไต้หวัน เพื่อศึกษาลักษณะการประยุกต์ใช้หลักสูตร EFL ของครูในโรงเรียนประถมในประเทศไต้หวัน โดยเน้นในเรื่องขององค์ประกอบของภาษาที่สอน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน และเครื่องมือวัดผลที่ใช้ รวมถึงลักษณะของภาษาที่ครูและนักเรียนใช้ และเพื่อดูว่าครูมีการนำคู่มือหลักสูตรที่จัดพิมพ์โดยกระทรวงศึกษาธิการของไต้หวัน (MOE) มาใช้ในด้านใดบ้าง และมากน้อยเพียงไร การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบการประยุกต์ใช้หลักสูตรที่แท้จริงในห้องเรียนภาษาอังกฤษเกรด 3 มีครูสอนจำนวน 8 คนจากโรงเรียนรัฐบาลระดับประถม 8 โรงเรียนในไต้หวัน โดยที่ 4 โรงเรียนเป็นโรงเรียนในเมือง ส่วนอีก 4 โรงเรียนเป็นโรงเรียนในชนบทแต่ละโรงเรียนถูกสังเกตการณ์

ในชั้นเรียนเป็นเวลา 40 นาทีโดยใช้เครื่องมือสังเกตการณ์ที่สร้างขึ้นโดยนักวิจัยและใช้การบันทึกจากเหตุการณ์จริง นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ครูและเก็บตัวอย่างอุปกรณ์การสอนด้วย ผลการวิจัยพบว่า ครูเน้นไปที่การสอนคำศัพท์และการออกเสียง และเน้นทักษะการฟังและการพูด โดยมีการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมเพียงเล็กน้อย ตำราเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนหลัก และยังเป็นพื้นฐานให้หลักสูตรของครูด้วย มีการใช้กระดานดำบ่อยที่สุดและครูก็ชอบใช้บัตรคำด้วย ส่วนสไตล์การสอนดูจะเป็นการร่วมมือกันระหว่างครูและนักเรียน แต่กิจกรรมส่วนใหญ่จะนำโดยครู การวัดผลการศึกษาจะเป็นการประเมินผลหลัก ส่วนในเรื่องการใช้ภาษา จะใช้ภาษาพูดเป็นหลัก และทั้งครูและนักเรียนต่างใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาจีนหรือการใช้สองภาษาผสมกัน ครูจะใช้ภาษาอังกฤษสำหรับเรื่องต่างๆ ในห้องเรียนที่ง่าย ๆ ทั่วๆ ไป นอกเหนือไปจากตัวบทเรียนเอง แต่ภาษาจีนก็จำเป็น ต้องใช้เมื่อเวลาอธิบายกฎเกณฑ์หรือแนวคิด และเวลาบริหารจัดการชั้นเรียน ส่วนนักเรียนจะใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าเวลาพูดพร้อมๆ กัน แต่มักใช้ภาษาจีนเวลาพูดเดี่ยวๆ หลักสูตรชั้นเรียน EFL ที่ศึกษานี้โดยรวมจะสอดคล้องกับคู่มือหลักสูตรของ MOE งานวิจัยนี้ยังทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบชั้นเรียนในเมืองและในชนบทอีกด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศที่นำเสนอมาตามลำดับนั้น หลักสูตรนับเป็นหัวใจสำคัญต่อการศึกษาในทุกระดับชั้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม รวมทั้งเจตคติ จริยธรรม คุณธรรมและค่านิยมอันดีงาม ตัวจักรที่สำคัญที่สุดที่จะผลักดันให้หลักสูตรบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้ คือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร เอกสารคู่มือและอุปกรณ์ มีไม่เพียงพอ ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรพบว่า ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน สอนเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริมขาดแหล่งเรียนรู้ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดประเมินผล ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรพบว่า ขาดการนิเทศในโรงเรียนอย่างเป็นระบบซึ่งสถานศึกษาได้นำหลักสูตรไปใช้ดำเนินงาน ได้แก่ การบริหารและการบริการหลักสูตร การดำเนินการสอนตามหลักสูตร ในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การเลือกใช้และพัฒนาสื่อ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลและการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ในการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตร การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศนั้น การพัฒนาทางวิชาชีพเป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจให้ครูเพิ่มประสิทธิภาพ ในการใช้หลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จ ส่วนผู้บริหารต้องตระหนักถึงบทบาทของผู้นำในการสร้างแรงจูงใจให้กับครู ให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาทางวิชาชีพ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความรู้และทักษะให้กับครู ในการปรับปรุงวิธีการสอนและการพัฒนา การเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูประยุกต์ใช้หลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จ การปรับปรุงระบบการให้การสนับสนุน การบริการหลักสูตร ก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างครู ครูใหญ่ และผู้ผลิตตำราเรียน

การบริหารโดยชุมชนเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารต้องเป็นผู้ตรวจ
ตรา จัดการ และประเมินผลการใช้หลักสูตรและยังต้องมีและใช้ทักษะ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และสไตล์
การบริหารที่เหมาะสมอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการนำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยไปใช้ในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร 3 ด้าน คือด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบุคลากรชาวไทยและชาวต่างชาติที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารหรือทำการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จาก 18 โรงเรียน จำนวน 149 คน เป็นบุคลากรชาวไทย 116 คน และบุคลากรชาวต่างชาติ 33 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบุคลากรชาวไทยและชาวต่างชาติที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารและ/หรือทำการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จาก 18 โรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 125 คน เป็นชาวไทยจำนวน 93 คน และชาวต่างชาติ 32 คน

สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นและจำแนกตามประเภทของบุคลากรโดยการเทียบสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียนจากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก โดยใช้บุคลากรในแต่ละโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 125 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามโรงเรียนและประเภทของครู

ลำดับ	โรงเรียน	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		บุคลากร ชาวไทย	บุคลากร ต่างชาติ		บุคลากร ชาวไทย	บุคลากร ต่างชาติ	
1.	โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา	12	2	14	10	2	12
2.	โรงเรียนบางกอกพัฒนา	8	2	10	6	2	8
3.	โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย	3	2	5	2	1	3
4.	โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์	6	2	8	5	2	7
5.	โรงเรียนนานาชาติเอกมัย	7	2	9	6	2	8
6.	โรงเรียนประชาคมนานาชาติ	6	1	7	5	1	6
7.	โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์	7	2	9	6	2	8
8.	โรงเรียนนานาชาติคิซ	5	2	7	4	2	6
9.	โรงเรียนนานาชาติกรุงเทพ	5	2	7	4	2	6
10.	โรงเรียนนานาชาติแอดเวนซ์ รามคำแหง	9	2	11	7	2	9
11.	โรงเรียนดิ อเมริกัน สคูล ออฟ แบงค็อก สุขุมวิท	5	2	7	4	2	6
12.	โรงเรียนพระมหาไถ่วิเทศศึกษา	2	1	3	2	1	3
13.	โรงเรียนรัศมีนานาชาติ	9	2	11	7	2	9
14.	โรงเรียนประชาคมนานาชาติ บางนา	6	1	7	5	1	6
15.	โรงเรียนนานาชาติเดอะรีเจ้นท์- กรุงเทพฯ	8	2	10	6	2	8
16.	โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์	8	2	10	6	2	8
17.	โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่	5	2	7	4	2	6
18.	โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูว์	5	2	7	4	2	6
รวม		116	33	149	93	32	125

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการนำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยไปใช้ในโรงเรียน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเอง แบบสอบถามมี 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติใน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 60 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษารวบรวมความรู้จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติใน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและพัฒนาปรับปรุงแบบสอบถามตามกรอบของการวิจัยและนิยามศัพท์

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ตามหลักการสร้างแบบสอบถามและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2530:79-80)

3. สร้างแบบสอบถาม โดยให้เนื้อหาของข้อคำถามครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 3 ด้าน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้อง

4. ปรับแก้ข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า 0.60 ขึ้นไป ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

5.1 อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.2 นายวรรณसार วรกิจ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติ

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

5.3 ดร. อศนีย์ รัตนมัลย์

ครูใหญ่/ผู้จัดการ โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์

5.4 ดร. สมลักษณ์ สุขเมธ

รองผู้อำนวยการโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

5.5 นางอังศุมาลิน บานเย็นสกุล

หัวหน้างานวัดและประเมินผล

โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อพิจารณาเห็นชอบ ก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปแปลเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปให้ Mrs.Sparrow Nichola หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาก่อนนำไปทดลองใช้

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคลากรโรงเรียนนานาชาติที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เป็นชาวไทย 22 คน ชาวต่างชาติ 8 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1974: 202) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ไปจัดทำเป็นชุดแบบสอบถามฉบับจริงสำหรับรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ที่มีบุคลากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปถึงครูใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนทางไปรษณีย์ เพื่อแจกแบบสอบถามแก่บุคลากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 125 คน จาก 18 โรงเรียน และกำหนดให้ส่งกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์ โดยแนบซองติดดวงตราไปรษณียากร และจำหน่ายถึงผู้วิจัยโดยตรง ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 113 ฉบับ จากชาวไทย 87 ฉบับ และชาวต่างชาติ 26 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.4

3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนโดยขอความกรุณาส่งคืนทางไปรษณีย์ ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามคืนน้อย ผู้วิจัยจะติดตามทวงถามด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดจัดกระทำดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกตอน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผล

1.2 แยกแบบสอบถามชุดภาษาไทยและชุดภาษาอังกฤษออกจากกัน

1.3 ให้รหัสเลขหมายแบบสอบถามแต่ละฉบับตามรายชื่อโรงเรียน และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

1.4 คัดลอกคำตอบ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ไว้วิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

1.5 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสหมายเลขแล้วทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และสถิติ คำนวณค่าทางสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for PC

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) จากผลการประมวลโดยคอมพิวเตอร์

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

2.2.1 การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ โดยอ่านค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และอ่านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผลการประมวลข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์ตามตัวแปรตาม โดยรวม รายด้าน และรายข้อ จำแนกตามตัวแปรต้น เพื่อนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง และในการแปลความหมายใช้เกณฑ์ของประคอง กรรณสูต. (2540: 73) ดังนี้

4.50 – 5.00	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน	ระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน	ระดับมาก
2.50 – 3.49	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน	ระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน	ระดับน้อย
1.00 – 1.49	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน	ระดับน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภท และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย วิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม และ ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) กับตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างกัน ดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's method)

2.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรสองกลุ่ม โดยใช้ t-test

3.2 ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) กับตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่างมากกว่า 2 กลุ่ม (F-test)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	แทน	ระดับของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติ ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติ

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติ

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู		
- ปริญญาตรี	48	42.50
- สูงกว่าปริญญาตรี	65	57.50
รวม	113	100.00
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่		
- ต่ำกว่า 5 ปี	16	14.20
- 5 – 10 ปี	60	53.10
- 10 ปีขึ้นไป	37	32.70
รวม	113	100.00
3. ประเภทของบุคลากร		
- ชาวไทย	87	77.00
- ชาวต่างชาติ	26	23.00
รวม	113	100.00
4. การฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย		
- ไม่เคย	47	41.60
- เคย	66	58.40
รวม	113	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูระดับปริญญาตรี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 และสูงกว่าปริญญาตรี 65 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 มีประสบการณ์ 5–10 ปี 60 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 และ

มากกว่า 10 ปี 37 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 เป็นชาวไทย 87 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 ชาวต่างชาติ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และเคยได้รับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย 66 คน คิดเป็นร้อยละ 58.40 ไม่เคย 47 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติ ในกรุงเทพมหานคร

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นโดยรวม รายด้านและรายข้อ นำเสนอในตาราง 3 – 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ของบุคลากร โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	3.48	0.69	ปานกลาง
2. ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.71	0.67	มาก
3. ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	3.27	0.77	ปานกลาง
รวม	3.48	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.67) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.69) และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.77) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน	4.23	0.80	มาก
2. มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ได้แก่ เอกสารวิชาการ คู่มือการจัดการเรียนการสอนครบถ้วน	3.88	0.95	มาก
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง บุคลากร นักเรียน ในการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย)	3.04	0.98	ปานกลาง
4. มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้ปกครอง ในการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	2.77	1.06	ปานกลาง
5. มีการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.36	1.07	ปานกลาง
6. มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง บุคลากร นักเรียน) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.04	1.17	ปานกลาง
7. ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเทคนิควิธีสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยจากสถาบันต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการสอนอยู่เสมอ	3.92	1.06	มาก
8. ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำงานและการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย	4.13	0.88	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. มีการจัดบุคลากรเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ	4.02	0.99	มาก
10. หัวหน้าหมวดและบุคลากรผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.66	1.10	มาก
11. มีการจัดตารางสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ	3.74	1.08	มาก
12. มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	3.53	0.96	มาก
13. มีการประเมินผลการดำเนินงาน การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.57	0.97	มาก
14. มีการบันทึกผลการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.47	0.98	ปานกลาง
15. มีการรายงานผลการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่อชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง	2.94	1.16	ปานกลาง
16. มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.39	0.99	ปานกลาง
17. มีแผนงานการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างเพียงพอ	3.46	0.94	ปานกลาง
18. มีการจัดให้มีคู่มือประกอบการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.42	0.83	ปานกลาง
19. มีการจัดให้มีคู่มือประกอบการจัดกิจกรรมและสื่อประกอบการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.24	1.02	ปานกลาง
20. มีการจัดหาวารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือเสริมความรู้ ภาษาไทยอื่น ๆ ไว้บริการอย่างสม่ำเสมอ	3.15	1.18	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
21. มีการจัดคู่มือ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.18	1.08	ปานกลาง
22. มีการจัดเตรียมห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยที่เหมาะสมกับผู้เรียน	3.61	1.12	มาก
23. มีการจัดให้มีห้องสำหรับการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในทุกระดับชั้นอย่างเพียงพอเพื่อการค้นคว้าและเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน	3.36	1.21	ปานกลาง
รวม	3.48	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.69) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ข้อ ($\bar{X} = 3.53 - 4.23$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ ข้อที่ 1 มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.08) รองลงมาคือข้อที่ 8 ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำงานและการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.88) และข้อที่ 9 มีการจัดบุคลากรเข้าสอนตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.99) และอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ ($\bar{X} = 2.77 - 3.47$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับสุดท้าย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ข้อที่ 3 การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชนและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.98) ข้อที่ 15 มีการรายงานผลการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่อชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 1.16) และข้อที่ 4 มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 1.06)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการจัดทำแผนการสอนภาษาและวัฒนธรรมทั้งแผนระยะยาวและแผนระยะสั้นในแต่ละภาคเรียน	4.07	0.84	มาก
2. มีการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนก่อนดำเนินการสอน	3.85	0.84	มาก
3. มีการวางแผนและจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างและระดับความสามารถของเด็ก	4.18	0.79	มาก
4. มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียน	4.02	0.85	มาก
5. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาได้และฝึกปฏิบัติจริง	3.85	0.95	มาก
6. มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และวัฒนธรรมไทยในการสอนภาษาไทย	4.33	0.68	มาก
7. มีการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา	4.12	0.81	มาก
8. มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.78	1.19	ปานกลาง
9. มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยร่วมกับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง	2.94	1.02	ปานกลาง
10. มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	2.61	1.19	ปานกลาง
11. มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยด้านพิธีทางศาสนาและวันสำคัญของไทย	4.09	0.99	มาก
12. มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยด้านมารยาทและการแต่งกาย	4.00	0.87	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ด้านการละเล่นและภูมิปัญญาพื้นบ้านไทย	3.77	1.03	มาก
14. มีการจัดกิจกรรม/โครงการจัดทัศนศึกษาตาม สถานที่สำคัญของไทยตามหลักสูตร	3.85	1.02	มาก
15. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัด ประเมินผล และการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.65	0.97	มาก
16. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตาม สภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย	3.67	0.94	มาก
17. มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมการสอนซ่อม เสริม	3.28	1.09	ปานกลาง
รวม	3.71	0.67	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71, S.D.=0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับมาก 13 ข้อ ($\bar{X} = 3.65 - 4.33$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ ข้อที่ 6 มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและวัฒนธรรมไทยในการสอนภาษาไทย ($\bar{X} = 4.33, S.D.=0.68$) รองลงมาคือข้อที่ 3 มีการวางแผนและจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างและระดับความสามารถของเด็ก ($\bar{X} = 4.18, S.D.=0.79$) และข้อที่ 7 มีการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 4.12, S.D.=0.81$) มีข้อที่มีระดับปานกลาง 4 ข้อ ($\bar{X} = 2.61 - 3.28$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับสุดท้าย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ข้อที่ 9 มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยร่วมกับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ($\bar{X} = 2.94, S.D.=1.02$) ข้อที่ 8 มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 2.78, S.D.=1.19$) และข้อที่ 10 มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.61, S.D.=1.19$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ของบุคลากร ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย การวัด และการประเมินผล	3.44	1.09	ปานกลาง
2. มีการประชุมชี้แจง ปฐกษัตริ์หรือให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.46	1.14	ปานกลาง
3. กำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.01	1.01	ปานกลาง
4. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการนิเทศ และติดตามการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.26	1.11	ปานกลาง
5. มีการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.35	1.09	ปานกลาง
6. มีการชี้แจงผลการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ	3.17	1.11	ปานกลาง
7. มีการสนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้บุคลากรดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนการสอนที่ทำไว้	3.64	0.98	มาก
8. มีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการเลือกใช้ การจัดเก็บ การซ่อมบำรุง และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.13	0.96	ปานกลาง
9. มีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.84	0.84	มาก
10. มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของบุคลากรในการใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.09	1.04	ปานกลาง
11. จัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน	2.53	1.20	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11. จัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน	2.53	1.20	ปานกลาง
12. จัดทำแผนงานหรือโครงการนิเทศภายในหมวดวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยกำหนดเป้าหมายชัดเจน	3.12	1.07	ปานกลาง
13. จัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและการประเมินผล	3.15	1.09	ปานกลาง
14. จัดสรรเวลาในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	2.84	1.16	ปานกลาง
15. มีการรายงานผลการนิเทศต่อผู้ร่วมงาน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.00	1.23	ปานกลาง
16. มีการบำรุงขวัญและเสริมสร้างความรู้สึที่ดีต่อการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.31	1.16	ปานกลาง
17. มีการสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย	3.59	1.19	มาก
18. มีการให้คำแนะนำและส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและการวัดประเมินผลกับเพื่อนบุคลากรในหมวดวิชา	3.72	1.06	มาก
19. มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนและบุคลากรเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	3.77	0.97	มาก
20. มีการประกวด แข่งขัน และแสดงความสามารถทางภาษาและวัฒนธรรมไทยเช่น การอ่านและการประกวดคัดลายมือ	2.92	1.14	ปานกลาง
รวม	3.27	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D.= 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับมาก 5 ข้อ ($\bar{X} = 3.59 - 3.84$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ ข้อที่ 9 มีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.84) รองลงมาคือ ข้อที่ 19 มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนและบุคลากร เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.97) และข้อที่ 18 มีการให้คำแนะนำและส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและการวัดประเมินผลกับเพื่อนบุคลากรในหมวดวิชา ($\bar{X}=3.72$, S.D.=1.06) มีข้อที่มีระดับปานกลาง 15 ข้อ ($\bar{X} = 2.53 - 3.46$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับสุดท้าย เรียงจากมากไปหาน้อยคือ ข้อที่ 20 มีการประกวดแข่งขัน และแสดงความสามารถทางภาษาและวัฒนธรรมไทย ($\bar{X}=2.92$, S.D.=1.14) ข้อที่ 14 จัดสรรเวลาในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=2.84$, S.D.=1.16) และข้อที่ 11 จัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน ($\bar{X}=2.53$, S.D.=1.20)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร

ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม และ ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) กับตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบว่ามี ความแตกต่างกัน ดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's method) ดังแสดงในตาราง 7 - 15

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย		วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู				t
		ปริญญาตรี (n = 48)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 65)		
				$\bar{X}$	S.D.	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	3.53	0.73	3.45	0.65	.561
2.	ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.76	0.71	3.67	0.63	.645
3.	ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	3.27	0.79	3.27	0.76	.011
รวม		3.51	0.71	3.45	0.64	.405

จากตาราง 7 แสดงว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยของบุคลากรในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยใน
โรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทย	ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่					
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	3.61	0.88	3.32	0.64	3.70	0.61
2. ด้านงานดำเนินการเรียนการสอน ตามหลักสูตร	3.78	0.84	3.55	0.67	3.93	0.50
3. ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ หลักสูตร	3.46	0.89	3.09	0.76	3.48	0.66
รวม	3.61	0.84	3.31	0.65	3.69	0.56

จากตาราง 8 แสดงว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยของบุคลากรใน
โรงเรียนนานาชาติ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$,
S.D. = 0.84) แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.61$, S.D.=0.88)
และด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.84) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงาน
สนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.46$, S.D.=0.89) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของ
บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5 – 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D.
= 0.65) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.32$, S.D.=0.64) และ
ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.09$, S.D.=0.76) อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้าน
งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.55$, S.D.=0.67) อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของ
บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 10 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D.=
0.56) แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.70$, S.D.=0.61) และ
ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.93$, S.D.=0.50) อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านงาน
สนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.48$, S.D.=0.66) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

การปฏิบัติงานการใช้ หลักสูตรภาษาและ วัฒนธรรมไทย	แหล่งของ ความ แปรปรวน	ผลรวม ความ แปรปรวน (SS)	ระดับชั้น ความ อิสระ (df)	ค่าเฉลี่ย ความ แปรปรวน (MS)	F	p
1.ด้านงานบริหารและ บริการหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3.622	2	1.811	4.00	.021*
	ภายในกลุ่ม	49.810	110	.453		
	รวม	53.433	112			
2.ด้านงานดำเนินการเรียน การสอนตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3.378	2	1.689	3.95	.022*
	ภายในกลุ่ม	47.018	110	.427		
	รวม	50.396	112			
3.ด้านงานสนับสนุนและ ส่งเสริมการใช้หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4.248	2	2.124	3.73	.027*
	ภายในกลุ่ม	62.511	110	.568		
	รวม	66.765	112			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.714	2	1.857	4.29	.016*
	ภายในกลุ่ม	47.516	110	.432		
	รวม	51.230	112			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's method) ดังตาราง 10 – 13

ตาราง 10 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตรเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	3.61	0.88	-		
5 – 10 ปี	3.32	0.64		-	*
10 ปีขึ้นไป	3.70	0.61		*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5-10 ปี มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตรแตกต่างกับบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 11 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	3.78	0.84	-		
5 – 10 ปี	3.55	0.67		-	*
10 ปีขึ้นไป	3.93	0.50		*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5-10 ปี มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรแตกต่างกับบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 12 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย
 ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติ
 หน้าที่

ประสบการณ์ใน การปฏิบัติหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	3.46	0.89	-		
5 – 10 ปี	3.09	0.76		-	*
10 ปีขึ้นไป	3.48	0.66		*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5-10 ปี มีการ
 ปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
 แตกต่างกับบุคลากรที่ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 13 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรม
 ไทยเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

ประสบการณ์ใน การปฏิบัติหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
1. ต่ำกว่า 5 ปี	3.61	0.84	-		
2. 5 – 10 ปี	3.31	0.65		-	*
3. 10 ปีขึ้นไป	3.69	0.56		*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5-10 ปี มีการ
 ปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ในภาพรวมแตกต่างกับบุคลากรที่มีประสบการณ์
 ในการปฏิบัติหน้าที่ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษา
และวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามประเภทของบุคลากร

การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทย		ประเภทของบุคลากร				t
		ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		
		(n = 87)		(n = 26)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านงานบริหารและบริการ หลักสูตร	3.42	0.67	3.70	0.72	-1.820
2.	ด้านงานดำเนินการเรียนการ สอนตามหลักสูตร	3.63	0.63	3.96	0.74	-2.215*
3.	ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริม การใช้หลักสูตร	3.18	0.72	3.57	0.86	-2.317*
รวม		3.40	0.63	3.73	0.75	-2.220*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยของบุคลากรในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานครที่เป็นชาวไทยกับชาวต่างชาติ มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยใน
โรงเรียนนานาชาติของบุคลากร จำแนกตามการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทย	การฝึกอบรมการใช้หลักสูตร				t
	ไม่เคย		เคย		
	(n = 47)		(n = 66)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ดำเนินงานบริหารและบริการ หลักสูตร	3.61	0.64	3.40	0.71	1.611
2. ดำเนินงานดำเนินการเรียนการ สอนตามหลักสูตร	3.89	0.57	3.58	0.70	2.409*
3. ดำเนินงานสนับสนุนและส่งเสริม การใช้หลักสูตร	3.45	0.79	3.14	0.73	2.139*
รวม	3.63	0.65	3.36	0.67	2.123*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยของบุคลากรใน
โรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ที่ไม่เคยกับ
เคยได้รับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษา
และวัฒนธรรมไทย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของบุคลากร มีบุคลากรตอบแบบสอบถามทั้งหมด 47 คน ซึ่งสามารถสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร ดังนี้

1. ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

1.1 ด้านงานบริหารหลักสูตร

จากผลการสรุปและวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า ในการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในทุกระดับที่โรงเรียนเปิดสอน โดยในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนได้กำหนดเป้าหมาย/วงรอบการบริหารหลักสูตรมีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน รวมทั้งชุมชนรอบข้างเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบหลักสูตร ทั้งนี้หลักสูตรดังกล่าวได้ถูกดำเนินการจัดทำภายใต้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่กระทรวงศึกษาธิการและปรัชญาของโรงเรียนที่กำหนดไว้

1.2 ด้านงานบริการหลักสูตร

จากผลการสรุปและวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการชี้แจงหลักสูตรอย่างกว้างขวางให้แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน โดยมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการสรุปข้อเสนอแนะพบว่า บุคลากรไม่สามารถสอนได้ตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อีกทั้งการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนได้ใช้บุคลากรและบุคคลจากภายนอกมาดำเนินการจัดทำหลักสูตร จึงทำให้ในบางครั้งหลักสูตรไม่สามารถตอบสนองธรรมชาติและพันธกิจของโรงเรียนได้อย่างแท้จริง บุคลากรต้องการให้มีมุมศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยภายในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งควรบริหารจัดการเวลาสอนของบุคลากรให้เหมาะสมไม่ให้มากจนเกินไป พร้อมทั้งควรลดภาระงานอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานสอน เพื่อให้บุคลากรสามารถเตรียมการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนควรเน้นการบูรณาการร่วมกับชุมชน โดยเน้นปราชญ์ชาวบ้านให้มีส่วนร่วม กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

2. ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

2.1 การจัดทำเอกสารการสอน

ผลการสรุปและวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่า ในหลาย ๆ โรงเรียนยังประสบกับปัญหาเอกสารการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนยังไม่มีมาตรฐาน ซึ่งแต่ละโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำเอกสารการสอนขึ้นใช้เอง ทำให้ในบางครั้งเอกสารการสอนที่แต่ละโรงเรียนจัดขึ้นไม่สามารถตอบสนอง

ต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ อีกทั้งบุคลากรยังไม่มีเวลาในการจัดเตรียมเอกสารการสอนพอเพียง เนื่องจากภาระงานสอนและภาระงานอื่น ๆ จึงทำให้เอกสารการสอนไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร โรงเรียนมีวัสดุและอุปกรณ์สนับสนุนให้บุคลากรมีอิสระในการจัดทำสื่อและเอกสารประกอบการสอนอย่างเต็มที่

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการสรุปและวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่าโรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้โรงเรียนยังมีแนวทางที่จะส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม กับการเรียนการสอนมากขึ้น มีการวางแผนการเรียนแบบหน่วยการเรียนรู้และบูรณาการร่วมกับวิชาอื่นๆ

2.3 การจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาผู้เรียน

จากผลการสรุปและวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่าโรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม นอกเวลาเรียนเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาหรือวัฒนธรรมให้มากขึ้น เพื่อสะท้อนและช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย

2.4 การวัดและการประเมินผลการเรียน

ผลการสรุปและวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่าโรงเรียนดำเนินการวัดผลครบทุกด้าน ได้แก่ การฟัง อ่าน พูด และเขียน ทั้งนี้การประเมินดังกล่าวเป็นการประเมินทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จากผลการสรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า บุคลากรต้องการให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาไทยมากขึ้น เพราะมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในประเทศไทยของนักเรียนในอนาคต ทั้งนี้โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนให้แก่บุคลากรในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อที่บุคลากรจะได้มีเวลาเตรียมการสอนมากขึ้น อีกทั้งอาจมีหลักสูตรกลางเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนนานาชาติ

3. ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ผลการสรุปและวิเคราะห์ความคิดเห็น พบว่าโรงเรียนมีการฝึกอบรมบุคลากรต่างชาติให้ได้เรียนรู้และเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

ผลการสรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า บุคลากรต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพิ่มมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน รวมทั้งควรจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมการใช้ภาษาและวัฒนธรรมภายในโรงเรียนให้เพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีการสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามผลดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้านคือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานครใน 3 ด้านคือด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
3. บุคลากรที่อยู่ในประเภทของบุคลากรต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
4. บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

1. **ประชากร** เป็นบุคลากรชาวไทยและชาวต่างชาติที่บริหารหรือสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2550 จาก 18 โรงเรียน จำนวน 149 คน เป็นชาวไทยจำนวน 116 คน และเป็นชาวต่างชาติ 33 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** เป็นบุคลากรชาวไทยและชาวต่างชาติที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารหรือการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จาก 18 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 125 คน เป็นชาวไทยจำนวน 93 คน และชาวต่างชาติ 32 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการนำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยไปใช้ในโรงเรียน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเอง แบบสอบถามมี 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติใน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 60 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรจาก 18 โรงเรียน จำนวน 125 ฉบับ เป็นแบบสอบถามภาษาไทยสำหรับชาวไทยจำนวน 93 ฉบับ และแบบสอบถามภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติจำนวน 32 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 113 ฉบับ เป็นแบบสอบถามภาษาไทยจำนวน 87 ฉบับ และแบบสอบถามภาษาอังกฤษจำนวน 26 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.40

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย การดำเนินการเก็บข้อมูล และการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลและแนวคิด โดยศึกษาทฤษฎี และเอกสารเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

1.2 ศึกษาระบบงานและวิธีการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร โดยได้กำหนดกรอบการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

1.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย เป็นการนำผลการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีมาจัดทำแบบสอบถาม โดยกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรในการวิจัยที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ

1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และนำคำแนะนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.5 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปแปลเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นได้นำไปให้ Mrs.Sparrow Nichola หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปทดลองใช้

1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคลากรโรงเรียนนานาชาติที่ไม่ใช่บุคลากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

2. การดำเนินการเก็บข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ที่มีบุคลากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปที่โรงเรียนทางไปรษณีย์ ถึงครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อแจกแบบสอบถามแก่บุคลากร พร้อมทั้งระบุกำหนดส่งคืนภายใน 2 สัปดาห์ โดยแนบซองติดดวงตราไปรษณียากร และจำหน่ายถึงผู้วิจัยโดยตรง

2.3 ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์และขอรับคืนด้วยตนเอง

3. การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

3.1 วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารและงานบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ประเภทของบุคลากร และการฝึกอบรมการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม และทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) กับตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบมีความแตกต่างกัน ดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's method)

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 และสูงกว่าปริญญาตรี 65 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 มีประสบการณ์ 5–10 ปี 60 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 และมากกว่า 10 ปี 37 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 เป็นชาวไทย 87 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 ชาวต่างชาติ 26 คนคิดเป็นร้อยละ 23.00 และเคยได้รับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย 66 คน คิดเป็นร้อยละ 58.40 ไม่เคย 47 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60

2. การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง

3. เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานครเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ ข้อที่ 1 มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน รองลงมาคือข้อที่ 8 ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำงานและการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย และข้อที่ 9 มีการจัดบุคลากรเข้าสอนตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ และมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับสุดท้าย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ข้อที่ 3 การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชนและผู้ปกครอง ข้อที่ 15 มีการรายงานผลการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ต่อชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง และข้อที่ 4 มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

3.2 ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 13 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ ข้อที่ 6 มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและวัฒนธรรมไทยในการสอนภาษาไทย รองลงมาคือข้อที่ 3 มีการวางแผนและจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างและระดับความสามารถของเด็ก และข้อที่ 7 มีการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา มีข้อที่มีระดับปานกลาง 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับสุดท้าย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ข้อที่ 9 มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยร่วมกับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ข้อที่ 8 มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และข้อที่ 10 มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

3.3 ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับมาก 5 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ ข้อที่ 9 มีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ ข้อที่ 19 มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนและบุคลากรเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และข้อที่ 18 มีการให้คำแนะนำและส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและการวัดประเมินผลกับเพื่อนบุคลากรในหมวดวิชา มีข้อที่มีระดับปานกลาง 15 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับสุดท้าย เรียงจากมากไปหาน้อยคือ ข้อที่ 20 มีการประกวด แข่งขัน และแสดงความสามารถทางภาษาและวัฒนธรรมไทย ข้อที่ 14 จัดสรรเวลาในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม และข้อที่ 11 จัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของบุคลากร พบว่า

4.1 บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูต่างกัน มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

4.3 บุคลากรที่อยู่ในประเภทของบุคลากรต่างกัน มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

4.4 บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่างกัน มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้

1. การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยพบว่า มีการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ผลการวิจัยแสดงว่า บุคลากรในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนนานาชาติให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำงานและการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่มีแนวทางการบริหารงานโรงเรียนตามระบบมาตรฐานสากลของต่างประเทศ บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักสูตรที่เป็นสากล ที่ทั่วโลกยอมรับและเป็นไปตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการใน 3 ประเภท คือ 1 เป็นหลักสูตรของโรงเรียนต่างประเทศ 2 เป็นหลักสูตรที่นำมาปรับและพัฒนาเนื้อหาวิชาใหม่ 3 เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเองทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2540: 2) โดยเน้นการใช้ภาษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงานและการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถ ความถนัดและความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนาน ลิ้มปีเตศวกุล. (2547: 248) พบว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติต้องเน้นคุณภาพ เน้นการคิดเป็น ทำเป็นอย่างสร้างสรรค์ เน้นการพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ มีความสามารถเป็นสากลเช่นเดียวกับชาติอื่นๆ สอดคล้องกับ วิลาวัณย์ จารุริยานนท์ (2542: 248) พบว่าแนวโน้มของการจัดโปรแกรมนานาชาติด้านหลักสูตรมีการพัฒนาสม่ำเสมอ สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากหลายแหล่ง ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ มีโลกทัศน์กว้าง รู้ความเป็นไปของนานาชาติ ระบบการศึกษา มีความยืดหยุ่น หลากรูปแบบ และเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น

ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนนานาชาติควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียน ในการปรึกษาหารือ ประเมินผลและร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายนี้ ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการและเข้าถึงวัฒนธรรมไทยได้อย่างแท้จริง โดยจัดสร้างระบบการทำงานเป็นทีมที่เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้มีการประชุม ปรึกษาหารือเมื่อประสบปัญหาในการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรม

ไทยและมีการประเมินผลปรับเปลี่ยนตลอดเวลา มีการวิเคราะห์หลักสูตรและตรวจสอบทบทวนการจัดทำหลักสูตร ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยร่วมประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่าย จัดการประชุมสัมพันธหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้ และสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับความรู้และความสามารถในการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาตินั้น ผู้บริหารชาวต่างชาติมิได้บริหารการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยด้วยตนเอง แต่มอบหมายให้ครูไทยเป็นผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยเองทั้งหมด ซึ่งถึงแม้ว่าบุคลากรเหล่านั้นจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติร่วมกับสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกกระบวนการในแต่ละด้านของการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย อีกทั้งแต่ละโรงเรียนมีจำนวนครูที่สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยน้อยและมีภาระกิจในการสอนมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านต่างๆในการใช้หลักสูตรได้อย่างครบถ้วน และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุคลากรที่ทำการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย กับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. 2550) จะพบว่า บุคลากรที่ทำการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยมีน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน รวมทั้งคาบการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้บุคลากรแต่ละคนมีจำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์มาก ประกอบกับต้องสร้างเอกสารการสอนขึ้นเอง เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติที่มีความแตกต่างไปจากนักเรียนในโรงเรียนไทยโดยทั่วไป รวมทั้งแต่ละโรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนานักเรียนให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่หลักสูตรสากลยอมรับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสอบเทียบวุฒิทางการศึกษากับสถานศึกษาแห่งอื่นๆ (ปัทมา นาคะสนธิ์. 2540: 135) ทำให้บุคลากรให้ความสนใจและใช้เวลาทั้งหมดในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างดี จึงไม่มีเวลาปฏิบัติงานด้านงานบริหารและบริการหลักสูตรอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัชชัย นาจำปา (2542:บทคัดย่อ) พบว่าด้านการบริหารและบริการหลักสูตร มีการเตรียมบุคลากร โดยจัดประชุมอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามวุฒิการศึกษาและคงเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติพร อินทรสิทธิ์ (2546:11) ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้ารับการอบรม สัมมนาหรือปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร (วิชัย ดิสสระ. 2535: 38)กล่าวว่า การประชุม สัมมนาหรือปรึกษาหารือร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายผลิตและฝ่ายใช้ จึงจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

1.2 ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร บุคลากรในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีความเห็นตรงกันว่าโรงเรียนนานาชาติให้ความสำคัญและจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยที่เน้นให้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมไทยในการสอนอย่างดียิ่ง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติเป็นคนไทย 77% เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือมากกว่า มีความเข้าใจในความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาเป็นอย่างดี และยังเป็นผู้ที่เคยผ่านการอบรมการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2-3 ครั้ง ถึง 66% ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิดา ปกป้อง (2545: 138-139) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาระบบการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ พบว่า ครูภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติแทบทั้งหมดได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างทักษะในการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมที่จัดโดยสมาคมโรงเรียนนานาชาติ อีกทั้งร่างหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยที่สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทยร่วมกับกรมวิชาการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนนานาชาติต่าง ๆ นำไปปรับใช้ มีจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความงดงามของภาษาและวัฒนธรรมไทย มีจิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนสืบทอดมรดกภาษา วรรณกรรม วัฒนธรรมของชาติ (สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย, 2544) ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยมองเห็นความสำคัญของการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยให้ดำรงอยู่ต่อไป ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: หน้า 5) ได้ให้ความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนนานาชาติควรให้ความสำคัญและมองเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงปัญหาด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่วิกฤติอยู่ในขณะนี้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งศิลปะไทยที่ทรงคุณค่าถูกละเลย ผู้ทรงภูมิปัญญาไม่ได้รับการดูแลและการยกย่องจากสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 ข, หน้า 39) อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมการเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนนานาชาติยังมีปัญหาอยู่มากในเรื่องข้อมูลสารสนเทศที่เป็นภาษาอังกฤษที่มีค่อนข้างน้อย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า การบริหารจัดการวัฒนธรรมในเรื่องข้อมูลสารสนเทศทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมมีจำนวนค่อนข้างน้อยเกินไปควรได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 46) ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการ

เรียนการสอน โรงเรียนนานาชาติควรจัดการอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนและจัดให้มีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน งานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีการนำหลักสถิติทางการศึกษาที่ต้องชัดเจนตามทฤษฎีมาใช้ (น้ำทิพย์ งามสุทธา. 2547:116) ดังนั้นโรงเรียนนานาชาติควรจัดให้มีการสนับสนุนและส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง (กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 1)

1.3 ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่าโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีมาตรฐานเป็นอย่างดี ทำให้บุคลากรครูสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของสนาน ลิ้มปีเสวตกุล (2547: 255) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานานาชาติสำหรับประเทศไทยในอนาคตด้านสื่อในการเรียนการสอน พบว่าเป็นสื่อที่ทันสมัยและมีมาตรฐาน ใช้ได้ง่ายและเห็นค่าคงใช้ ICT เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนรู้รอบเขตไม่จำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวัณย์ จารุอรียานนท์ (2542, หน้า 112) พบว่า การศึกษานานาชาติจะมีสื่อที่หลากหลาย ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทช่วยในการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีความสะดวกในการเรียนและค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำและเป็นที่ปรึกษา

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนนานาชาติ ควรจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยภายในโรงเรียน และจัดสรรเวลาในการนิเทศการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม เพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติและควรมีการจัดทำแผนการนิเทศที่กำหนดเป้าหมายชัดเจน มีการจัดประชุมชี้แจง ปรึกษาหารือให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการนิเทศในหลายรูปแบบ มีการสังเกตการสอน มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ควรจัดการเยี่ยมชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการรายงานผลต่อผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชาและพยายามจัดสรรเวลาในการนิเทศอย่างเหมาะสม ซึ่งครูส่วนใหญ่ได้ให้ความตระหนักในการนิเทศว่า มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ผุสดี ตรงต่อการ. (2540: 29) กล่าวว่า งานนิเทศการศึกษา หมายถึง งานที่ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนจะต้องให้คำแนะนำชี้แนะวิธีการสอน อุปกรณ์การสอน ให้กับบุคลากรหรือผู้ร่วมงานในโรงเรียน จำแนก เชื้อภักดี (2536: 59) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึงการร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอน โดยมุ่ง

ช่วยเหลือประสานงานด้านวิชาการ ชี้แนะให้ครูเห็นแนวทาง สามารถค้นพบปัญหาและวิธีแก้ไขด้วยตนเองแล้วนำไปใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ เสนาะ เสาร์ท้าว. (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษาที่ 6 พบว่า ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน มีสภาพความเป็นจริงในระดับมาก ด้านการใช้วิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรมีสภาพความเป็นจริงในระดับมาก และผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับน้ำทิพย์ งามสุทธา.(2547: 113):7 ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้และปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ พบว่าการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูโรงเรียนในเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับ ณัฐชยา นาคแนวดี. (2549:101) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พบว่าการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านและ อรพันธ์ นิ่มนุช (2550: 88) ที่ศึกษาความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า การใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยตามตัวแปร มีประเด็นอภิปรายดังนี้

2.1 วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพของบุคลากรต่างกัน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในโรงเรียนนานาชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาการสอนอย่างเหมาะสมสม่ำเสมอและต่างมีความตระหนักในการใช้หลักสูตรการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งบุคลากรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังที่ พะยอม วงศ์สารศรี (2536: 90) ได้กล่าวถึงการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องอาศัยความร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจของสมาชิกในองค์กร และปรัชญา เวสารัชช (2545: 13) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพว่าครูผู้สอนต้องได้รับการศึกษาอบรมทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งโรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร ถึงแม้ว่าจะมีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ได้รับการพัฒนาการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยเหมือนกันอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยไปในทิศทางเดียวกัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพันธ์ นิมนุช (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ วีระ เสาวโกมุท (2533: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ทางวิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างกันแทบทุกด้าน ยกเว้นด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ทางวิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง

2.2 ประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า บุคลากรที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรที่มีประสพการณ์ 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนนานาชาติ ถึงแม้จะผ่านกระบวนการคัดเลือกมาเป็นอย่างดีและเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอน แต่มีความแตกต่างกันในประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนนานาชาติ จึงเกิดความเข้าใจและการซึมซับในบริบทและธรรมชาติของผู้เรียนในโรงเรียนนานาชาติไม่เท่ากัน ทำให้ความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงานหรือความตระหนักถึงอาชีพของตนว่า มีหน้าที่ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียนนานาชาติ ให้มีทักษะในการใช้ภาษาไทยทั้งในด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน รวมทั้งมีหน้าที่ในเผยแพร่ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกความเป็นไทย ตลอดจนการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติต่างกัน ซึ่งประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสำคัญกับการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังที่ ธงชัย สันติวงษ์และ ชัยยศ สันติวงษ์ (2548: 54) กล่าวว่า ประสพการณ์ทำให้คนมีโอกาสดูแลเรียนรู้ มีความเข้าใจ และมองเห็นปัญหาได้ชัดเจนถูกต้องตามความเป็นจริง ทำให้เกิดทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญธรรม แก้วสาร(2539: 101-102) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มประสพการณ์ในโรงเรียนประถม ศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตรประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารที่มีประสพการณ์ในตำแหน่งบริหารโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์. (2547: บทคัดย่อ). วิจัยพบว่า ครูโรงเรียนเอกชนโครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษา อังกฤษที่มีประสพการณ์ต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านความ

มันคงแตกต่างกันและด้านสภาวะแวดล้อม ด้านความปลอดภัยและด้านศักดิ์ศรีไม่ต่างกันและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีรักษ์ ทรงมุกลี. (2547: 77). ได้วิจัยพบว่า ครูปฐมวัยที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ใช้ในโรงเรียนและสภาพการนำหลักสูตรปฐมวัยในสถานศึกษามาสู่การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

2.3 ประเภทของบุคลากร พบว่า บุคลากรที่อยู่ในประเภทของบุคลากรต่างกัน มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกัน ในด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ส่วนด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้บุคลากรที่เป็นชาวต่างชาติ มีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติมากกว่าบุคลากรที่เป็นชาวไทย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะชาวต่างชาติส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับสูง บริหารงานด้านนโยบายและการวางแผนงานในภาพรวมขององค์กร เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ มิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการสอนและการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมโดยตรง ต่างจากบุคลากรชาวไทยที่มีหน้าที่ในการบริหารและทำการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยไปพร้อมกัน ทำให้มีการะงานมากและมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันได้ ดังที่ สุทธิดา ปกป้อง.(2545:137) วิจัยพบว่า ครูภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ส่วนใหญ่เป็นคนไทย เพศหญิงและแทบทั้งหมดจบการศึกษาปริญญาตรีและหรือปริญญาโท สาขาทางการศึกษาและเคยเข้ารับการอบรม สัมมนาหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย ที่จัดโดยสมาคมโรงเรียนนานาชาติ อีกทั้งบุคลากรชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย จะมีความพยายามในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพชีวิตและสังคมของประเทศไทย จึงทำให้เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทยมากกว่าบุคลากรชาวไทย ที่มีความเคยชินและมองเห็นว่าภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งปกติ มิใช่สิ่งสำคัญ ทำให้บุคลากรชาวไทยไม่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยเท่าที่ควร และ สุทธิดา ปกป้อง.(2545: 145) กล่าวว่า โรงเรียนนานาชาติหลายโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่คัดเลือกครูภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัย โดยพิจารณาจากความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักและคำนึงถึงความสามารถในการสอนเป็นรอง ซึ่งอาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของทักษะของครูผู้สอนที่มีต่อการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยได้ และ นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์. (2547: บทคัดย่อ) วิจัยพบว่าครูโรงเรียนเอกชนที่มีประเภทของครูต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

2.4 การฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย พบว่า บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่างกัน มีการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน ในด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้

หลักสูตร ส่วนงานบริหารและบริการหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้บุคลากรที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยมีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติมากกว่าบุคลากรที่เคยได้รับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ไม่เคยผ่านการอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหาร แต่มีได้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนทำให้ไม่เคยเข้ารับการอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าใจในความละเอียดอ่อนของการเรียนการสอนและการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่างจากบุคลากรชาวไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดกับผู้เรียนทำให้เกิดความเข้าใจในความละเอียดอ่อนและความต้องการในการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆอย่างแท้จริง ดังที่ สำเร็จ พันธุ์ผัก. (2541: 78) กล่าวว่า การศึกษาดูงานเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่สอนประจำ ได้ศึกษาดูงานในสายงานของตน รวมทั้งการไปสังเกตการณ์สอน ส่วนการฝึกอบรมจะช่วยให้ครูได้มีความรู้หรือพบเห็นสิ่งใหม่ๆเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานไปในทางที่ดี และสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2546: 18-19) ได้กล่าวว่าผู้ที่ทำหน้าที่เป็นบุคลากรปฐมวัยจะต้องผ่านการฝึกอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยและจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก อีกทั้งต้องมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีและต้องมีความรู้ทางด้านการศึกษาด้วย ทำให้การวิจัยครั้งนี้มีผลแสดงให้เห็นว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันและบุคลากรที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยมีความเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติมากกว่าบุคลากรที่เคยได้รับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพันธ์ นิ่มนุช. (2550: บทคัดย่อ) พบว่า ครูปฐมวัยที่ได้รับการอบรมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ ในกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1.1 โรงเรียนนานาชาติควรมีการพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ให้มีความรู้และความเข้าใจในการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้ง 3 ด้านอย่างเป็นระบบ โดยอาจกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งในโปรแกรมการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรประจำปีของโรงเรียน

1.2 โรงเรียนนานาชาติควรลดภาระงานสอนให้เหมาะสมเพื่อให้บุคลากรได้มีเวลาในการวางแผนการสอนและเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีเวลาในการวางแผนและพัฒนาการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบ

1.3 โรงเรียนนานาชาติควรจัดให้มีมุมศึกษาค้นคว้าและห้องสำหรับการเรียนการสอนทางด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยเพิ่มเติมและเพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายมากขึ้น

1.4 โรงเรียนนานาชาติควรเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทยยิ่งขึ้น

1.5 โรงเรียนนานาชาติควรจัดให้มีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ และจัดสรรเวลาอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ โดยเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระหว่าง โรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดอื่น ๆ ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 ควรศึกษาปัญหาการบริหารการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ จากผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น ผู้ปกครองและครู เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ภายหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ

2.5 ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนต่อการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534). *คู่มืออบรมแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2535). *คู่มือประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545 ก). *แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546 ก). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเครือข่าย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546 ข). *รายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546 ค). *รายงานการศึกษาร่วมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ปีการศึกษา 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกษมา วรวรรณ ณ อยู่ธยา, คุณหญิง. (2549, เมษายน-มิถุนายน). ข้อคิดเห็นจากการไปศึกษาดูงานที่ประเทศไอร์แลนด์ และประเทศอังกฤษ. *วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ*. 3(3):14-23.
- กาญจนา นาคสกุล. (2546 กรกฎาคม). ปฏิรูปการศึกษากับปัญหาจริยธรรมในสังคมไทย. *วารสารวิชาการ*. 6(7): 2-5.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัทเอดิสัน เพรสโปรดักส์ จำกัด.
- _____. (2546). *รูปแบบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คุณากร กมล. (2536). *การใช้หลักสูตรปฐมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตราด*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- คึกฤทธิ์ ปราโมช ม.ร.ว.. (2530). *การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช, น้อมศรี เคท และไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2536). *ประมวลบทความหลักสูตร: สารระร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จารุภัทร ไสกลาง. (2548). การติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด เทศบาลเมืองบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- จิตรลดา แสงปัญญา. (2537). การศึกษาวิเคราะห์ห้องค์ประกอบและหลักการพัฒนาหลักสูตรระดับ มัธยมศึกษา. นนทบุรี: โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (3539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อลิ้นไพล.
- ัชชาวัลย์ เปลี่ยนขำ. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชัยพนธ์ รักราม. (2545). การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ปัญหาพิเศษ ปร.ม. (การ บริหารงานทั่วไป). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ชำนาญ บุณโอสถ. (2547). การศึกษากระบวนการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชนในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ คม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2542). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงเรียนพิมพ์กิจศึกษาเทรดดิ้ง.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2531). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ณัฐยา นาคแนวดี. (2549). การศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิศนา แคมณี. (2542). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแสดงนิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สมาคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย.
- ธงชัย สันติวงษ์ และ ชัยยศ สันติวงษ์ (2548). พฤติกรรมของบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.
- ธัชชัย นาจำปา. (2542). การศึกษาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2543). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ธีระชัย เนตรถนอมศักดิ์และคณะ.(2550, มกราคม-มีนาคม). ระบบการประเมินการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ด้วยตนเอง. วารสารศึกษาศาสตร์. 30(1): 36-50.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ธีระพร วีระถาวร. (2547, เมษายน-มิถุนายน). หลักสูตรนานาชาติและส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง. *Chulalongkorn Review*. 16(63): 11 – 25.
- นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์. (2547). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน: โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพวรรณ สรรพสิน. (2538). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- น้ำทิพย์ งามสุทธา. (2547). การศึกษาสภาพการใช้และปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิติพร อินทรสิทธิ์. (2546). สภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม แก้วสาร. (2539). การบริหารหลักสูตรประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). รายงานวิจัยการวัดประเมินการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา เวสารัชช์. (2545). หลักการจัดการศึกษา. ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปราณี กระทุมเขตต์. (2546). การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี บุญชุ่ม. (2546 กรกฎาคม). ครูภาษาไทยในยุคปฏิรูปการเรียนรู้. วารสารวิชาการ. 6(7): 15–24.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2541). การนิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อส่งเสริม
กรุงเทพ.
- ปัทมา นาคะสนธิ์.(2540). การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยใน
โรงเรียนนานาชาติ. ปริญญาโท. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ผอบ โปษกฤษณะ. (2530). มารยาทไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ผุสดี ตรงต่อการ.(2540). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล. ปริญญาโท. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2423). ปกิณกคดี. พระนคร: คลังวิทยา.
- พลอยทิพย์ ตันตระเรียร. (2547). ทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิญโญ สาร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- มนตรี ยานะกิจ. (2546). ศึกษาปัญหาการจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
ช่วงชั้นที่ 3 ของสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในโรงเรียนแกน
นำการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา. ปริญญาโท. (ศษ.ม.
(อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2540). ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- รุจิรี ภูสาระ.(2545). การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- แรมสมร อยู่ถาวร. (2536). การนำหลักสูตรไปใช้. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรรณสาร วรกิจ. (2540). หลักเกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน.ถ่ายเอกสาร.
- วรวรรณ เหมชะญาติ. (2541). งานวิจัยทางสติปัญญาในเด็กที่รู้สองภาษา. เอกสารประกอบการเสนอ
ผลงานทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนพงศ์ เสม. (2543). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

วิจิตร ศรีสอ้าน. (2542). การบริหารโรงเรียน: บทบาทของผู้บริหารในการปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการ.

กรุงเทพฯ: สมาคมผู้บริหารแห่งประเทศไทย.

วิชัย ดิสสระ. (2538). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2538). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 18(3): 8-11.

วีระ เสาวโกมุท. (2533). การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดงาน

การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศยามา ศรีมยุรา. (2545). การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ

โรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตภูมิภาคตะวันตก. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา).

นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

ศรินทร วิทยะสิรินันท์. (2546). ครูใหญ่โรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา. สัมภาษณ์.

สนาน ลิ้มปีเสวตกุล. (2547). การพัฒนารูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติสำหรับประเทศไทยใน

อนาคต.วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

บูรพา.ถ่ายเอกสาร.

สมลักษณ์ สุเมธ. (2539). การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหาร

การศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2542). มุ่งสู่...คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย. (2544). การศึกษานานาชาติในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ.

ถ่ายเอกสาร.

_____. (2545). ให้บุตรหลานเรียนระบบนานาชาติของไทยดีกว่าในต่างประเทศ. ถ่ายเอกสาร.

สัจด์ อุทรานันท์.(2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สนั่น มาตุลา. (2542). ปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมาน อัครภูมิ. (2543). การบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาในประเทศไทย สหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สายพิน อินสม. (2548). การศึกษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำรวม พฤษเศถียร. (2550, กรกฎาคม). สรุปคำบรรยาย. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2546 ค). แนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2540-2545). กรุงเทพมหานคร: อรรถผลการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). แผนพัฒนาโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนที่ใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ(พ.ศ.2540-2544). โรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2543). การเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ. โรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร
- _____. (2546). หลักเกณฑ์การจัดตั้งและดำเนินกิจการโรงเรียนนานาชาติ. โรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร
- _____. (2549). จำนวนนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ. โรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2550). นโยบายการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติและข้อค้นพบจากการตรวจเยี่ยมประกันคุณภาพภายใน. โรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.

- _____. (2550). รายชื่อโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กร. โรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิดา ปกป้อง. (2545). การศึกษากระบวนการการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ. วิทยานิพนธ์ คม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุพล วังสินธุ์. (2549). เด็ก ครอบครัว และสังคมไทยในยุคไฮเทคโนโลยี. วิทยาจารย์. 104(7): 21-24.
- สุภรณ์ สภาพงศ์. (2545, กุมภาพันธ์). หลักสูตรใหม่นักเรียนจะเรียนรู้อย่างมีความสุขแต่มีเงื่อนไขความสำเร็จ. วารสารวิชาการ. 5(1): 19-21.
- สุจิตต์ เพียรชอบ. (2531). การพัฒนาการสอนภาษาไทย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาดา วัชวุฒิ. (2546, กรกฎาคม). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. วารสารวิชาการ. 6(7): 25-36.
- _____. (2546, ตุลาคม). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. วารสารวิชาการ. 6(10): 14-21.
- สุธีรักษ์ ทรงมุสิก. (2547). สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: The Knowledge Center. ดวณกมลเชียงใหม่.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์, และคณะ. (2548, มกราคม-มิถุนายน) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น (การปฏิรูปโรงเรียนและกระบวนการเรียนรู้). วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 1(1): 53-65.
- สุพัตรา สุภาพ. (2528). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). การสอนทักษะและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2537) กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีรักษ์ ทรงมุสิก. (2547). สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เสาวณี ตริพุทธรัตน์. (2547). ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพในการนำหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เสนาะ เสาร์ท้าว. (2546). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6.
กรุงเทพฯ: ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(พลศึกษา).บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- อนุমানราชชน, พระยา. (2541). *รวมเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- อมลวรรณ วีระธรรมโม. (2549, กรกฎาคม-ธันวาคม). การบริหารจัดการหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็น
ฐาน. *วารสารหลักสูตรและการสอน*. 1(1): 9-15.
- อรันท์ นิมนุช. (2550). ความคิดเห็นการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยในโรงเรียนของอัครสัง
ฆมณฑลกรุงเทพฯ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา เสือยันต์. (2545). การพัฒนาแผนการสอนภาษาไทยโดยเน้นกิจกรรมฝึกสนทนาสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนนานาชาติ. การค้นคว้าอิสระ. ศษ.ม.(ประถมศึกษา).
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร ภูระหงษ์, ปรินญา ทองสอน, และวิมลรัตน์ จตุรานนท์. (ตุลาคม 2549-มีนาคม 2550). ผลการใช้
ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. *วารสารหลักสูตรและการสอน*.
มหาวิทยาลัยบูรพา.1(1): 22-30.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). *กิจกรรมการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส
ดี เพลส.
- อุมาพร หล่อสมฤดี.(2545). *รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Allan, Elizabeth Ann. (1997). *Case studies of curriculum implementation in science classrooms*.
Thesis Ph.D. (Educational Administration). California: University of California, Riverside.
- Bay, Jennifer Marie. (1999). *Middle school mathematics curriculum implementation: The
dynamics of change as teachers introduce and use standards-based curricula*. Thesis
Ph.D. (Educational Administration). Missouri – Columbia: University of Missouri – Columbia.

- Beauchamp, George A. (1975). *A Curriculum Theory*. 3rd.ed. Wilmette Illinois: The Kagg Press.
- Begtrup, Sylvia Louise. (2001). *Curriculum, curriculum implementation and governance in California charter high schools*. Thesis Ed.D (Educational Administration). University of La Verne.
- Bennett, Douglas Shields. (2007). *Teacher efficacy in the implementation of new curriculum supported by professional development*. Thesis Ed.D (Educational Administration). Montana: University of Montana.
- Binda, K. (1989, December). Elementary School Principle and The Process of Curriculum Implementation. *Dissertation Abstracts International*. 50: 1492-A.
- Brooks, K.J. (1994, December). The Reform of Primary Education in British Columbia: Teacher's Perceptions of the Initial Implementation of Year 2000 Primary Program. *Dissertation Abstracts International*. 55: 1492-A.
- Catherine, Little A. (2007, Summer). A Study of Curriculum Effectiveness in Social Studies. *Gifted Child Quarterly. Official Journal of the National Association Gifted Children*. pp. 272-284.
- Chandra, L. (1977). *Curriculum development and evaluations*. New Delhi: String Publishing.
- Coate, J.S. and Other. (1995). *Curriculum base assessment and programming*. 3rd ed. Needham Feight. Massachusetts: A Simon and Schuster.
- Dann, Ruth Catherine. (1994). Spring Pupil assessment in the Primary: with Special Reference to the Assessment Implementations of the Education Reform Act 1988," *Dissertation Abstracts International*. 55(1): 16-c.
- Devin, Mary Angela. (1989, December). Operational Factors of student Support teams as Related to Special Education Referral and Placement Rates. *Dissertation Abstracts International*. 60(52): 2103-A.
- Grimes, Deborah Ann. (2003). *Implementation of the new mathematics curriculum in Ontario: Congruence between students' achievement and teachers' perceptions*. Thesis Ph.D. (Educational Administration). New York: State University of New York at Buffalo.
- Harmer, J. (1985). *Children's first language as a model for second language learning*. *Modern Language Journal*: 79-84.

- Jackman, H.L. (2001). *Early education curriculum*. 2nd. Brookhaven. Dallas : United States of America.
- Jeasik, Cho. (2001). *Curriculum Implementation As Lived Teacher Experience : Two cases of teachers*. Thesis Ph.d.. The Ohio State University.
- Lai, Chin-Chi. (2007). *Examination of the implementation of English as a foreign language curriculum in Taiwan's elementary schools*. Thesis Ph.D. (Educational Administration).Taiwan: Fordham University.
- Pratt, D. (1980). *Curriculum design and development*. New York. Harcourt Brace Jovanovich.
- Ramparsad, Sherin, 2001. *The leadership role of the principal in managing and supporting curriculum change in South African schools*. M.Ed. (Educational Administration).South Africa: University of South Africa.
- Spoodek, Yakuo. (1985). *Teaching in the early years*. New Jersey: Prentice Hall.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt. Brace and World Inc.
- Thompson, Melvin Russell. (1999). *The implementation of multicultural curricula in the New York City public elementary schools*. Thesis Ed.D. (Educational Administration). Columbia: Columbia University Teachers College.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic Principal of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Yin, Hongbiao. (2006). *Teacher's emotions in curriculum implementation: A case study of the senior secondary school curriculum reform in Guangzhou, China*. Thesis PhD. The Chinese University of Hong Kong (People's Republic of China).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ
ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารหรือทำการสอน
วิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ ปีการศึกษา 2550
 2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน
นานาชาติ 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรและด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการใช้และข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตร
ภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติ
 3. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น
 4. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพจริงของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ใน
การพัฒนาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติต่อไป
- ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย
ครั้งนี้

นางพัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเติมข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเติมข้อความ หรือ ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
- () ปริญญาตรี
- () สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

- () ต่ำกว่า 5 ปี
- () 5 – 10 ปี
- () 10 ปีขึ้นไป

3. ประเภทของบุคลากร

- () ชาวไทย
- () ชาวต่างชาติ คือ.....

4. การฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย

- () ไม่เคย
- () เคย จำนวน..... ครั้งๆ ละ..... วัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน
นานาชาติ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยใน
โรงเรียนนานาชาติแล้วพิจารณาว่า โรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้นในระดับใด แล้วใส่
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติโดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น	น้อยที่สุด

ข้อ ที่	การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
1	ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาและ วัฒนธรรมไทยที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการใน การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน					
2	มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยได้แก่ เอกสาร วิชาการ คู่มือการจัดการเรียนการสอนครบถ้วน					
3	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน) มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย					
4	มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและ ผู้ปกครอง ในการจัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย					
5	มีการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัด กระบวนการเรียนรู้					
6	มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรภาษาและ วัฒนธรรมไทย					
7	ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเทคนิควิธีสอนภาษาและวัฒนธรรม ไทย จากสถาบันต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการสอนอยู่เสมอ					
8	ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำงานและการสอน ภาษาและวัฒนธรรมไทย					

ข้อ ที่	การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
9	มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ					
10	หัวหน้าหมวดและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย					
11	มีการจัดตารางสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12	มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ					
13	มีการประเมินผลการดำเนินงาน การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย					
14	มีการบันทึกผลการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย					
15	มีการรายงานผลการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยต่อชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
16	มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย					
17	มีแผนงานการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างเพียงพอ					
18	มีการจัดให้มีคู่มือประกอบการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย					
19	มีการจัดให้มีคู่มือประกอบการจัดกิจกรรมและสื่อประกอบการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย					
20	มีการจัดหาวารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือเสริมความรู้ภาษาไทยอื่นๆ ไว้บริการอย่างสม่ำเสมอ					
21	มีการจัดคู่มือ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย					
22	มีการจัดเตรียมห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
23	มีการจัดให้มีห้องสำหรับการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในทุกระดับชั้นอย่างเพียงพอ เพื่อการค้นคว้าและเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน					

ข้อ ที่	การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
24	ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการจัดทำแผนการสอนภาษาและวัฒนธรรมทั้งแผนระยะยาวและ แผนระยะสั้นในแต่ละภาคเรียน					
25	มีการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนก่อนดำเนินการสอน					
26	มีการวางแผนและจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างและระดับ ความสามารถของเด็ก					
27	มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความ แตกต่างและความต้องการของผู้เรียน					
28	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาได้และฝึกปฏิบัติจริง					
29	มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมไทยในการ สอนภาษาไทย					
30	มีการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา					
31	มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน					
32	มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย ร่วมกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง					
33	มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน					
34	มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยด้านพิธีทางศาสนา และวันสำคัญของไทย					
35	มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยด้านมารยาทและ การแต่งกาย					
36	มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยด้านการละเล่น และภูมิปัญญาพื้นบ้านไทย					
37	มีการจัดกิจกรรม/โครงการจัดทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญของไทย ตามหลักสูตร					
38	กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัด ประเมินผลและการ วิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					

ข้อ ที่	การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
39	พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย					
40	มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้อื่น การจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม					
41	ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย การวัด และการประเมินผล					
42	มีการจัดการประชุมชี้แจง ปรีกษาหรือให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย					
43	กำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทย					
44	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ และติดตามการใช้หลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมไทย					
45	มีการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน การใช้หลักสูตรภาษาและ วัฒนธรรมไทย					
46	มีการชี้แจงผลการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรม ไทยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ					
47	มีการสนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ครูดำเนินการให้ สอดคล้องกับแผนการสอนที่ทำไว้					
48	มีการอบรมครูเกี่ยวกับการเลือกใช้ การจัดเก็บ การซ่อมบำรุง และ พัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นภาษาและวัฒนธรรมไทย					
49	มีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน					
50	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนในการใช้สื่อการ เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย					
51	จัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษา และวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน					

ข้อ ที่	การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
52	จัดทำแผนงานหรือโครงการนิเทศภายในหมวดวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยกำหนดเป้าหมายชัดเจน					
53	จัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและการประเมินผล					
54	จัดสรรเวลาในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม					
55	มีการรายงานผลการนิเทศต่อผู้ร่วมงาน ร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย					
56	มีการบำรุงขวัญและเสริมสร้างความรู้สึที่ดีต่อการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย					
57	มีการสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย					
58	มีการให้คำแนะนำและส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและการวัดประเมินผลกับเพื่อนครูในหมวดวิชา					
59	มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนและครูเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์					
60	มีการประกวด แข่งขันและแสดงความสามารถทางภาษาและวัฒนธรรมไทยเช่น การอ่านและการประกวดคัดลายมือ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง กรุณาให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงาน การใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติของท่านและโปรดเขียนข้อเสนอแนะตามความคิดเห็น

1. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินงานและประสบปัญหาในงานบริหารและบริการหลักสูตรอย่างไรบ้าง

1.1 ด้านงานบริหารหลักสูตร.....

.....

1.2 ด้านงานบริการหลักสูตร.....

.....

ข้อเสนอแนะในงานบริหารและบริการหลักสูตร.....

.....

2. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินงานและประสบปัญหาในงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างไรบ้าง

2.1 การจัดทำเอกสารการสอน.....

.....

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

2.3 การจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาผู้เรียน.....

.....

2.4 การวัดและการประเมินผลการเรียน.....

.....

ข้อเสนอแนะในงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

.....

3. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินงานและประสบปัญหาในงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างไร

3.1 งานสนับสนุนการใช้หลักสูตร.....

.....

.....

3.2 งานส่งเสริมการใช้หลักสูตร.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะในงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรม.....

.....

.....

Research Questionnaire
A STUDY OF THAI LANGUAGE AND CULTURE CURRICULUM IMPLEMENTATION
IN INTERNATIONAL SCHOOLS ACCREDITED BY OVERSEAS ORGANISATION IN
BANGKOK.

Instruction

1. This questionnaire is for administrators and teachers, both Thai and foreigners, who manage and/or teach Thai language and culture in international schools in academic year 2007

2. The questionnaire is divided into 3 sections:

Section 1: General information about the respondent

Section 2: Questions about the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools in Bangkok with respect to three areas: curriculum administration and service, teaching practice according to the curriculum, and curriculum implementation support and promotion

Section 3: Open questions regarding the implementation and suggestions for the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools

3. This questionnaire is used for data collection for research purposes only

4. Your faithful answers to all questions will help in future improvement of the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools

Thank you for your kind response to the questionnaire. Your contribution is highly useful for this research.

Pacharintr Vacharakittanond
 Master's degree student in Educational Administration,
 Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Section 1
Respondent Status

Instruction: Please answer the questions about yourself by filling in the information or mark $\sqrt{\quad}$ in front of the correct answer.

1. Educational qualification in teaching

- ☐ Below Bachelor's degree
- ☐ Bachelor's degree
- ☐ Above Bachelor's degree

2. Work experience

- ☐ Under 5 years
- ☐ 5 – 10 years
- ☐ 10 years and over

3. Type of staff members

- ☐ Thai
- ☐ Foreigner, please specify

4. Training in the implementation of Thai language and culture curriculum

- ☐ No
- ☐ Yes – number of times: , length of each time (days):

Section 2: Questions about the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools

Instruction: Please read the statements regarding practices in the implementation of Thai language and culture curriculum in international schools and consider the level of practice for each statement in your school. Then, please mark ✓ in the appropriate column. The levels for consideration are as follow:

- Level 5 means such practice in your school is highest
 Level 4 means such practice in your school is high
 Level 3 means such practice in your school is average
 Level 2 means such practice in your school is low
 Level 1 means such practice in your school is lowest

Item No.	Implementation of Thai language and culture curriculum	Level of practice in your school				
		5	4	3	2	1
1	Curriculum administration and service The objectives of Thai language and culture curriculum are determined in line with the Ministry of Education's goal to provide efficient and standardised education.					
2	There are complete documents regarding the Thai language and culture curriculum, i.e. academic documents and teaching handbook.					
3	Related parties (i.e. the community, parents, teachers, students) take part in the development of Thai language and culture curriculum.					
4	The current situation, problems and needs of the community and parents are surveyed for the development of Thai language and culture curriculum.					
5	Local resources and knowledge are used in the development of learning process.					

Item No.	Implementation of Thai language and culture curriculum	Level of practice in your school				
		5	4	3	2	1
6	There are meetings, trainings, and seminars for related parties (i.e. the community, parents, teachers, students) to educate them regarding the Thai language and culture curriculum.					
7	Teachers are encouraged to participate in trainings on Thai language and culture teaching techniques from various institutions to continuously enhance their teaching efficiency.					
8	Staff is encouraged to use modern technologies for work and for the teaching of Thai language and culture.					
9	Teachers are assigned to teach according to their knowledge, expertise and willingness.					
10	Department Head and teachers take part in the arrangement of Thai language and culture teaching schedules.					
11	Teaching schedules are arranged with consideration to appropriateness and suitability for efficient learning.					
12	The Thai language and culture curriculum is communicated to related parties.					
13	There are assessments of Thai language and culture curriculum implementation results.					
14	There are records of Thai language and culture curriculum implementation results.					
15	There are reports of Thai language and culture curriculum implementation results to the community and related parties.					
16	The curriculum assessment results are used for the improvement of Thai language and culture curriculum.					
17	Budget allocation plan for the teaching of Thai language and culture is sufficient.					
18	Handbooks for the implementation of Thai language and culture curriculum are provided.					

Item No.	Implementation of Thai language and culture curriculum	Level of practice in your school				
		5	4	3	2	1
19	Handbooks for activities and media to support the teaching of Thai language and culture are provided.					
20	Newsletters, journals, newspapers and other Thai language books are provided regularly.					
21	Handbooks for assessment and evaluation of the teaching of Thai language and culture are provided.					
22	Classrooms and resources for the learning of Thai language and culture which are suitable for students are provided.					
23	Classrooms for the teaching of Thai language and culture are provided sufficiently for research and enhanced learning environment for all levels.					
24	Teaching practice according to the curriculum Thai language and culture teaching plans, both long-term and short-term, are organised for every semester.					
25	Student conditions are analysed before classes begin.					
26	Activities are planned and organised with consideration to students' differences and skill levels.					
27	Diverse learning activities are determined with consideration to students' differences and needs.					
28	There are learning activities which focus on student's analytical, synthesising, problem solving and practical skills.					
29	Thai ethics, values and culture are included in the teaching of Thai language.					
30	Teaching media and instruments which are suitable for the activities and content of the subject are used.					
31	Local experts are invited as speakers in student improvement activities.					

Item No.	Implementation of Thai language and culture curriculum	Level of practice in your school				
		5	4	3	2	1
32	There are meetings among teachers, students and parents to discuss on problems with the management of Thai language and culture teaching.					
33	Classroom researches are conducted to solve teaching problems.					
34	There are activities/projects to promote Thai culture in aspects of religious ceremonies and traditional days.					
35	There are activities/projects to promote Thai culture in aspects of manners and dressing.					
36	There are activities/projects to promote Thai culture in aspects of local knowledge and games for children.					
37	There are activities/projects of field trips to important sites of Thailand according to the curriculum.					
38	Criteria and guideline for assessment, evaluation and analysis of desired characteristics of students are individually determined.					
39	Student assessment and evaluation tools are developed according to the actual conditions with various methods.					
40	Assessment results are used for learning improvement, such as supplemental teaching activities.					
41	Curriculum implementation support and promotion					
	There are trainings for teachers on Thai language and culture teaching methods, including assessment and evaluation.					
42	There are clarification and discussion meetings for all parties to participate in expressing their views regarding Thai language and culture curriculum implementation and improvement.					

Item No.	Implementation of Thai language and culture curriculum	Level of practice in your school				
		5	4	3	2	1
43	Success indicators for Thai language and culture curriculum implementation are determined.					
44	Teachers have opportunities to participate in monitoring and following up on Thai language and culture curriculum implementation.					
45	Problems regarding Thai language and culture curriculum implementation are solved.					
46	Thai language and culture curriculum implementation results are reported to related parties.					
47	Budget, media and instruments are provided for teachers to follow the determined teaching plans.					
48	Teachers are trained on choosing, storing, maintaining and developing Thai language and culture teaching media.					
49	Learning media are chosen to suit students' learning.					
50	There are surveys on teachers' problems and needs in the usage of Thai language and culture learning media.					
51	A monitoring committee is set up within the school to monitor the teaching of Thai language and culture.					
52	A monitoring plan or project within the Thai language and culture department is organised with clear objectives.					
53	Teaching, student improvement activities, assessment and evaluation are monitored.					
54	Monitoring schedule is appropriately organised.					
55	Monitoring results are reported to colleagues for cooperation in improving Thai language and culture teaching.					
56	There are morale building and creation of positive attitude towards the teaching of Thai language and culture.					

Item No.	Implementation of Thai language and culture curriculum	Level of practice in your school				
		5	4	3	2	1
57	Teachers are encouraged to pursue further study or training on the teaching of Thai language and culture.					
58	Teachers in the same department are advised and encouraged to share experiences in teaching, media usage and assessment to one another.					
59	Exhibitions to show students' and teachers' works are organised to encourage creativity.					
60	There are Thai language and culture skill competitions and talent shows, such as reading and handwriting competitions.					

Section 3: Opinions and suggestions for the implementation of Thai language and culture curriculum

Instruction: Please give your further opinions regarding the implementation of Thai language and culture curriculum in your school and give suggestions according to your views.

1. How does your school implement the curriculum administration and service and what are the problems faced?

1.1 Curriculum administration

.....

.....

1.2 Curriculum service

.....

.....

Suggestions for curriculum administration and service

.....

.....

2. How does your school implement the teaching practice according to the curriculum and what are the problems faced?

2.1 Teaching materials

.....

.....

2.2 Teaching activities

.....

.....

2.3 Student improvement activities/projects

.....

.....

2.4 Performance assessment and evaluation

.....

Suggestions for teaching practice according to the curriculum

.....

3. How does your school implement the curriculum implementation support and promotion and what are the problems faced?

3.1 Curriculum implementation support

.....

3.2 Curriculum implementation promotion

.....

Suggestions for curriculum implementation support and promotion

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อสถานศึกษา

รายชื่อสถานศึกษานานาชาติ

1. โรงเรียนรัศมีนานาชาติ
Rasami International School
2. โรงเรียนนานาชาติกรุงเทพ
Bangkok International Academic School
3. โรงเรียนประชาคมนานาชาติ
International Community School
4. โรงเรียนนานาชาติคิซ
KIS International School
5. โรงเรียนนานาชาติแอดเวนต์รามคำแหง
Ramkhamhaeng Advent International School
6. โรงเรียนดิอเมริกันสกูลออฟแบงค็อก สุขุมวิท
The American School of Bangkok, Sukhumvit
7. โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา
Redeemer International School Thailand
8. โรงเรียนประชาคมนานาชาติ บางนา
International Community School Bangna
9. โรงเรียนนานาชาติเดอะรีเจ้นท์-กรุงเทพฯ
The Regent's International School-Bangkok
10. โรงเรียนนานาชาติใหม่สาทร
New Sathorn International School
11. โรงเรียนบางกอกพัฒนา
Bangkok Patana School
12. โรงเรียนนานาชาติเซนต์จॉห์น
St.John's International School
13. โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์
St.Stephen's International School

14. โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูว์
St. Andrews International School Bangkok
15. โรงเรียนนานาชาติเอกมัย
Ekamai International School
16. โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา
Ruamrudee International School
17. โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย
New International School of Thailand
18. โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์
Harrow International School

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายวรรณसार วรกิจ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติ
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. ดร. อศนีย์ รัตนมัลย์ ครูใหญ่/ผู้จัดการ โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ และ
ผู้ตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์กรมหาชน)
4. ดร. สมลักษณ์ สุขเมธ รองผู้อำนวยการโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์
5. นางอังศุมาลิน บานเย็นสกุล หัวหน้างานวัดและประเมินผล
โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – ชื่อสกุล	พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์
วัน เดือน ปีเกิด	14 กุมภาพันธ์ 2503
สถานที่เกิด	เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	42/298 หมู่บ้านพนาสนธิ์การ์เด็นโฮม 4 ถนนนิมิตใหม่ 6/1 แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 10510
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ 185/45 ซอยโกสุมรวมใจ14 แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 10170
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2523	ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2545	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ